

41182

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI

İSTANBUL, ASKERİ MÜZE VE KÜLTÜR SİTESİ'NDE BULUNAN
RESSAMI BİLİHEN YAGLIBOYA TABLOLAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

41182

Tez Danışmanı

Prof. Dr. H. Örcün BARIŞTA

Hazırlayan

Hür Kamil BİÇİCİ

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

Ankara-1995

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

.....ait.....
.....Çalışma,jürimiz
tarafından Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

(imza)

Başkan.....

Ünvanı.....

(imza)

Üye.....

Ünvanı.....(Danışman)

(imza)

Üye.....

Ünvanı.....

OZET

İstanbul Askeri Müze ve Kültür Sitesinin ilgili yerlerinde ikiyüz otuz kadar tablo bulunmaktadır. Bu eserlerin büyük bir kısmı teşhir salonlarındadır. Bazıları Kültür Sitesinin çeşitli birimlerinde yer almaktadır. Bir kısmı da depoda muhafaza altındadır.

Eserlerin büyük bir kısmı tuval üzerine yağlıboya çalışması olmasına rağmen; fotoğraf üzerine yağlıboya, suluboya ve pastel örnekleri de az da olsa mevcuttur. Tarih olarak XIX. yüzyıl ortası ile günümüze değin uzanan bu eserlerin bazılarının ressamı bilinmekte, bazılarının da bilinmemektedir. Ressamların büyük çoğunluğu Türk ve asker ressamı olup, geriye kalanlar ise Osmanlı uyruğuna bağlı gayri müslim sanatçılar (O. Kürkcüyan, S. Agopyan, G. Yazmacıyan) ile Türkiye'yi, XIX-XX. yüzyılın çeşitli tarihlerinde ziyaret eden (Ayvazovski, Chlebowsky, F. Zonaro, F. Adams) yabancı ressamın eserleri oluşturmaktadır.

Kataloglanan eserlerin, Türk sanatçıları arasında; Halil Paşa, Şehit Hasan Rıza, İbrahim Çallı, Sami Yetik, Hayri Çizel, Ali Sami Boyar gibi şöhretli sanatçılar yanında, ismi işitilmemiş ve haklarında bilgi olmayan sanatçılar da yer almaktadır. Hamdi, Yzb. Halit, Kafkasyalı Mehmet bunlardan bazılarıdır.

Türk sanatçılarına ait eserler incelendiği zaman, konuların

çoğunu askeri olanların teşkil ettiği görülmektedir. Cepheye gidiş veya dönüş, harp anı, ittifak gibi sahnelerin çoğunlukla ele alındığı ortaya çıkmaktadır. Mevzuların işlendiği zaman ise; Belgrad, Viyana, Yanıkkale vb. kuşatma ve savaşlar, I. Dünya ve Kurtuluş Savaşı zamanlarıdır.

Yabancı sanatçıların bir kaçı da; savaş konulu (Piamonte Savaşı, Oltanitze Meydan Muharebesi, Preveze Deniz Savaşı, Varna Savaşı vb.) eserler verdiği göze çarpmaktadır.

Diğer eserleri de; natürmort, portre, peyzaj, günlük yaşam konulu tablolar oluşturur. Eserlerin bir çoğu; figüratif, natüralist, fotoğrafik ve realist anlayışla, bir kısmı da hayali ve sembolist bir anlayışla yapılmıştır. Bazıları da figürsüz açık bir havada geçmekte ve romantik ile lirik bir etki uyandırmaktadır. Açık havada geçen figürlü kompozisyonlarda bazen eski Osmanlı sosyal yaşamı ile ilgili değişik sahneler yer almaktadır. Natürmort konulu kompozisyonlarda iki tane olup, bunlar da; Kasımpatları, Karpuz ve Üzümler adlı eserlerdir.

Portre konulu eserlerin çoğunluğunu da Sultan, Paşa ve Atatürk konulu tablolar oluşturmaktadır. Figürler ya ayakta, ya da otururken ele alınmış olup, kimisi tam portre, kimisi de yarım portre olarak işlenmiş, göz alıcı canlı renklerle; realist ve fotoğrafik bir tarzda yapılmıştır.

ABSTRACT

In the places concerned with the Military Museum and Culture City, 230 tableaux have been kept. Some of them are in Exhibiting Hall and take part in various departments of the Culture City. Some of them are also in store of Museum. Though most of the pieces are oil paintings on canvas, there are also samples of oil paintings, watercolour paintings and the pastel ones on photographs.

The artist of the pieces of the middle of 19th. century are known, but some of the artists are not. The majority of artists were Turkish and soldiers, but others were non-Muslim subjects of Ottoman citizenship. A few of them were Ayvazovski, O. Kürkcüyan, S. Agopyan and the like.

Of the artists whom I catalogued there are also no renowned artists like Hamdi, Mahmut, Yzb. Halit, Prizrenli Hamdi and Kafkasyalı Mehmet beside the famous ones like Halil Paşa, Şehit Hasan Rıza, İbrahim Çallı, Sami Yetik, Hayri Çizel and Ali Sami Boyar.

When we analyse the paintings belonging to Turkish artists, it is possible to see subjects related to the military in most of them such as sights from Vienn, Yanıkkale Battle as well as World War I. and The Turkish War of Independence.

Additionally, it may strike the eye that a few foreign artists produced some pieces reflecting the theme of war such as Piamonte and Preveze See Wars, Oltanitze Pitched Battle, and etc. The other pieces are the tableaus of portrait, landscape, still life (Naturmort) and everyday life paintings.

Most of these pieces were made in figurative, naturalist and realist perspective. Some of them evoke romantic and lyric impressions which are composed in open air without any figures. However, the scenes from old Ottoman life take place in open air compositions with figures.

There are at present two " still life " (naturmort) compositions which are pieces named as " Chrsanthemum, watermelon and grapes ".

A great deal of the portraits are ones reflecting subjects concerning the Sultan, Pascha and Atatürk. The figures were handed in either as sitting down or standing up, and some of them were studied as whole portrait but others as semi-portraits. The pieces were made in photographic and realist views with dazzling colours and picturesque styles.

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ÖZET.....	i-ii
ABSTRACT.....	iii-iv
KISALTMALAR.....	vii
TABLO CETVELİ.....	viii-ix
ÖNSÖZ.....	x
I. GİRİŞ.....	1
I.1. Konunun Tanımı ve Önemi.....	1
I.2. Konunun Amacı.....	2
I.3. Konunun Sınırı.....	2
I.4. Araştırmada izlenen Yöntem.....	3-6
I.5. Askeri Müzenin Tarihçesi ve Bugünü.....	6
II. XIX-XX. YÜZYILIN SİYASİ TARİHİ VE RESİM ANLAYIŞI.....	9-12
II.1. Resim Koleksiyonu.....	13
II.2. Konu ile ilgili Çalışmalar.....	13-14
III. KATALOG.....	15-196
IV. DEĞERLENDİRME.....	197-202
1. Konu.....	197
a. Askeri.....	197-200
b. Portre.....	200-201
c. Peyzaj.....	201-202
d. Günlük Yaşam.....	202
e. Natürmort.....	202-203
2. Malzeme.....	203
3. Renk.....	203

4. Işıık-Gölge ve Derinlik.....	204
5. Tarih ve Tarihlendirme Sorunu.....	205-206
6. Türk Resim Sanatı içindeki Yeri.....	207-208
V. SONUÇ.....	209
VI. KAYNAKÇA.....	210-213
EKLER.....	214
TABLO I. Eserlerin Genel Dökümü.....	214-215
TABLO II. Tablolarda Kullanılan Renkler.....	216-217

KISALTMALAR

AD	: Art Decor (Aylık Dekorasyon ve Sanat Dergisi)
a.g.e	: Adı geçen eser
A.M.K.S.K.	: Askeri Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı
bkz.	: Bakınız
c.	: Cilt
D.R.H.M.	: Devlet Resim Heykel Müzesi
Env.No.	: Envanter Numarası
Fot.	: Fotoğraf
G.F.	: Gözlem Fişı
S.	: Sayı
s.	: Sayfa

TABLO ÇETVELİ

GÖZLEM Fişi

SIRA NO	ESERİN ADI
G.F.1	Hafız Hakkı Paşa
G.F.2	Yaralı Asker
" 3	Milli Mücadeleden
" 4	Borazancı
" 5	Turgut Reis
" 6	Atatürk Anafartalar'da
" 7	Atatürk Milli Mücadele'de
" 8	Enver Paşa
" 9	Plevne'den Dönen Yaralılar
" 10	Sıpkı Muharebesi
" 11	Malta Adasında Bir Cami
" 12	Enver Paşa
" 13	-
" 14	Er
" 15	Nehirde Tekneler
" 16	Atatürk Maresal Üniformasıyla
" 17	T.B.M.M.Reisi M.K.Atatürk
" 19	Piamonte Savaşı
" 19	Süvariler
" 20	Maresal Fevzi Çakmak
" 21	Kırım Savaşında Üçlü ittifak
" 22	Sultan III.Selim
" 23	-
" 24	Sahra Köyü
" 25	Rauf Paşa
" 26	Kasımpatları
" 27	Kıyıda Çocuklar
" 28	Küçük Su
" 29	Kırda Çocuk ve Köpek
" 30	Yavuz Sultan Selim
" 31	-
" 32	Osmanlıların Rumeli'ye Geçişleri
" 33	Fatih Sultan Mehmet
" 34	I.Viyana Kuşatması
" 35	Belgrad Meydan Muharebesi
" 36	Yanıkale Muharebesi
" 37	Yanıkale Muharebesi
" 38	İzmir'e Doğru
" 39	Ana Gayreti
" 40	Silah Arkadaşlığı
" 41	Gece Baskını
" 42	Müşir Hüseyin Avni Paşa
" 43	Çanakkale Deniz Savaşı
" 44	Safak'ta Deniz
" 45	Hasan Rıza Paşa
" 46	Preveze Deniz Savaşı
" 47	Avusturya Ordugahı
" 48	-

SIRA NO	ESERİN ADI
" 49	-
" 50	Kafkasya'da Bir Dere
51	Cephane Taşıyan Köylüler
" 52	Nene Hatun
" 53	Müşir Gazi Ahmet Paşa
" 54	Romanya Kralı I.Karol
" 55	Romanya Kraliçesi Elizabeth
" 56	Solferino Meydan Muharebesi
" 57	Karpuz ve Üzümler
" 58	-
" 59	Resneli Niyazi Bey
" 60	Bedeviler
" 61	Hücum Kalkış
" 62	İstiklal Harbinde Türk Askerleri
" 63	Yunan Topçuları'na Baskın
" 64	Doğu Cephesinden Dönüş
" 65	Türk Kurtuluş Savaşından
" 66	Kuvva-i Milliye
" 67	Şeyh Samil
" 68	Belgrad Seferinden Dönüş
" 69	Kırım Savaşında Osmanlı Kapısı
" 70	Elçi Kabul Sahnesi
" 71	Kaykırıat Muharebesi
" 72	Sultan V.Mehmet Reşat
" 73	Varna Meydan Savaşı
" 74	Varna Meydan Savaşı
" 75	Kağıthane'de Osmanlı Hayatı
" 76	Atilla ve Ordusu
" 77	Cumhurbaşkanı Atatürk
" 78	Türk-Yunan Savaşından
" 79	Atatürk
" 80	Gül Babanın Ölümü
" 81	Oltanitze Meydan Muharebesi
" 82	Müşir Rıfat Paşa
" 83	Süngü Hücumu
" 84	Hücum Kalkış
" 85	Rus Askerleri ve Çocuklar
" 86	Cumhurbaşkanı Kenan Evren
" 87	Türk Topçuları
" 88	Ankara Torpidosu
" 89	Mustafa Kemal Kocatepe'de
" 90	Silistre Meydan Muharebesi
" 91	Arzuhalci

ÖNSÖZ

Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Türk ve dünya sanat tarihine küçümsenmeyecek derecede büyük emekleri geçmiştir. Asırlarca, Türk kültür ve sanatı içinde; dallanan, budaklanan, kök salan koskoca bir ağaç olmuştur. Yurdumuzu iç ve dış tehlikelerden korumasının yanında, büyük sanat hareketlerini desteklemiş ve her zaman yeni oluşumlara diğer uluslarda görülemeyecek kadar zemin hazırlamıştır. Fakat bir çok çabaya rağmen, resim de dahil olmak üzere çeşitli sanat eserleri hem kendi insanımıza hem de dış dünyaya yeterince tanıtılamamıştır.

Askeri Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı'nın ilgili yerlerinde bulunan tablolar, Türk resim sanatının gelişimini XIX.yüzyıldan günümüze değin, adım adım yansıtan çeşitli örneklerine sahip olup, bu eserleri saklayıp, koruması, günümüze ulaştırması sebebiyle Türk Silahlı Kuvvetleri'ne şükran borçluyuz.

Çalışmamda bana her konuda yardımcı olan sayın hocam Prof. Dr. H. Örcün Barışta'ya çok teşekkür ederim. Müzede görevli olan Kd. Yzb. Sadık Tekeli'ye, sanat tarihçi ve araştırmacı meslekdaşım Tülin Çoruhlu'ya, müzedeki sivil memurlardan Ertan Sezerel'e fazlasıyla müteşekkirim. Ayrıca, sevgisiyle bana her zaman destek olan kıymetli eşim Ayten Biçici'ye şükranlarımı sunmayı bir borç bilirim.

I. GİRİŞ

I.1. Konunun Tanımı ve Önemi

İstanbul Askeri Müze ve Kültür Sitesi'nde Bulunan, Ressamı Bilinen Yağlıboya Tablolar tez konusunu oluşturmaktadır.

Türk ressamı, Batılılaşma döneminin etkisini gösterdiği dönem ile günümüze kadar gelen bir zaman dilimi içerisinde yer yer Batıdan etkilenmekle birlikte, kendi öz değerlerini ve kültürünü en iyi şekilde ifade edebilecek araç, gereç kullanıp; resim ile ilgili olarak bizi bize ve Avrupa'ya tanıttırarak coşkulu eserler ortaya koymasını bilmiştir.

Türk Resim Sanatı'nın 19. yüzyıldan günümüze değin uzanan çeşitli örnekleri İstanbul Askeri Müze ve Kültür Sitesi'nin ilgili yerlerinde görülmektedir. Çeşitli resamlara ait eserlerin ortaya koymuş olduğu gerçek; sanatçıların kendi dönemlerine ait, his ve düşünceleriyle kendi beğeni, his ve düşüncelerini birleştirerek bir senteze ulaşmalarıdır. Bu eserlerin insanımıza resim sanatımızın ne kadar ilerlediğini göstermesi açısından oldukça önemli olduğu böylece ortaya çıkmaktadır. Kültür değerlerimizi bugüne aktarma düşüncesi ile; resim sanatımız içerisinde mühim bir yeri olduğu şüphesizdir. Fakat eserlerin yeterince tanınamaması ve o eserlerin incelenmesinin gerekliliği, konunun önemini ortaya koymaktadır.

I.2. Konunun Amacı

Askeri Müze ve Kültür Sitesi'nde bulunan, ressamı bilinen yağlıboya tabloları nitelik ve niceliklerine göre kataloglayıp incelemek ve Türk resminin olgunlaşma devresinin başlangıcındaki dönemler açısından bazı ipuçlarını yakalayarak eserleri tanıtabilmek amacımızı oluşturmaktadır.

Çalışmamızda önemi giderek artan Türk resminin tanıtımına katkıda bulunmak katalog kısmında yer verdiğimiz bilgiler daha çok olmak üzere, bizden sonraki araştırmacılara bir kolaylık ve yeni bakış açıları sağlamak amaçlanmıştır.

I.3. Konunun Sınırı

Araştırma konusu olan teşhirdeki eserler XIX. yüzyıl ikinci yarısından, XX. yüzyıl'ın son çeyreğine kadar uzanan bir zaman dilimi içersine yayılmaktadır.

İstanbul Askeri Müzesi'nde yer alan ve ilk incelediğimiz 20. 5. 1994-5.6.1994 tarihleri arasında Müze ve Kültür Sitesinin ilgili yerlerinde teşhirde olan eserler, tez konusunu kapsamaktadır. Ressamı bilinen doksanbir tane yağlıboya tekniğiyle yapılmış eser incelenmiştir. Anonim (ressamı bilinmeyen) eserler çok geniş bir alana yayıldığından dolayı şimdilik o konu ele alınmamıştır.

15 Eylül- 15 Ekim 1994 tarihleri arasında Askeri Müze'de; 06 Ocak-29 Ocak 1995 tarihinde de Ankara Devlet Resim Heykel Müzesi'nde Muharebe Konulu Resim Sergisi düzenlenmiştir. Bununla ilgili olarak da sergi kataloğu çıkmıştır. Sergi kataloğumun içinde bu araştırma konusunun içine giren kırkbeş eserle ilgili çok kısa resimli bilgiler yer almıştır. Oysaki müzede ilk araştırma zaman dilimi olan 20.5.1994 ile 4.6.1994 tarihleri arasında yetkililerin yüzotuz eser gösterme imkanı bulunmuştur. Bunların doksanbir tanesi araştırma konusu olarak ele alınmıştır. Fakat sergi kataloğunda daha önce komuyla ilgili olarak görülemeyen altı ressamı bilinen eser daha vardır ve onlar yeterince incelenemediğinden hazırlanan katalog çalışmasına dahil edilmemiştir. Kopya olduğu öğrenilen ve imzası görülemeyen Env. No. 11203 olan I. Viyana Kuşatması adlı eser de incelemeye alınmamıştır.

I.4. Araştırmada izlenen Yöntem

Araştırmaya konu olan eserler tanıtılırken, onlar incelenerek üslup, malzeme, teknik ve biçim özellikleriyle değerlendirilmiş, yorumlanmış, mümkün olduğu kadar eserler hakkında, ilk inceleme zaman dilimi esas alınarak, o eserler hakkında doğru bilgilere sahip olmak ve yanlışlığa düşmemek ilk hedef olmuştur.

Çalışmanın ana unsurunu oluşturan katalog bölümünde; eserlerin adı, yılı, imzalı olup olmadığı, bulunduğu yer, sergilendiği ve yayınlandığı yer, sanatçısı, boyutu, eserin bugünkü du-

rumu, malzeme, teknik, konu, seçilen renkler, ekol ve kişisel eğilim yönünden eserin özellikleri, kompozisyon, sanatçıyla ilgili notlar gibi bilgiler vardır. Gerek imzaların tabloları sağda veya solda oluşları, gerekse nesnelerin ve figürlerin yön tayinleri bakan kişiye göre yapılmıştır. Eserlerin bazılarının envanter kaydı yoktur, bazılarının adı, yılı belli değildir. Tablolar tuval, duralit ve fotoğraf üzerine yapılmıştır. Konu olarak da; askeri, natürmort, günlük yaşam, peyzaj ve portre seçilmiştir. Eserlerin bazılarında, sanatçısı belli olduğu halde bir imzaya rastlanmamıştır. Kimi eserde de imza olup, imza güçlükle okunabilmektedir (fot. 32, 47). İhtimal, o eserler daha önceden görmüş oldukları restorasyon sonucu bu vaziyeti almışlardır. Ayrıca, müze kayıtlarında 1985'den önceki restorasyonlarla ilgili bilgiye ulaşılamamış olup, restorasyonla ilgili kayıt olmayan bazı eserlerde de; imzalar ya yok ya da imzanın üstünü az veya çokça kapatmış fırça izleri görülmekte ve önceki tarihlerde restorasyon gördüğüne işaret etmektedir.

Müze ve Kültür Sitesi'nde gözleme imkanına sahip olunan ve teşhirde bulunan anonim (ressamı bilinmeyen) otuzsekiz eser tespit edilmiştir. Bunlardan bir kaçı imzalı olup, imzalar aşınmadan veya başka sebeplerden dolayı okunamamıştır. imzasız gözükken diğer eserler ise, restorasyon sonucu imzaların üstü kapanmış ve anonim tablolar sınıfına girmiş olmalıdır. Tekrar yapılacak başarılı restorasyonlarla; anonim eserlerin bir çoğunun imzasının ortaya çıkacağı düşüncesindeyiz. Ayrıca bazı eserlerin ressamı belli olmasına rağmen, taranan yayınlarda o eserlerin

sanatçıları hakkında bilgiye rastlanmamıştır. Bir kısım tabloların sanatçısının yabancı mı? azınlık mı? asker mi? sivil mi? olup olmadığı bilinemediğinden ve yeterince bir bilgi bulunamadığından, yapılan çalışmada bir sınıflamaya gidilmeyip, sanatçıların eserleri ad ve lakap sırasına göre kataloga yerleştirilmiştir. Eserlerin başka yerlerde sergilendiği yer ve yıl hakkında müze kayıtlarında bilgi olmadığı için bir veri elde edilememiştir. 15 Eylül- 15 Ekim 1994'de müzenin teşhir salonlarının ilgili olarak ayrılan bir kısmında düzenlenen muharebe konulu resim sergisinin sergi katalogunda yer alan ve konuyu oluşturan otuzdokuz esere, müze dahilinde sergilendiği için katalog kısmının " Sergilendiği Yer ve Yıl" yerinde ele alınmamıştır. Çalışmamızda bulunabilinen eserlerin ressamlarının sanat yaşamlarına çok kısa olarak değinilmiştir. Tablolar müze içinde sık sık yer değiştirmekte olup, ya depoya ya da başka bir kısma konulmaktadır. O yüzden, tabloların ilk inceleme zaman dilimi esas alınarak, eserin bulunduğu yer katalog kısmında belirtilmiştir. 1-5 Ağustos ile 27-30 Ekim 1994 tarihleri arasında müzeye gidildiği zaman çoğu eserin ya yerinde olmayıp depoya kaldırıldığı, ya da yer değiştirdiği öğrenilmiş ve de görülmüştür.

Kompozisyon kısmında, ele alınan eserlerde; figürlere, nesnelere ve onların yerleştiriliş veya ele alınış biçimine değinilip; ışık, gölge, derinlik etkisi anlatılmaya çalışılmıştır.

Teşhirde sergilenen eserlerin, fotoğraflarının çekimi ve tablolara ait katalogda yer alan bilgilerin belirlenmesi araş-

tırma yöntemimizin ilk aşamasını oluşturmuştur. Fotoğraf çekimi, tabloların bir çoğunun büyük boyutlu oluşları ve çoğunun yerden yukarıda olmaları, bazılarının da çok dar bir yerde yer almaları ve değişik objektifler kullanmamıza pek fırsat vermemesi, ışığın yerden yukarıda oldukça düzensiz veya yetersiz gelmesi, müzenin uyulması gereken askeri kuralları sebebiyle de; defalarca tekrarlanan çekimlere rağmen fotoğraflarda elde etmek istenilen sonuca üzümlere ulaşamamıştır

I.5. Askeri Müzenin Tarihçesi ve Bugünü

Fatih'in İstanbul'u almasından sonra ele geçen kıymetli silah, araç ve gereçleri Sultan Ahmet semtinde bulunan Aya İrini Kilisesi'nde muhafaza etmesiyle birlikte müzenin kuruluşu için ilk adım atılmıştır. Cebahane denilen bu yer, müze adı altında olmasa bile askeri malzemeleri saklayıp tutması bakımından müze işlevini az çok görmüştür.

Askeri Müzenin kurulması fikri ilk olarak XVIII. yüzyılda ortaya konmuş ve Osmanlı devletinde başlayan Batı tarzında yenileşme hareketlerine uygun olarak da Cebahane'nin yeniden işlevlik kazandırılması sonucunda 1726'da Dar-ül Esliha adıyla açılmıştır. Fakat III. Selim ile II. Mahmut dönemlerindeki ayaklanmalar sonucu büyük zarara uğramıştır.

XVIII. yüzyıl seyyahlarından incicyan'da Cebahane'yi gezip görmüş, yapının kuzey tarafında bulunan kemerli odaların birinde

miğferler, baltalar, gürzler ve harp ganimeti olan diğer silahlarında bulunduğunu kaydetmiştir (İnciçyan 1976:57). Diğer bir seyyah olan Amicis'de Askeri Müze'yi gidip görenlerden birisidir. Kendisi orada sergilenen, çeşitli resmi kıyafet giydirilmiş mankenleri görünce büyük bir ürpertiye kapılmış ve korku duymuş, Askeri Müze'yi bir hayaletler müzesi veya daha ziyade üstü açık bir kabir olarak adlandırmıştır (Amicis, 1986:406-408).

1848 yılında, Fethi Ahmet Paşa'nın büyük gayretleri sonucu müze tekrar kurulmuş ve adı önce Müze-i Askeri iken daha sonra Asar-ı Atika-i Müze-i Hümayun olarak değiştirilerek müze iki bölüm halinde hazırlanmıştır. Birisi Mecmua-i Ešliha-i Atika, diğeri de arkeolojik eserleri kapsayan Mecmua-i Asar-ı Atika adı verilen bölümdür (Askeri Müze 1993:5; Merçil 1964:98).

Müze, Ahmet Muhtar Paşa'nın 1908'de destek olması neticesinde Müze-i Askeri Hümayun ismi adı altında tekrar düzenlenip, bir işlerlik kazandırılmasıyla birlikte, İstanbul yaşamına renk katacak bir çok etkinliğin gerçekleştirilmesine de katkıda bulunmuştur (Askeri Müze 1993:5).

1940 yılında II. Dünya Savaşı'nın ülkemize sıçraması tehlikesine karşı müzede bulunan bazı eserler Niğde ve Kayseri'ye yollanmış, savaştan sonra da 1949'da müzeden yollanan eserler geri getirilmiş ve Harbiye Jimnastik Salonu'nun müze olarak seçilmesiyle birlikte, Askeri Müze yeni yerinde 1959'da açılmıştır (Merçil 1964:100).

Zaman içinde müzenin alanı dar gelmeye başlayınca daha geniş bir alana ihtiyaç duyulması ile beraber Harbiye Kışlası restore edilmiş ve 1966'da Askeri Müze ve Kültür Sitesi'ne dönüştürülmüştür (Askeri Müze 1993:5; Kayıbal 1993:28). Daha sonra, Harbiye binasının bitirilen bölümleri 31 Ekim 1986'da ziyarete açılmıştır.

Genelkurmay Askeri Tarih Araştırmalar Etüt Dairesi Başkanlığı'na (ATASE) bağlı olan müze, Pazartesi, Salı günleri dışında, 09.00-17.00 saatleri arasında halka açıktır. Saat 15.00-15.30 ile 15.40-16.00 arasında iki seans halinde müze ziyaretçilerine Mehter Bölüğü konserleri verilmektedir.

Müze'de, zemin katda Atıcı Silahlar Salonu ilk olarak karımıza çıkmaktadır. Burada ok, yay ve cirit gibi silahlar sergilenmektedir. İkinci bölüm; Binicilik Salonu'dur. Kuyruklar, üzengiler, nal takımları ve Osmanlı padişahlarından Yavuz Sultan Selim, Fatih Sultan Mehmed'in binicilikle ilgili eşyaları görülmektedir. Üçüncü bölüm; Savunma Silahlarına, Alem ve Teberlere, Kesici Silahlara ayrılmış bölümdür. Bu bölümde; tören kalkanları, alemler, ateşli silahlar, tabancalar ve küçük çaplı topların ahşap modelleri ve gerçeğinin yer aldığı salonlar vardır. Ayrıca, Osmanlı Devleti zamanında ilk Türk icadı olarak geçen seri ateşli bir sahra topu da sergilenmektedir (Erendil 1988 :119-120). I. Kat'ın ilk bölümünde, 18 Haziran 1913'te bir suikaste kurban giden Sadrazam Mahmut Şevket Paşa'nın saldırıya uğradığı kurşunlarla delik deşik olan arabası ve giysileri ile

olay anında Paşa'yı, yanındakileri öldüren silahlarda vitrinde göze çarpmaktadır. Meşrutiyet Dönemi Salonu'nda II. Abdülhamit'in yazı masası, kendisine ait silahlar, dönemin çeşitli şahsiyetlerine ait üniformalar, eşyalar sergilenmektedir.

I. Dünya Savaşı, Çanakkale, Kurtuluş Savaşı, Cumhuriyet Salonu'nda o dönemlere ait silahlar, araç gereçler, madalyalar, nişanlar, giysiler görülmektedir. Kore, Kıbrıs Barış Harekatı Köşesi'nde de çeşitli objeler, giysiler, silahlar teşhir edilmektedir. Daha sonraki bölümlerde sırasıyla; Etnografik Eşyalar Bölümü, Genelkurmay Başkanları Salonu, Fevzi Çakmak Köşesi, Cumhurbaşkanları Salonu, Atatürk Salonu, çadır etekleri, sayebanların olduğu Çadırlar Galerisi vardır. Buradaki çadırlar eşya, hayvan ve insan çadırları olarak üç grupta toplanmaktadır. Bu çadırların çoğunda Türk işleme sanatının çok güzel örneklerine rastlamak mümkündür (Barışta 1993:71-81).

Çadırlar Galerisi'nden zemin kata inildiğinde çeşitli dönemlere ait kıyafetler, bayraklar, sancaklar (Barışta 1993:71-81), Otağ ve Şehitler Galerisi karşımıza çıkmaktadır.

II. XIX-XX. YÜZYILIN SİYASİ TARİHİ VE RESİM ANLAYIŞI

XVIII. Yüzyıl sonu ve XIX. yüzyıl başında etkisini hissettirmeye başlayan Batılılaşma çabalarıyla birlikte, Batının kültür unsurları da Osmanlı ülkesine hızlı bir şekilde girmeye başlamıştır. Ancak devletin saray yapımı gibi bazı harcamalar için

aldığı yüksek borçlar ve onlara ödediği korkunç faizler, ülkeyi tam bir kaos içine sürüklemiş, mali denetimin dış ülkelerin kontrolü altına girmesine yol açmıştır. Ayrıca, II. Mahmut döneminde başlayan, Osmanlı uyruğuna bağlı çeşitli küçük ülkeler; Ruslar ve Avrupa devletlerinin el altından kışkırtmaları sonucu Osmanlı devletine karşı ayaklanma başlatmışlardır. Bir yandan da, ülke içinde çeşitli iç sorunlar ve başı bozukluk Tanzimat'ın 1839'da ilan edilmesine rağmen devam etmiştir (Yücel-Sevim 1992: 181-213).

Türk eğitim sisteminde 1793'te Mühendishane-i Berri Hümayun'un ders kitaplarında ilk defa yağlıboya resim sanatına yer verilmesi, resim dersinin konulması ile Türk resminin Batılı anlamında ilk temeli dikilmiş olur. Böylece, resim toplumun çeşitli tabakalarına girerek, bir anlatım aracı olmasının yanında resim alanında farklı his ve anlatım biçimlerinin de doğmasına açmıştır. İlk defa Avrupa'ya öğrenci gönderilerek (Hüseyin Rıfkı, Ahmet, Abdüllatif, Ethem) Batı'nın kültür, ilim ve teknik gelişmelerinden faydalanma, öğrenme lüzumuna dikkat çekilmiştir (Gözlem Yayıncılık 1994:330; Tansuğ 1993a:158-161; Tansuğ 1993b: 51-55).

1877'de Osmanlı-Rus savaşının başlamasıyla birlikte Rus ordusu hızla ilerleyerek İstanbul'da Yeşilköy'e kadar gelmiş ve Doğuda'da Erzurum'a kadar ilerlemiştir. 1878'de imzalanan Ayastafanos ve Berlin antlaşmalarıyla Osmanlı devleti büyük toprak kayıplarına uğramış, iç sorunlar daha da büyümüştür.

I.Meşrutiyet'in 1876'da ilan edilmesinden 32 yıl sonra 1908'de; II.Meşrutiyet ilanıyla birlikte II.Abdülhamit'in tahttan indirilmesi aynı döneme rastlamış ve kısa bir süre sonra da, Balkan ülkelerinin bazıları ayaklanarak Osmanlı devletine savaş açmışlardır. 1912'de Osmanlı iç ve dış entrikalar karşısında bu ayaklanmalarda yenilgiye uğramış, Balkan topraklarının çoğunu bir bir elden çıkarmıştır (Eroğlu 1982:70).

Osmanlı devleti, iç ve dış bir çok sorunla uğraşırken resim alanında asker ressamı XIX.yüzyıla birlikte büyük bir etkinlik çabası içine girmişler, etkinlikleri XX.yüzyıl ortasına kadar devam etmiştir (Gözlem Yayınevi 1993:330).Onların eserlerinde genelde ince işçilik ve detaya önem veren bir tutum izlenerek yapıldıkları anlaşılmaktadır. Çoğunlukla figürsüz manzara resmi yapmışlar, bahriyeli asker ressamı da; mesleklerinin icabı olarak daha çok deniz konulu eserler ortaya koymuşlardır. XX.yüzyıla gelirken, ülke de ki savaş, barış, ittifak, sosyal yaşam gibi toplumsal konuları anlatan çalışmalarda bulunmuşlardır. I.Dünya ve onu izleyen Kurtuluş Savaşı, Cumhuriyet dönemlerinde de, o dönemleri anlatan kahramanlık, savaş, zafer gibi temaları daha çok işlemişlerdir. Fakat bunun yanında da; Türkiye'yi ve Türk insanını tanıtan çeşitli konuları da ele almışlardır.Sergi-lerin açılması (Tansuğ 1993b: 91-92,110-112), Sanayi-i Nefise Mektebi'nin kurulması, Osmanlı Ressamlar Derneği ve Mecmuası'nın etkinlik sahası içerisine girmesi aynı zamanda, Türk resmine nefes getiren olaylardan biri olmuştur (Tansuğ 1993a:158-161; Giray 1994:334).

Yurt dışına 1910'da resim öğrenimi için gönderilen sanatçılar, I.Dünya Savaşı'nın başlaması ve ülkenin savaşa girmesi dolayısıyla 1914'de İstanbul'a dönmüşlerdir. 1914 kuşağı denilen o sanatçıların (İbrahim Çallı, Nazmi Ziya, Hikmet Onat, Namık İsmail) eserlerinde; kendilerinden öncekilerin tersine, desene önem verilmemiş, belirgin fırça darbeleriyle oluşturulan komuları izlenimci anlayışla yapmışlardır (Gözlem Yayıncılık 1994:340).

Osmanlı devleti, I.Dünya Savaşı yenilgisiyle birlikte Mondros mütarekesini 30 Ekim 1918'de ve ardından da Sevr antlaşmasını 10 Ağustos 1920'de imzalamak zorunda kalmıştır (Eroğlu 1982: 90,211). Ancak, Mustafa Kemal'in önderliğinde Anadolu'da başlayan Milli Mücadele ve Kurtuluş Savaşı, Türk insanını verdiği özgürlük mücadelesinden galip çıkartmış, 1923'de Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasını sağlamış, yeni fakat özü çok eskilerde olan bir devletin temelini atılmasına sağlam dayanak olmuştur.

1925'de yeni ve azimli bir öğrenci grubu Avrupa'ya gönderilmiştir. Onlar Avrupa'dan döndükten sonra, Batı'da öğrendikleri ve gördükleri çeşitli akımlara ait özellikleri Türkiye'de uygulamaya başlamışlardır. Çallı kuşağı, Mühendishane ve Harbiye çıkışlı son ressamlardan farklı olarak kişisel üslup eğilimiyle birlikte; Batı etkili bir çok resim grubu birbirini takip eden zaman içinde ortaya çıkmış, alışılmış tarzların dışında yeni bir yön getirmiştir. Müstakiller, D Grubu, Yeniler Grubu, 10'lar Grubu gibi (Başkan 1991:2).

II.1. Resim Koleksiyonu

Tabloların Müze ve Kültür Sitesi'ndeki oluşumu hakkında fazla bilgi yoktur. Yalnız, eserlerin bir kısmı 1975-1986 yılları arasında ya eserlerin ressamaları, ya bağışsever kişiler, ya da Genelkurmay'a bağlı çeşitli birimlerin değişik tarihlerde Askeri Müze ve Kültür Sitesi'ne hediye etmeleri veya göndermeleri sonucu giderek artmasına imkan sağlarken, daha önce ikiyüzelli civarında olan tablo sayısı, Genelkurmay'ın yine isteği doğrultusunda çeşitli birliklere göndermeler sonucu giderek azalmıştır (Çoruhlu 1995b:28).

Müze'de sergilenen tabloların bir çoğu teşhirde oldukları salonların adlarına uygun olarak yer almaktadır. Örneğin Kurtuluş, Çanakkale, I.Dünya Savaşı Salonları'nda, o dönemleri anlatan tablolar (Süngü Hücumu ,Hücuma Kalkış, Borazanca, Yaralı Asker, Atatürk Milli Mücadele'de, Kuvva-i Milliye vb.) sergilenmektedir.

II.2. Konu ile ilgili Çalışmalar

Müze ve Kültür Sitesi'nde bulunan tablolar ile ilgili genel bir çalışma şimdiye kadar yapılmamış, fakat 1988'de Serpil Özçilingir tarafından bazı eserler hakkında bir lisans tezi hazırlanmıştır. Kendisinin tanıttığı eserlerin bazıları, şu anda yerinde olmayıp, Genelkurmay'ın ilgili birimlerine çeşitli tarih-

lerde gönderilmiştir. Kendisi, ressamı bilinen bütün eserleri ele almamış olup, hazırladığı konuda bazı yanlışlıklar yapmıştır. Örneğin anonim bir eseri (Osmanlılar'da Av Hazırlığı, Env. No: 11195 bir kanıt göstermeden ressam Mehmet Ali'ye mal etmiştir (Özçilingir 1988: 43). Sermet Muhtar'ın yaptığı ve imzasının görüldüğü Şeyh Şamil adlı tabloyu'da Münif Fehim'in yapmış olduğunu belirtmiştir (Özçilingir 1988:86). Ayrıca 15 Eylül-15 Ekim 1994 tarihleri arasında müze'de düzenlenen sergi için, Muharebe Konulu Resim Kataloğu çıkmıştır. Sergi kataloğunda müzede yer alan tablolarla birlikte, Genelkurmay'a bağlı çeşitli birimlere ait tabloların oluşturduğu resimler göze çarpmaktadır.

O çalışmada yer alan otuzdokuz eser; aynı konulu, iki sergi kataloğunda da resimli olarak çok kısa bilgilerle ele alınmıştır (A.M.K.S.K. 1994). Ayrıca, müze kayıtlarında Env. 464 olan, Belgrad Meydan Muharebesi adlı eseri Tülin Çoruhlu; uzun bir zaman önce müze envanter kayıtları çıkartılırken eserin adının yanlış geçirildiğini ve aslında o eserin adının Yantikkale Muharebesi olabileceğini belirtir (Çoruhlu, 1995a:172). Gerçekten de müzede yer alan (fot. 35, 36) o iki eser sanki birbirinin devamı gibi yapılmış olup, üslup ve biçim bakımından büyük benzerlikler göstermektedir. Fakat yeterince kanıt olmadığı ve araştırma için gerekli imkan bulunamadığından bu incelemede müze kayıtları esas alınmıştır.

III. KATALOG

GÖZLEM Fişi	: 1
ENVANTER NO	: 9392
FOTOĞRAF NO	: 1
SANATÇININ ADI	: Adelier Phobus- O. Kürkcüyan
ESKERİN ADI	: Hafız Hakkı Paşa
YILI	: 1914
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESKERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 128cm. x 88cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Hafız Hakkı Paşa'nın portresidir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, beyaz, siyahın ve sarının tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YONUNDAN	
ESKERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, realist ve fotoğrafik bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON

: Dikey olan bu kompozisyonda iki pilaster önünde olan Hafız Hakkı Paşa ayakta olarak resmedilmiştir. Paşa'nın vücudu burada açıkça görülmektedir. Kendisi devrinin kıyafetleri içersinde olup, sola doğru bakarken, sağ eli karnının hizasında giysisinden sarkan altın simli süs işlevi gören bir nesneyi tutmaktadır. Sol eli ise, kalça hizasında kılıcının kabzasına dokunmakta ve elinde beyaz eldivenleri yer almaktadır. Başında siyah kalpağı, omuzlarında apoletleri, belinde kemeri ile giysisinin ve kollarının yakasını örten sim işlemeli yakalığı göz alıcıdır. Sol göğsünde madalya ve liyakat nişanı taşımaktadır.

Oldukça detaylı ele alınan portrede; ışık figürün çevresini ve özellikle başını aydınlatmaktadır. Işığın kaynağı belli değildir.

Elbisesinin kıvrılma ve bükülmeleri ayaktaki pozisyonuna uygun olarak verilmiştir. Açık ve koyu tonlamalarla giyside gölgeleme yapılmıştır. Yüzündeki ifadesinden de; mağrur, kendinden emin bir Osmanlı paşası olduğu anlaşılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR

: Eserin sanatçıları hakkında bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM Fişi : 2
 ENVANTER NO : 8475
 FOTOĞRAF NO : 2
 SANATÇININ ADI : Ali Cemal
 ESERİN ADI : Yaralı Asker
 YILI : 1917
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ üst köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:78; A.
 M. K. S. K. 1994b:78.
 BOYUTU : 33cm. x 41cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Savaşta yaralanan bir askeri
 göstermektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Beyaz, kahverengi, yeşil ve tonları
 ile renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, empresyonist renk etkisi ile yapılmış ve fırça tuşları net olarak görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay bir kompozisyon içinde, sağ elini yerdeki kayanın üstüne koymuş, sol elini de sağ bacağına dayamış vaziyette oturan, devrinin kıyafetleri içersinde olan bir asker görülmektedir. Figürün sağ kolunun arasında yerde duran tüfeğinin gövdesi seçilmektedir. Sağ bacağı bükülmüş vaziyette sol bacağının topuğuna değmektedir. İki bacağında da uzun beyaz çorapları vardır.

Başı hafifçe havaya dönük olarak yardım bekler gibi sağa doğru bakmaktadır. Dikkat figüre çekildiği için çevresindeki nesnelerin ne olduğu pek fazla belli değildir. Askerin yüz ifadesinden acı çektiği, düşünceli olduğu hissedilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : 1881 ile 1941 tarihleri içinde yaşamıştır. 1906'da Sanayi-i Nefise Mektebi'nden mezun olmuştur. I. Dünya Savaşı yıllarında Sami Yetik, İbrahim Çallı, Hikmet Onat, Namık İsmail, Avni Litij, Sami Boyar'la birlikte Çişli'de Kaver Paşa tarafından kurulan bir atölyede harp kompozisyonları içeren eserler yapmışlardır (Başkan 1991:22).

Portrelerinde, natürmortlarında ve peyzajlarında ustalığını kanıtlayan birbirinden güzel eserler ortaya çıkarmıştır.

- GÖZLEM Fişi : 3
 ENVANTER NO : Yoktur.
 LEVHA NO : 2
 FOTOĞRAF NO : 3
 SANATÇININ ADI : Ali Karsan-İvon Karsan
 ESERİN ADI : Milli Mücadeleden
 YILI : 1987
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 96cm. x 145cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Milli Mücadele'de Atatürk'ü konu
 etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Kahverengi, beyaz, sarı, siyah,
 mavi ve tonları ile
 renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve sembolik anlatımlıdır.

KOMPOZİSYON : Yatay bir kompozisyon içinde figürler bir üçgen oluşturacak şekilde dizilmişlerdir. Orta planda, çapraz bir biçimde bacaklarını yere koymuş, sağ kolunu havaya, sol kolunu da bir figürün omuzuna dayamış vaziyette Atatürk devrinin kıyafetleri içersinde yer almaktadır. Çevresindeki figürlerden bazıları ayakta ve elleri havada, bazıları otururken, bazıları da diz çökmüş yalvarırken, bazıları da kucığında çocuğuyla görülmektedir. Arka planda üç darağacı ve onlara asılmış beyaz giysili üç figür vardır. Sağ arka planda ise, harap bir yapı yer almakta ve daha da arkada dağlar sıralanmaktadır. Sol planda hava kapalı fakat Atatürk'ün olduğu yer aydınlık olduğu izlenmektedir. Sanki Atatürk'ün gelmesiyle yurdun üzerindeki karabulutlar dağılmaya başlamış gibi bir izlenim göze çarpmaktadır. Yüzlerdeki anlamlı ifadelerde; acı çeken, yalvaran insanların ifadesi seçilmektedir. Atatürk cesur, kurtarıcı, kararlı bir komutan pozisyonundadır. Oldukça sembolik ve abartılı fakat verdiği mesaj yönünden başarılı bir eserdir. Atatürk'ün yanıp yıklan bir ülkeyi kurtarmak için verdiği mücadele ve kararlılığı yansıtmaları açısından dikkati çeken bir konudur.

RESSAMEA İLGİLİ NOTLAR : Ali Karsan (1903 d.), İyon Karsan'ın eşidir. Kendisi Sanayi-i Nefise Mektebi'nde bir süre eğitim görmüştür (Başkan 1991:48,64). Münih'te Hofmann'ın, Paris'te Julian'ın akademisinde çalışmıştır. Boğaziçi manzaraları konulu resimlerle birlikte, Milli Mücadele konulu resimlerini de eşi ile birlikte başarılı olarak ele almıştır.

GOZLEM Fişi	: 4
ENVANTER NO	: 11180
FOTOĞRAF NO	: 4
SANATÇININ ADI	: Ali Sami Boyar
ESERİN ADI	: Borazancı
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:80; A. M. K. S. K. 1994b:80.
BOYUTU	: 100cm. x 61cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Çanakkale savaşındaki bir borazancıyı konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Siyah, kahverengi, beyaz, yeşil ve tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YONUNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist, fakat renklerde empresyonist etkiler görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Devrinin askeri kıyafetleri içerisinde olan, sol elinde yere dayadığı tüfegiyle, sağ elini de beline dayayarak kavradığı borazanıyla ayakta duran bir asker figürü karşımıza çıkmaktadır. Sirtında çantası ile kemerine bağlı cephaneliği vardır. Kendisi iki ayağını çapraz olacak bir biçimde yere koymuş ve sağa doğru bakmaktadır. Arka planda arkası dönük olarak giden bir figür de göze çarpmaktadır. Uzun ağaçlar, açık bir hava ve orta planda da; yerde otlar yer almaktadır.

Dikey ele alınan bu kompozisyonda dikkat borazancı askere çekilmiş, onun dışındaki figürlere ve nesnelere pek önem verilmemiştir. Işık etkisiyle figürün çizimleri, borazanı ve beyaz erzak torbası parıldamaktadır. Sağ arka planda hızla giden bir at ile onun üstünde oturan figürün sakinliği birbirine uymamaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1880-1967) Bahriyeli asker resamlardandır. Sanayi i Nefise Mektebinde okumuştur. Paris'te Cormon'un atölyesinde ders almıştır. Daha sonra da Evkaf ve Ayasofya müzelerinin müdürlüğünde bulunmuştur (Noyan 1970:23).

izlenimci bir tarzda çalışan sanatçı, ışık durumunu, renk geçişliklerini eserlerinde ayarlayabilen, manzaralar ve tarihi şahsiyetlerin resimlerini başarıyla canlandıran usta bir ressamdır.

GOZLEM Fişi	: 5
ENVANTER NO	: 11191
FOTOĞRAF NO	: 5
SANATÇININ ADI	: Ali Sami Boyar
ESERİN ADI	: Turgut Reis
YILI	: 1914
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 105cm. x 75cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Yarım portre olarak ele alınmış Turgut Reis'i konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, sarı, kırmızı, beyaz, siyah ve kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, realist ve sembolik

etkili bir anlayışa sahiptir.

KOMPOZİSYON : Dikey olarak ele alınan kompozisyonda figür bir üçgen oluşturacak biçimde yer almıştır. Turgut Reis profilden verilmiş ve resmin sağına doğru bakmaktadır. ifadedeli bir yüze sahiptir. Kendisi uzun beyaz sakallı, başında sarık üzerinde cepkeni, belinde kuşak ve ona takılı yatağanı ile geleneksel kıyafetleri içinde ele alınmıştır. Arka planda ise, minareli yapısıyla bir müslüman yerleşmesi, deniz ve dağlar bulunmaktadır. Ayrıca mavi renkteki cepken ve şalvarının üzerinde yıldızlı bitkisel işlemler olduğu göze çarpmaktadır.

Kendinden emin yaşlı bir figür ile kompozisyonda yer alan çeşitli renkler çok iyi bir uyum göstermiştir. Sağdan gelen ışık figürü aydınlatmaktadır. Sarığında ve elbisesindeki kıvrılmalar, bükülmeler ustaca verilmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem fişi 4'e bkz.

GÖZLEM FiŞİ	: 6
ENVANTER NO	: 11155
FOTOĞRAF NO	: 6
SANATÇININ ADI	: Altan Erson
ESERİN ADI	: Atatürk Anafartalar'da
YILI	: Belli değildir.
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:72; A. M. K. S. K. 1994b:72.
BOYUTU	: 59cm. x 40cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Atatürk ve kurmaylarını gösteren bir grup portresidir.
SEÇİLEN RENKLER	: Siyah, yeşilin tonları, kahverengi ve beyaz ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir anlayış görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Dikey gelişen bir kompozisyon içinde seyirciye dönük olarak bakan ayakta yedi figür yer almaktadır. Bu figürlerin hepsi devirlerinin askeri kıyafetleri içersindedir. Ayaklarında uzun siyah çizmeleri, başında şapkaları, boyunlarında dürbünleri ve bazılarının da kemerlerine takılı tabancaları vardır.

Resmin merkezinde yer alan ve diğerlerinden önde olan Atatürk göze çarpmaktadır. Kendisi sol kolunu arkaya doğru beline atmış, sağ eliyle de sigara içmektedir. Atatürk'ün arkasında sol kolunda beyaz bandaj olan birisi görülmekte ve bu da onun doktor olduğuna işaret etmektedir.

Sol arka planda ağaçlar, sağda ise bir kısmı görülen açık bir hava yer almaktadır.

Işık soldan gelerek Atatürk'ü ve çevresin aydınlatmaktadır. Giysilerinin üzerinde yer alan açıkly koyulu tonlamalarla da ışık gölge etkisi verilmiştir. Atatürk'ün yüz ifadesinden, gözüppek, kararlı olduğu sezilebilmektedir. Diğer figürlerde ise; merak, bekleyiş ifadesi hakimdir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçı ile ilgili bir bilgi bulunmamıştır.

GÖZLEM Fişi	: 7
ENVANTER NO	: 8478
FOTOĞRAF NO	: 7
SANATÇININ ADI	: Arif Bedii
ESERİN ADI	: Atatürk Milli Mücadele'de
YILI	: 1933
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:86; A. M. K. S. K. 1994b:86.
BOYUTU	: 115cm. x 159cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Milli Mücadele'de Atatürk ve süvarilerini göstermektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, kırmızı, siyah, kahverengi ve yeşil ve tonları ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü realist bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay bir biçimde ele alınarak genişleyen bir kompozisyonun merkezinde Atatürk at üzerinde ilerlerken görülmektedir. Kendisi ve etrafındaki figürlerin devrinin çeşitli kıyafetler içersinde kimisi ayakta, kimisi at üzerinde giderken, kimisi de ayakta dururken ele alındığı göze çarpmaktadır. Figürin bazılarında tüfekler ve bayraklar olduğu gözlenmektedir. Arka planda ise; sol ve sağ tepenin arkasında yeşillikler ve toprak bir yol görülmektedir.

Bir grup figürde sessizlik hüküm sürerken bir grupta da cepheye gitmenin hareketi, heyecanı yaşanmaktadır. Bu sakinliğe özellikle kadın figürlerinde rastlanmaktadır. Asker figürlerinde ise; tam bir hareket eylemi izlenmektedir. Dikkat merkezde olan beyaz at üzerindeki Atatürk'e çekilmiştir. Kendisi seyirciye dönük olarak bakmaktadır.

Işık Atatürk'ün olduğu kısma düşmekte, diğer yerler gölgede kalmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1906-1957) Asker ressamıdır. Nazmi Ziya ile dostluk kurmuş, daha önceleri Cézanne ve Utrillo'nun etkisinde kalmış, 1958'de Paris'te uzun yıllar kaldıktan sonra Ankara'ya gelen sanatçı, izlenimcilikten soyuta doğru geçen bir yol izlemiştir. (Elibal 1983:158). Kendisi bütün uluslar için ortak bir anlaşıma dili olarak da resmi göstermiştir.

GÖZLEM Fişi : 8
 ENVANTER NO : 8531
 FOTOĞRAF NO : 8
 SANATÇININ ADI : A. Fischer
 ESKERİN ADI : Enver Paşa
 YILI : 1917
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESKERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 147cm. x 90cm.
 MALZEME : Duralit ve yağlıboya
 kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Enver Paşa'nın manzaralı bir yerde
 ele alınan portresidir.
 SEÇİLEN RENKLER : Mavi, beyaz, siyah, yeşil ve
 tonları ile renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Fotoğrafik, realist ve figüratif bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Dikey gelişen bir kompozisyon içinde Enver Paşa yüzü seyirciye dönük bir şekilde yapının denize bakan teras kısmında ayakta iken resmedilmiştir. Kendisinin dizlerine kadar olan kısmı görülmektedir. Devrinin askeri kıyafetleri içersinde olup; iki elini beline kavuşturmuş bir biçimdedir ve sol elinin altında püsküllü kılıcı göze çarpmaktadır. Giysisinde apoletleri, madalyaları, liyakat nişanları ile kendisinin önemli biri olduğuna işaret eden, sağ omuzuyla sol beline kadar devam eden, iki kenarı kırmızı ve ortası yeşil renkten oluşan bir şerit yer almaktadır. Bastığı zeminde düzgün yerleştirilmiş taşlar, sol kısımda baştan bir teras korkuluğu ve bunun aralarındaki boşlukların yanlarında vazo gibi yapılmış olarak devam eden objeler seçilmektedir. Arkada ağaçlar, deniz ve üzerinde az çok seçilebilen gemiler ile denizin karşı tarafında da çeşitli yapılar gözükmektedir. Sağ arka planda ise; mukarnas başlıklı, silmeli bir sütun ve onun yanında baş kısmı seçilen başka bir sütun daha vardır. Sütunların arası at nalı kemerle birleştirilmiştir. Pencereleeri ile küçük kubbesi olan kaleli bir yapı ve onun yanında da ağaçların üst kısımları göze çarpmaktadır. Hava açık fakat yavaş yavaş kızılışan bir atmosfer içinde akşamın yaklaştığını belirtir vaziyettedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi edilememiştir.

GOZLEM Fişi	: 9
ENVANTER NO	: 649
FOTOĞRAF NO	: 9
SANATÇININ ADI	: Bedri
ESERİN ADI	: Plevne'den Dönen Yaralılar
YILI	: 1901
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede, kulları Bedri diye imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist., 1994a:44; A. M. K. S. K. 1994b:44.
BOYUTU	: 64cm. x 46cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Osmanlı döneminde Plevne'den dönen yaralıları konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, kırmızı, kahverengi, mavi lacivert, siyah ve tonları ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir anlayış
görölmektedir.

KOMPOZİSYON : Dikey gelişen bir kompozisyonda fi-
gürler bir üçgen oluşturacak biçimde yer almışlardır. Kapalı bir
havada iki kişi tarafından çekilen bir ve üzerinde iki yaralı
figür gözökmektedir. Figürler devirlerinin kıyafetleri içerisin-
dedir. Bunlar iki tarafı tepelik olan taşlı bir yolda gitmekte-
dirler. Hava bulutlarla kaplıdır.

Yaralı figürlerde acı, düşünce, karamsarlık hakimken; sağ
planda gözöken ve yaralıları götüren figürde sakinlik olduğu an-
laşılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı ile ilgili bir bilgi bu-
lunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 10
ENVANTER NO	: 540
FOTOĞRAF NO	: 10
SANATÇININ ADI	: Cevat
ESERİN ADI	: Çıpka Muharebesi
YILI	: 1911
İMZA LI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a: 40; A. M. K. S. K. ist. 1994b:40.
BOYUTU	: 162cm. x 198cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'ndaki Çıpka Muharebesini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, mavi, kırmızı, lacivert ve beyaz ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist tarzda eser çalışılmıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen bir kompozisyon içinde; ön planda bir grup asker ilerdeki savaşı izlemektedir. Figürler ön planda, kimisi otururken, kimisi yerde yatar şekilde, kimisi de omuzlarında tüfekleriyle ilerlerken gösterilmiştir. Savaş anında yukarıya doğru yükselen dumanlar, arkada yeşil sık ağaçlarla çevrili orman ve oldukça yüksek dağlar göze çarpmaktadır.

Asker figürlerinin bir uçtan bir uca kıvrılarak sıralanması ve arkalara doğru sıra sıra dizilen dağlar ile bir derinlik yaratılmak istenmiştir. Ayrıca, figürlerin kendi aralarındaki el, kol ifadeleri de resme başka bir açıdan da etki ve canlılık katmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı ile ilgili bilgi bulunmamıştır.

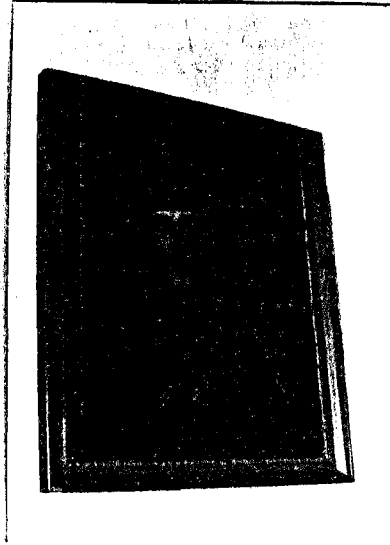

GOZLEM Fişi	: 11
ENVANTER NO	: 888
FOTOĞRAF NO	: 11
SANATÇININ ADI	: C. Gianni
ESKİN ADI	: Malta Adası'nda Bir Cami
YILI	: 1874
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESKİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 81cm. x 64cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Malta adasında bulunan bir camiyi konu edinen peyzajdır.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, yeşil, kahverengi, gri ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESKİN ÖZELLİKLERİ	: Natüralist ve realist eğilimlidir.

KOMPOZİSYON : Yuvarlak bir kompozisyon içinde, ön planda çimenler, otlar, kaya parçacıkları, düz bir toprak yol ve yolun kenarında bulunan sivri kuleleri, minareleri, soğanımsı çeşitli kubbeleriyle değişik bir mimariye sahip cami karşımıza çıkmaktadır. Resmin sağ kısmında palmiye ağaçları vardır. Hava ise; kapalı ve bulutludur. Ancak caminin ve yolun ön tarafı tepeden, bulutların arasından gelen ışıkla aydınlanmaktadır. Daha arkada da bir kilise seçilebilmektedir.

Kompozisyonda yer alan nesneler ve özellikle cami çok ayrıntılı çizilmiştir. Cami yapısından çok bir saray kompleksini andırmaktadır. Yapının ön planda geniş olarak ele alınıp arkalarına gidildikçe küçülmesiyle perspektif sağlanmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi edilememiştir.

GÖZLEM Fişi	: 12
ENVANTER NO	: 584
FOTOĞRAF NO	: 12
SANATÇININ ADI	: D'Afers Kraus
ESKİN ADI	: Enver Paşa
YILI	: 1934
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Orta alt köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESKİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 64cm. x 54cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Enver Paşa'yı gösteren yarım portredir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kahverengi, kırmızı, yeşil ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESKİN ÖZELLİKLERİ	: Fotoğrafik, figüratif ve realist

bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Dikey ele alınan kompozisyonda; cepheden verilen Enver Paşa sağ omuzu hafif yana dönük ve yüzü seyirciye bakar vaziyettedir. Kendisi azıcık koyuya kaçan bir fonun önünde yer almaktadır. Başında kalpağı, üzerinde askeri paltosu ve giysisi ile onun üzerinde madalya ve liyakat nişanının olduğu göze çarpmaktadır.

Işık soldan gelerek Enver Paşa'nın yüzünü aydınlatmaktadır. Yüzde ve giyside açık ve koyu tonlamalarla gölgelendirilmiştir. Figürün sessiz, sakin fakat kendinden emin, sevecen bir ifadesi vardır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 13
ENVANTER NO	: 361
FOTOĞRAF NO	: 13
SANATÇININ ADI	: Emin Selim
ESERİN ADI	: Belli değildir.
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 74cm. x 99cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Bir göl kenarında köy evlerini gösteren bir manzarayı konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, beyaz, mavi, kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Natüralist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan kompozisyonda resmin sol tarafında ağaçların arasında bir ev, sağda arkalara doğru giden bir göl, daha da arkada; arka arkaya sıralanan dağlar yer almaktadır. Göl oldukça sessiz, sakinidir. Orta planda ağaçlar arasında kırma çatılı iki ev, kıyıda da yelkenli bir kayık durmaktadır. Gökyüzü açık ve yer yer bulutludur.

Işık, su üzerine sağdan gelerek yansımaktadır. Sol plandan sağa doğru kıvrılarak giden göl ve arka arkaya sıralanmış dağlar ile derinlik sağlanmıştır. Resimdeki hareket unsuru sol ön kısımda görülen evden çıkan dumanla verilmiye çalışılmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamla ilgili bir bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 14
ENVANTER NO	: 8512
FOTOĞRAF NO	: 14
SANATÇININ ADI	: F. Zonaro
ESERİN ADI	: Er
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a: 54; A. M. K. S. K. ist. 1994b:54.
BOYUTU	: 66cm. x 48cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Süngü hücumuna hazırlanan bir erin portresini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, kahverengi, beyaz ve yer yer siyah tonlamalar vardır.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, fotoğrafik ve realist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Dikdörtgen bir kompozisyon içinde sağ eliyle tüfeğin gövdesini tutan, yarım portre olarak ele alınan ve devrinin askeri kıyafetleri içersinde olan, bıyıklı genç bir asker figürü yer almaktadır. Başında kırmızı fesi, göğsünde mermilerin yer aldığı fişeklik göze çarpmaktadır. Kendisi açık bir fon önünde, omazları ve başı sağa dönük bir şekilde bakmaktadır.

Işık karşıdan gelerek figürün yüzünü, fesini ve giysisinin bazı yerlerini aydınlatmaktadır. Açıklı, koyulu tonlamalarla gölgeleme etkisi sağlanmış olup, yaptığı harekete uygun olarak giysisinin kıvrılma ve bükülmeleri başarılı olarak verilmiştir. Yüzündeki gergin ifadesinden ileriye doğru atılmaya hazır olduğu anlaşılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1854-1929) İtalyalı'dır İtalya'da Verona'da Accademia Cignaroli, Roma'da Güzel Sanatlar Akademisinde eğitim görmüştür. 1901'de İstanbul'a gelerek bir çok manzara, tarih, savaş, deniz, portre konulu resimler meydana getirmiştir. Kendisi hayatı çapıtli görünümleriyle gerçekçi bir biçimde ele almıştır. Bazı tablolarında kalabalık, hareketli figürler dikkat çekmektedir (Germaner, S. Z. İnankar 1988:169; Başhan 1991:12)

GOZLEM Fişi	: 15
ENVANTER NO	: 11109
FOTOĞRAF NO	: 15
SANATÇININ ADI	: F. Redif
ESKİN ADI	: Nehirde Tekneler
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESKİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 70cm. x 53cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Evlerin arasından geçen bir nehir ve kıyıdaki tekneleri konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, kahverengi, sarı, mavi, ve yer yer pembe ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EGİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Realist bir tarzda çalışılmasına rağmen, gökyüzünde ve nehirde izlenimci renk etkileri görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan bir kompozisyon içinde sakin bir nehirde yelkenli tekneler ve küçük kayıklar göze çarpmaktadır. Ön planda yolun küçük bir kısmı uzanmaktadır. Sağ üst köşede bir kaç tane bina ve onların önünde de iskeleye bağlı duran iki yelkenli, üzerinde bir figürün bulunduğu küçük bir kayık ve bunların suya yansımış gölgeleri görülmektedir. Arka planın sol tarafında ise yelkenli bir tekne, bir köprü ve çeşitli binalar yer almaktadır.

Sakin bir havada geçen konuda, resmin ortasında duran bir kayık dikkati çekmektedir. Soldan gelen ışık ve nesnelerin suya vuran gölgesi dikkat çekici unsurlardır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM Fişi : 16
 ENVANTER NO : Yoktur.
 FOTOĞRAF NO : 16
 SANATÇININ ADI : Foto Ferit İbrahim
 ESERİN ADI : Atatürk Cumhuriyet Döneminde
 Mareşal Üniformasıyla
 YILI : Belli değildir.
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teshirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 100cm. x 78cm.
 MALZEME : Duralit ve yağlıboya
 kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Mareşal üniformalı Atatürk'ü konu
 etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Sarı, kahverengi, yeşilin
 tonları, yer yer siyah ve mavi ile
 renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, fotoğraflık ve realist bir yaklaşık görölüyor.

KOMPOZİSYON : Dikey bir kompozisyon içinde üçgen oluşturacak biçimde ele alınan Atatürk, devrinin askeri kıyafetleri içersinde yer almaktadır. Kendisi koyu bir fon önünde cepheden, ileriye ve sola doğru bakmaktadır. Başı açık, sarı saçları ve mavi gözleri vardır. Giysisinin iki omuzunda altın sim işlemeli maresal rütbesi ile yakalığında yer alan arması, göğsünde madalyası, sağ omuzundan sol beline kadar uzanan sırt kayışı bulunmaktadır.

Resmin sol tarafından gelen bir ışıık, Atatürk'ün yüzünü, rütbesini, giysisinin bazı yerlerini aydınlatırken, yüz ifadesi ise; kendisinin kararlı, cesur bir komutan olduğuna işaret etmektedir.

RESAMIA İLGİLİ NOTLAR : Foto Ferit İbrahim adlı yerde yapıldığından başka bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 17
ENVANTER NO	: 1796
FOTOĞRAF NO	: 17
SANATÇININ ADI	: Foto Francais
ESERİN ADI	: T. B. M. M. Reisi Mustafa Kemal Atatürk
YILI	: 1924
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 101cm. x 70cm.
MALZEME	: Fotoğraf ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Sivil kıyafetli Atatürk portresini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Siyah ve tonları, beyaz ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

RESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, fotoğraflık ve realist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİZYON : Dikey bir kompozisyon içinde, Atatürk'ün dizlerine kadar olan kısmı resmedilmiştir. Kendisi dönemin sivil kıyafetleri içersinde olup, daha çok açık tonlamaların seçilebildiği bir fon önündedir. Başında siyah kalpağı, üzerinde beyaz gömleği, kravatı, düğmelenmiş yeleği, cep saatinin zinciri, koyu renkte giysisi vardır. İki eli de arkasında dururken kendisi hafifçe sağa doğru bakmaktadır.

Atatürk'ün çevresi ve özellikle yüzü gizemli bir ışıqla parıldamaktadır. Ayrıca ileriye gören, kendinden emin bir yüz ifadesi de rahatlıkla seçilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Foto Francais adlı yerde yapıldığından başka bir bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 18
ENVANTER NO	: 465
FOTOĞRAF NO	: 18
SANATÇININ ADI	: Franz Adams
ESERİN ADI	: Piamonte Savaşı
YILI	: 1857
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Belli değildir.
BULUNDUĞU YER	: Kültür Sitesindedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a: 35; A. M. K. S. K. ist. 1994b:35.
BOYUTU	: 242cm. x 462cm.
MALZEME	: Tuval ve yağılıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağılıboya tekniğı uygulanmıştır.
KONUSU	: Piamonte Kralı Victor Emanuel'ın Avusturya'nın elindeki italyan topraklarını almak için savaş yapmasını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, kahverengi, kırmızı, beyaz, mavi ve lacivert ile

renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YONUNDEN

RESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen bir kompozisyon içinde, orta kısımda çok kalabalık insan figürleri olan bir yol ve onun iki tarafında da ağaçlık yerler vardır. Buradaki figürlerin çoğu değişik davranışlar içersindedir. Kimisi at üzerinde, kimisi kağıyla, kimisi de yaya olarak ele alınmaktadır. Figürlerin bir kısmı da oldukça bitkin durumda gözükmektedir. Sağ tarafta ağaçlar arasında uzanmış yatan yaralılar ve bunlara yardım eden figürler göze çarpmaktadır. Binlerce asker arkalara doğru uzanarak gözden kaybolmaktadır. Hava ise, bulutlarla kaplıdır.

Savaş anından ziyade, topluca yürüyüş veya gezmeye gider gibi bir hallerinin olması oldukça dikkat çekici unsurlardır. Ayrıca, figürlerin yerleştirilişi, ifadeleri, hareketleri olaya değişik bir savaş anlatımı ile derinlik katmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamla ilgili bir bilgi bulunmamıştır.

GÖZLEM Fişi : 19
 ENVANTER NO : 2083
 FOTOĞRAF NO : 19
 SANATÇININ ADI : Gıyas Korkut
 ESERİN ADI : Süvariler
 YILI : 1981
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 63cm. x 48cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : At üzerinde giden iki askeri konu
 etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Beyaz, kahverengi, yeşil, gri ile
 renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YÖNÜNDEN
 ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist bir anlayış

görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Dikey gelişen bir kompozisyon içinde iki süvari, ikili üçgen oluşturacak şekilde ele alınmıştır. Ön planda, sağda va solda at üstünde dört nala giden, sırtlarında tüfekleri ile ellerinde flamalar vardır. Arka planda ufuk çizgisi, açık bir havayla birleşmiş haldedir ve yer yer bulutlar göze çarpmaktadır. Atların ayaklarının dibinden tozlar yükselmektedir. Hayvanların gerginliği yüz ve ağız ifadelerinden açıkça seçilebilmektedir. Süvarilerde ise; bu ifade pek görülmemektedir.

Işık, gölge etkisi yer yer açık ve koyu tonlamalarla sağlanmış ve ışık sağdan gelerek süvarilerin giysilerinin sol yanını aydınlatmaktadır. Fırça izleri toprak yolda kendini belli ettirmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı ile ilgili bir bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM FİŞİ : 20
 ENVANTER NO : Yoktur.
 FOTOĞRAF NO : 20
 SANATÇININ ADI : Foto Ferit İbrahim
 ESERİN ADI : Mareşal Fevzi Çakmak
 YILI : Belli değildir.
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : İyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 76cm. x 60cm.
 MALZEME : Fotoğraf ve yağlıboya
 kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Fevzi Çakmak'ın portresini konu
 etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Sarı, siyah, kırmızı ve yeşilin
 tonları ile renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist ve fotoğrafik bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Açık bir fon önünde devrinin askeri kıyafetleri içersinde yarım portre olarak Fevzi Çakmak resmedilmiştir. Kendisi resmin soluna doğru cepheden bakarken ele alınmıştır. Giysisinin yakasında ve askeri şapkasının gövde tarafında bir kaç sıra halinde altın sim işlemeli şeritler takip etmekte ve onun orta kısmında da, muhtemelen başak şeklinde, tepede ayyıldızın iki ucunda son bulan bir arması vardır.

Figürün arkası ve yüzü parlamaktadır. Kendisi son derece gerçekçi çizilmiş, giysisinin yakasının iki ucu ile, başlığında ki şeritler göz alıcı ve ayrıntılı yapılmıştır. Giysisinde değişik tonlamalarla gölgeleme yapıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, güleryüzlü, babacan bir yüz ifadesi vardır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Foto Ferit İbrahim adlı yerde yapıldığından başka bir bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM FiŞi	: 21
ENVANTER NO	: 972
FOTOĞRAF NO	: 21
SANATÇININ ADI	: Grand Champ
ESKİN ADI	: Kırım Savaşında Üçlü ittifak
YILI	: 1855
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESKİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 114cm. x 90cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: 1856 Kırım savaşında Türk-İngiliz ve Fransız ordularından birer askeri konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, lacivert, kırmızı, siyah ve kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist, fotoğraflık ve sembolist yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Dikey gelişen bu kompozisyonda; devrinin askeri kıyafetleri içersinde üç figür yer almaktadır. Bunlardan sol kısımda duran figür; sol ayağını bir topun üstüne koymuş vaziyettedir. Kırmızı pantolonu, belinde kemeri, sol elinde, tepesinde kartal figürü olan bir bayrak yer almakta, sağ elinde de kabzasından tuttuğu yere dayalı kılıcı vardır. Kendisi sola doğru bakmaktadır. Ayrıca, başında kartal armalı bir şapkası, giysisinde apoletleri göze çarpmaktadır.

Ortadaki figür ise, başını hafifçe göğse çevirmiş, sağ elini soldaki Fransızın, sol kolunda sağdaki İngilizin omuzuna koymuş bir durumdadır. Sağ kolu içersinde kırmızı, beyaz ayyıldızlı Osmanlı bayrağı uzanmaktadır. Başında kırmızı fesi olup, belinde de kılıcı asılıdır.

Sağdaki figür ise; sol elini kılıcının ortasından tutmuş bir halde, sağ elinde kavrayıp tuttuğu, ucu mızrak gibi sivri olan bir İngiliz bayrağı taşımakta ve kendisi sağa doğru yönelmiştir. Omuzunda altın sim işlemeli apoletleri, kollarında ve giysisinin iki yakasında sim işlemeli yakalığı, çift sıra düğmeli giysisi göz alıcıdır.

Gökyüzü mavi ve bulutsuz fakat yavaş yavaş kızallaşmaya başlamış bir haldedir. Bu da akşamın yaklaştığına işaret etmektedir. Yer kuru toprak ve yerde topun önünde, sağ kısımda top güllesi durmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamla ilgili bir bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 22
ENVANTER NO	: 436
FOTOĞRAF NO	: 22
SANATÇININ ADI	: G. Yazmacıyan
ESERİN ADI	: Sultan III.Selim
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 93cm. x 64cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: III. Selim'i tahtında otururken gösteren bir portresidir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, kırmızı, beyaz, siyah, gri, kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, realist ve şematik bir

eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON

: Dikey gelişen bir kompozisyonda, açık bir fon önünde defne yapraklarından oluşan yuvarlak bir çerçeve içine alınmış, taht üstünde oturan Sultan III. Selim yer almaktadır.

Kendisi seyirciye dönük bir şekilde siyah ve beyaz kürklü giysisi, uzun sorguçlu sariğiyle verilmiş ve siyah sakallı, orta yaşlı olarak işlenmiştir.

Otardığı tahtın tepesi yok; çevresi karşılıklı yerleştirilmiş dört uzun destekle yükselmekte ve üstünden altına kadar kırmızı bir örtüyle arkadan Sultan'ı ve tahtı örtmektedir. Bu bir çeşit gölgelik te olabilir. Bu tahtın biri sarkar durumda olan iki püskülü olup, tahtın üzerinde beyaz ve gri renkten oluşan soyut süslemeler görülmektedir. En solda ise; bir kaide üzerinde yükselen yivli fon nizamı sütunun gövdesinin bir kısmı göze çarpmaktadır. Sultan'ın iki eli de, iki dizi dizinin üstünde olup, ayaklarının dibinde soyut süslemeli bir örtü, bunun altında bağlanmış kırmızı bir kurdela, daha da altta da Sultan Şevketli Selim Salis diye Osmanlıca yazı vardır. En üstte'de III. Selim'in tuğrası yer almaktadır.

Sultan'ın kürkünde yer alan çeşitli tonlamalarla gölgeleme verilmiş olup, figürün ifadesinden de sessiz, kararlı bir ifadesi olduğu sezilebilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR

: Bir azınlık ressamı olmasının dışında başka bir bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 23
ENVANTER NO	: 6900
FOTOĞRAF NO	: 23
SANATÇININ ADI	: Halıcılarlı Sadık
ESERİN ADI	: Belli değildir.
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol alt köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 73cm. x 100cm.
MALZEME	: Yağlıboya ve tuval kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Peyzaj, göl yakınında ağaçlar içinde bir şato ve uzakta olan bir yerleşim yerini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil ve mavinin hakim olduğu eserde; sarı, beyaz, gri, kahverengi, pembe ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Natüralist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Sol köşeden sağa doğru kıvrılarak gelen ve bir kısmı duvarla çevrili, taşlıklı, ağaçlıklı, yeşillikli bir yer ile; sol üst kısımda uzam selvi ağaçlarının yanlarında yüksekçe bir yerde duran kuleli bir şato yapısı göze çarpmaktadır. Şato'ya varış öndeki taşlıklı yoldan gidilerek, merdivenle varılan kemerli bir giriş ile sağlanmaktadır.

Sağ kısımda bir göl ve yakınında bir kasaba, arka planlarda da tepeler ve yüksek dağlar yer almaktadır. Hava yer yer bulutlu olup, kızıllaşmaya başlamış olması akşamın yaklaştığına işaret etmektedir.

Sol üst köşeden, sağ alt köşeye doğru ahenkli bir şekilde sıralanan ağaçlar, kompozisyon içinde yer alan çeşitli yapılar manzarayı bozmamış, aksine resmin çarpıcılığını, dikkatini artırmıştır.

Işık sol kısımdan gelerek, şatoyu, gölün kıyısını ve kasabayı aydınlatmıştır. İç açıcı ve romantik etki yaratan bir atmosfer içinde ele alınan kompozisyon büyük bir ustalıkla işlenmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bir bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 24
ENVANTER NO	: 6899
FOTOĞRAF NO	: 24
SANATÇININ ADI	: Halıcılarlı Sadık
ESERİN ADI	: Sahra Köyü
YILI	: 1892
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1993: 107.
BOYUTU	: 73cm. x 98cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Ağaçlar arasında bir Arap kasabasını göstermektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, yeşil, kahverenginin tonları, beyaz, mavi ile renklendirilmiştir.
KKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESKİN ÖZELLİKLERİ : Natüralist bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay ve dikey çizgilerin oluşturduğu bir kompozisyon içinde önde toprak yol, yolun iki tarafında çeşitli çiçekler ve hurma ağaçları, arkada minareli, kubbeli ve diğer yapıların olduğu bir yaşama birimi, onun arkasında da devam eden dağlar ile açık mavi bir hava ve yer yer bulutlar gözükmemektedir. Sol kısımda hurma ağaçlarının yanında bir yapının kapısı ve duvarları ele alınmış, sağ kısımda da hurma ve selvi ağaçlarının arasında kubbeli ihtimal bir türbe yapısı yer almaktadır. Işık yolu ve köyü aydınlatmaktadır.

Daralıp, genişliyen açılarla perspektif sağlanmıştır. Şiirsel bir anlatım ifadesi ile doğanın tüm canlılığını ele alınış biçimiyle göstermesi açısından önem taşıyan bir kompozisyonudur.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bir bilgi bulunmamıştır.

GOZLEM Fişi	: 25
ENVANTER NO	: 147
FOTOĞRAF NO	: 25
SANATÇININ ADI	: H. Soiliolis
ESERİN ADI	: Rauf Paşa
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 128cm. x 90cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Serasker Rauf Paşa'yı konu edinen bir portredir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, beyaz, kırmızı, siyah, koyu lacivert ve sarının tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Dikey ele alınan eserde, koyu bir fon önünde devrinin askeri kıyafetleri içersinde Rauf Paşa ele alınmış ve dizlerine kadar olan kısmı resmedilmiştir. Figür yaşlı, sakallı olup, seyirciye bakar durumdadır. Sol elinin içinde beyaz bir eldiven var ve o eliyle püsküllü kılıcının kabzasını tutmaktadır. Kılıcına bağlı bir zincir Rauf Paşa'nın beline doğru uzanmaktadır. Başında kırmızı fesi, omuzlarında apoletleri, giysisinin ve kollarının yakasında altın sim işlemeli yakalığı görülmektedir. Sağ eliyle de belini tutmaktadır. Göğsünde bir çok liyakat nişanı ve madalyaları ile onun önemli biri olduğunu belirten, sağ omuzundan, sol beline kadar uzanan yeşil ve kırmızı renkten oluşan bir şerit dikkat çekmektedir.

Nereden geldiği belli olmayan bir ışık Paşa'nın yüzünü, elini ve çevresini aydınlatmaktadır. Göğsündeki madalya ve nişanlar dan kendisinin başarılı, çalışkan ve kahraman birisi olduğu anlaşılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 26
ENVANTER NO	: 328
FOTOĞRAF NO	: 26
SANATÇININ ADI	: Halil Paşa
KSERİN ADI	: Kasımpatları
YILI	: 1908
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kütüphanede teşhirdedir.
KSERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 85cm. x 65cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Vazo içinde ve masada yer alan kasımpatlar çiçeğini konu eden bir natürmorttur.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, kırmızı ve yeşilin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Natüralist ve empresyonist renk etkili bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Açık bir fon önünde, üstü gözükken bir sehpanın üzerinde ve cam kavanoz içinde küçük büyük kasımpatları durmaktadır. Resmin sol tarafında bir, sağ tarafında kavanozun önünde üç tane kavanoza dayalı olarak dalı ve yaprağıyla sehpanın üzerinde kasımpatları gözükmektedir. Kavanozun içinde de yeni açmaya başlamış veya tomurcuk halinde çiçeklerle birlikte, büyük çiçeklerde dallarıyla, yapraklarıyla yer almaktadır.

Çiçeklerin yaprakları ayrıntılı işlenmiş ve bazı çiçeklerin su dolu kavanoz içinde ışığın kırılma kanununa göre almış olduğu şekil ustaca verilmiştir.

Yumuşak renk geçişleri, renklerin açık tonlarının kullanılması dikkat çekicidir. Çiçeklerin sehpa üzerine bulanık görüntüleri empresyonist etkiler taşımaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1857-1939). Asker ressamlardandır. 1880 yılında Paris'e giderek Gerome ve Courtois'in atölyelerinde çalışmıştır. Paris'te kaldığı yıllarda empresyonistlerin etkisinde kalmış ve daha sonra yurda döndüğünde empresyonizmin yolunda giden, candan, samimi bir sanatçısı olmuştur (Tansuğ 1993: 270). Sayısız tabloları olan sanatçı, Viyana Uluslararası Sergisinde bir natürmortu ile altın madalya kazanmıştır.

Ülkemizde olduğu gibi Avrupa'da da kendisini kanıtlayan bir sanatçıdır.

GOZLEM Fişi	: 27
ENVANTER NO	: 11202
FOTOĞRAF NO	: 27
SANATÇININ ADI	: Halil Paşa
ESERİN ADI	: Kıyıda Çocuklar
YILI	: 1928
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kütüphanede teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 47cm. x 69cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kıyıda yer alan çocukları konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Sarı, beyaz, kahverengi ve mavi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif tarzda konu ele alınmış

fakat renkler izlenimci etkisi göstermektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay olarak ele alınan kompozisyonda; açık bir havada kıyıya gelmiş çocukların kimisi otururken, kimisi ayakta iken, kimisi de birbirleriyle konuşurken verilmiştir.

Önden arkaya uzanan taşlı, topraklı bir yol ve sağ kenarında da figürler çeşitli aralıklarla yerleştirilmiş vaziyettedir. Deniz oldukça sakin, arka planlarda ufuk çizgisiyle birleşen hava açık olup, yer yer bulutlarla kaplıdır.

Üstten gelen ışık, yolun orta kısmına, denize ve bazı figürlerin giysilerine yansımış, açıkli koyulu tonlamalarla resmin sol tarafında, denizde ve figürlerin giysilerinde gölgeleme verilmiştir. Gerek toprak yolda, gerekse bulutların bir kısmında fırça izleri belli olmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 26'ya bakınız.

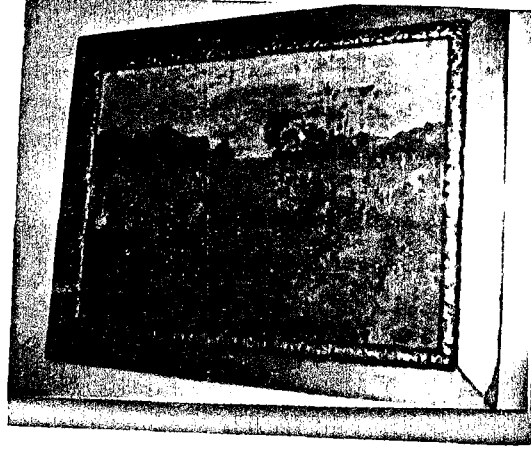
GOZLEM Fişi	: 28
ENVANTER NO	: 11200
FOTOĞRAF NO	: 28
SANATÇININ ADI	: Halil Paşa
ESERİN ADI	: Küçük Su
YILI	: Belli değildir.
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kütüphanede teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 54cm. x 65cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Su kenarında piknik yapan bir çifti konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, yeşil, mavi, sarı ve kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, izlenimci bir renk

anlayışıyla yapılmıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen bir kompozisyon içinde, su kenarında oturan bir erkek ve kadın figürü piknik yaparken görülmektedir. Bu figürler; suyun sola doğru kıvrıldığı yerin önünde yer almaktadır. Suyun iki tarafında da ağaçlar, arka planda ayakta konuşan iki figür, biraz daha ileri de biri eşek üstünde olmak üzere başka figürler ve bir kısmı gözükken dağların olduğu seçilmektedir.

Hava oldukça açık, su sakin, ışık suya yansiyarak suyu aydınlatmış ve suya yansıyan gölgeler başarıyla verilmiştir. Suyun kıvrılarak gitmesi, genişleyip daralan bir kompozisyonla verilmesi ile derinlik sağlanmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 26'ya bakınız.

GOZLEM Fişi	: 29
ENVANTER NO	: 1060
FOTOĞRAF NO	: 29
SANATÇININ ADI	: Halil Paşa
ESERİN ADI	: Kırdaki Çocuk ve Köpek
YILI	: 1903
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kütüphanede teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 41cm. x 56cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kırdaki duran bir kız çocuğu ile köpeği konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kahverenginin tonları, yeşil, beyaz, mavi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, izlenimci bir renk

anlayışıyla yapılmıştır.

KOMPOZİSYON : Açık bir havada, kırlar içinde köpeği ile birlikte bir kız çocuğu verilmiştir. Kız kavuşturduğu ellerinde çiçek tutmaktadır. Kendisi köpeğe doğru, köpek'te ona doğru yönelmiş durumdadır. Arka planda da ağaçlar gözükmektedir.

Tepeden gelen ışık, kırdaki otlara ve figürlere yansıyor onları parlatmaktadır. Fırça darbeleri, otlar ve ağaçlarda seçilebilmektedir. Önden arkalara gidildikçe daralan bir kompozisyon olması ile bir derinlik etkisi verilmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 26'ya bakınız.

GÖZLEM Fişi	: 30
ENVANTER NO	: 11111
FOTOĞRAF NO	: 30
SANATÇININ ADI	: Halim
ESERİN ADI	: Yavuz Sultan Selim
YILI	: 1915
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:12; A. M. K. S. K. ist. 1994b:12.
BOYUTU	: 116cm. x 88cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, sarı, siyah, kırmızı, yeşil, beyaz, kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif bir anlayış ve realist yaklaşımla ele alınmıştır.

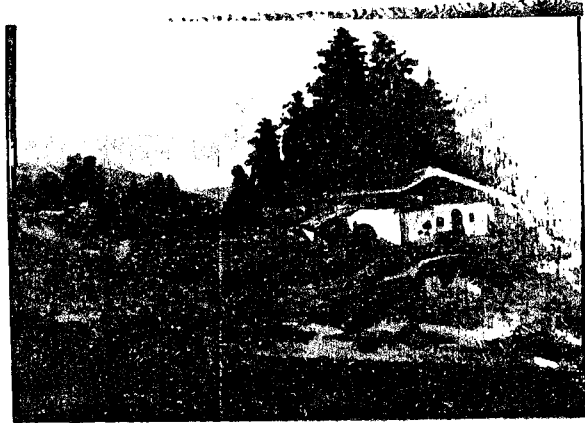
KOMPOZİSYON : Dikey gelişen kompozisyonda, ortada beyaz bir at üstünde, sağ elinde kılıcıyla devrinin giysileri içinde Yavuz Sultan Selim görülmektedir. Kendisi sol alt köşeye doğru alçalan bir yerde atı ile ilerlemektedir. Sağ arka planda ise; ellerinde sancaklar tutarak Sultan'a eşlik eden atlı figürler yer almaktadır. Sol arka planda ise Mısır Piramitleri, onun önünde de savaşan insanlar ve çıkan dumanlar göze çarpmaktadır.

Işık soldan gelmekte ve Yavuz'un atını, bastığı yeri aydınlatmaktadır. Hava arkalara gidildikçe açılan tonlarıyla mavi renktedir.

Figürlerin yerleştirilişleri ile genişleyip daralan kompozisyonla perspektif sağlanmıştır. Dikkat önde yer alan Yavuz'a çekilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (?-öl. 1937) . Asker ressamlarından-
dır. Manzara ve tarihi konuları başarılı bir şekilde ele alan sanatçı, Halil Paşa ve Hoca Rıza'nın resim tarzından etkilenmiştir. Kendisi;

" Kendi zamanının, yetişen harbiyeli ressamların içinde özellikle peyzajları açısından ayrıntılı çalışan fakat en ziyade muvaffak olan sanatkarlardandır " (Yetik 1940:88).

GOZLEM Fiş i	: 31
ENVANTER NO	: 982
FOTOĞRAF NO	: 31
SANATÇININ ADI	: Hamdi
ESERİN ADI	: Belli değildir.
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 63cm. x 83cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Su kenarında yer alan değirmeni ele alan bir peyzajdır.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, beyaz, kahverengi, mavi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Natüralist bir havada verilmiştir.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen bir kompozisyon içinde, gerek önde görülen değirmen, gerekse arkada gözüken ağaçlar ile dağlar bir üçgen oluşturacak biçimde ele alınmıştır. Sağ planda ağaçlar arasında ve su kenarında değirmeniyle birlikte kırma çatılı bir ev gözükmektedir. Ön tarafta kıyıda sandal ve değirmenden kıvrılarak sola doğru akan su akıntısı görülmektedir.

Evin arkasında ise; oldukça yüksek ağaçlar, üst sol planda da ağaçların önünde iki ev, daha geride ağaçlar ve yüksek dağlar göze çarpmaktadır.

Tipik bir doğa manzarasını yansıtan bu kompozisyon; doğanın kokusunu, canlılığını hissettirmesi açısından dikkat çekicidir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 32
ENVANTER NO	: 588
FOTOĞRAF NO	: 32
SANATÇININ ADI	: Hasan
ESERİN ADI	: Osmanlılar'ın Rumeli'ye Geçişleri
YILI	: 1897
İMİZALİ OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalı fakat zor okunmaktadır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a: 6; A. M. K. S. K. ist. 1994b:6.
BOYUTU	: 80cm. x 150cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Osmanlı askerlerinin 1353'te sallar üzerinde Rumeli'ye geçişlerini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, beyaz, kırmızı, gri, ve yer yer pembe ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL**EĞİLİM YÖNÜNDEN**

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Bol figürlü, realist bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde; sakin bir denizde iki sal ve iki kayık üzerinde giden Osmanlı askerleri göze çarpmaktadır. Figürler devirlerinin kıyafetleri içersindedir. Sol orta kısımda büyük bir sal üzerinde; ayakta, oturan, kürek çeken figürler gözükmemektedir. Sal'ın ortasında kırmızı renkte bir bayrak dalgalanmaktadır. Bayrağın yanlarında da ucu havada bir kaç tane mızrak dikkati çekmektedir. Sağ orta kısımda ise; önde kayık içinde giden iki kişi, onların arkasında güçlükle seçilebilen büyük bir sal ve onların biraz ilersinde de kayık içinde giden iki figür seçilmektedir. Bunun daha arkasında, kıyının biraz ilerisinde yüksek bir yerde surları, kuleleri ile bir askeri yapı ve onun da arkasında, soldan sağa doğru giderek sıralanıp, yükselen dağlar yer almaktadır.

Deniz oldukça sakin, salların ve kayıkların denize vuran gölgeleri rahatlıkla seçilebilmektedir. Hava bulutlu ve yavaş yavaş kapanmak üzeredir. Işık yer yer figürleri ve çevrelerini, kıyıyı aydınlatmaktadır.

RESSAMIA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçı hakkında bir bilgi yoktur.

GOZLEM Fişi	: 33
ENVANTER NO	: 537
FOTOĞRAF NO	: 33
SANATÇININ ADI	: Hasan Rıza
ESKİN ADI	: Fatih Sultan Mehmet
YILI	: 1905
İMİZALİ OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESKİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: AD, İstanbul, Mart 1995:170.
BOYUTU	: 149cm. x 125cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Fatih Sultan Mehmet'in yarım boy portresini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, beyaz, kahverengi, sarı ve pembe ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESKİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, realist bir anlayış

taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Dikey ele alınan fakat yuvarlak bir kompozisyon içinde olan Fatih Sultan Mehmet'in portresi yer almaktadır. Yuvarlak çerçeve, başak dalları ve Osmanlıca yazılarla çevrili bir bordürden oluşmaktadır. Yuvarlak bordürün dışında kılıçlar, baltalar, yatağanlar, mızraklar, sancak, alem uçları ve bir kısmı görülen Türk bayrağı da göze çarpmaktadır.

Fatih yarım boy portre olarak işlenmiş olup, genç ve sakallı olarak devrinin kürklü kıyafeti içersinde verilmiştir. Başında sorguçlu kavuğu ile hançerinin bir kısmı, bordürün kenarı dikkati çekmektedir. Kendisinin kararlı ve güçlü kişilik yapısı yüz ifadelerinden açıkça anlaşılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1858-1912). Asker ressamlarından. 1912'de Edirne'yi savunurken şehit düşmüştür (İslimiyeli 1980:15).

Kendisi daha çok, tarihi komular ve şahsiyetlerle ilgili resimleri başarıyla ele almıştır. Bu kompozisyonların bazılarında; " kendisini harpte padişahın yaveri, bazen de bir muharip yeri çeri zabiti olarak bulunduruyor veya ele alıyordu " (Ünver 1971:9). Eserlerinde esas amaç, yalnızca sanatsal kimliğini teşhir etmek olmayıp, sağlam ruh yapısının altında, milli değerlerimizi ve şanlı tarihimizi yaşatıp; eserlerinde kullandığı portreleri, kostüm, nesne ve mekanları araştırmış, gerçekçi biçimde etüd etmeye özen göstermiştir (Çoruhlu 1995: 171).

GÖZLEM Fişi	: 34
ENVANTER NO	: 469
FOTOĞRAF NO	: 34
SANATÇININ ADI	: Hasan Rıza
ESERİN ADI	: I. Viyana Kuşatması
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Belli değildir.
BULUNDUĞU YER	: Kültür Sitesindedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a: 20; A. M. K. S. K. ist. 1994b: 20; AD, ist. Mart 1995:172.
BOYUTU	: 188cm. x 312cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Osmanlılar'ın 1529'da ki I. Viyana kuşatmasını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, beyaz, kırmızı, sarı ve kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü realist bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, kasvetli bir havada geçen, savaş anından kesit izlenmektedir. Sol tarafta beyaz bir at üzerinde yaşlı, sakallı olarak ele alınan Kanuni Sultan Süleyman durmaktadır. Etrafında sadrazamı, vezirler ve askerleri vardır.

Figürler devirlerinin askeri kıyafetleri içersinde atlı olup, bir kısmı da zırhlıdır ve çeşitli yönelişler içersindedir. Yerde yatan figürlerin kimisi ölü, kimisi yaralı, kimisi de birbirleriyle mücadele etmektedir. Sağ arka planda ise; yüksek kuleleri ve duvarları ile Viyana şehrinin kalesi gözükmektedir. Arkalardan göğe doğru dumanlar yükselmektedir.

Farklı davranışlar gösteren, çeşitli planlarda yer alan figürler olayın derinliğini, ifade ve anlatımının görsel olarak göstermesi açısından önem kazanmaktadır.

Savaş anıyla, kasvetli havaya yükselen dumanlar olayın çarpıcılığını izlettirmesi ve olayla bütünleşmesi bakımından dikkat çekicidir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 33'e bkz.

GÖZLEM Fişi	: 35
ENVANTER NO	: 464
FOTOĞRAF NO	: 35
SANATÇININ ADI	: Hasan Rıza
ESKERİN ADI	: Belgrad Meydan Muharebesi
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Belli değildir.
BULUNDUĞU YER	: Kültür Sitesindedir.
ESKERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a: 13; A. M. K. S. K. ist. 1994b:13; AD, ist. Mart 1995:172.
BOYUTU	: 195cm. x 310cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Osmanlı-Avusturya ordularının 1521'de Belgrad Kalesi önündeki muharebelerini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, kırmızı, mavi, sarı ve kahverengi ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL**EĞİLİM YÖNÜNDEN**

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, resmin sol tarafına surları, kuleleriyle Belgrad kalesi, onun arkasında da minareleri ve kubbesi gözüken iki cami ile dalgalanan bir bayrak göze çarpmaktadır. Orta planda ellerinde mızrak ve kılınçlarla düşmana saldıran Türk ordusu hem sağa hem sola doğru kaçan düşmanı kovalamaktadır. Yerde sırtüstü ve yüzüstü yatan ölü veya yaralı figürler, doğrulmaya çalışanlar ve çeşitli yerlerde duran kılınçlar'da dikkati çekmektedir. Orta planda görülen beyaz atlı figür, sağ elindeki mızrağı havaya kaldırmış, atının yanına düşmüş kendine ateş eden düşmana saplamak üzere olması konunun çarpıcılığını göstermesi açısından önem taşımaktadır. Sağ üst köşede bir tepe ve onun üzerinde zorlukla seçilebilen savaşıyor figürler yer almaktadır. Ayrıca, hava kapalı ve çıkan dumanlar göğe yükselmektedir.

Savaş anının heyecanını yansıtmaya ve çeşitli figürlerin oldukça hareket dolu ifadeleriyle; giysilerinin rengarenk oluşları birbirlerini tamamlar niteliktedir. Kompozisyon bir film şeridi gibi sürükleyici ve görsel biçimde verilmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 33'e bkz.

GOZLEM Fişi	: 36
ENVANTER NO	: 471
FOTOĞRAF NO	: 36
SANATÇININ ADI	: Hasan Rıza
ESERİN ADI	: Yanıkale Muharebesi
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Belli değildir.
BULUNDUĞU YER	: Kùltür Sitesindedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: AD, ist. Mart 1995:171.
BOYUTU	: 190cm. x 310cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniğı uygulanmıştır.
KONUSU	: 1664'de Yanıkale'de Köprölü Fazıl Ahmet Paşa komutasındaki Osmanlı orduları ile Avusturya ordularının savaşını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, kahverengi, mavi, beyaz ve tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist bir yaklaşım görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde, ortada beyaz atlı bir figür sağ elinde kılıcıyla, sağa doğru diğer figürlerle birlikte hızla ilerlemektedir. Bir kısım figürlerde sol kısma doğru giderek kendilerine karşı koyanlarla çarpışmaktadırlar. Yerde ölü veya yaralı insanlarla birlikte atlarda göze çarpmaktadır. Savaşan figürlerin hepsi atlı olup, devirlerinin askeri kıyafetleri içersindedir. Bazıları zırhlı, miğferli, bayraklı, tabancalı olarak resmedilmiştir. Çoğunun elinde kılıcı veya mızrağı vardır. Çeşitli yönlere dağılmış olan figürlerin bazıları da doğrulmaya çalışmaktadır.

Sol üst köşede bir kale ile onun arkasında çeşitli yapı toplulukları ile bir yerleşim birimi yer almaktadır. Bu yapı topluluğunun içinde minareli, kubbeli iki camide seçilmektedir.

Figürlerin arasından göğe doğru dumanlar yükselmekte, bu dumanlar göğü kapatmak üzeredir.

Orta plandan sola ve sağa doğru gidildikçe küçülen bir açıyla derinlik sağlamıştır. ifadeci bir anlatımın olduğu figürlerin hareketli ve gergin hallerinden anlaşılmaktadır. Işık tepeden gelerek ön düzlemi daha çok aydınlatmaktadır.

RESEAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 33'e bkz.

GÖZLEM Fişi : 37
 ENVANTER NO : 468
 FOTOĞRAF NO : 37
 SANATÇININ ADI : Hasan Rıza
 ESERİN ADI : Yanikkale Muharebesi
 YILI : Belli değildir.
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Belli değildir.
 BULUNDUĞU YER : Kültür Sitesindedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:27; A.
 M. K. S. K. ist. 1994b:27; AD, ist.
 Mart 1995:171.
 BOYUTU : 190cm. x 310cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Osmanlı ordularının
 Avusturyalılarla yaptığı savaşı
 konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Mavi, beyaz, kahverengi, kırmızı
 ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist bir yaklaşım
görülmeaktadır.

KOMPOZİSYON : Sağdan sola doğru at üzerinde hızla
giden, kovalayan figürler ile kaçan figürler göze çarpmaktadır.
Ön kısımdaki yerde; sırtüstü ve yüzüstü yatan ölü veya yaralı
insanlar yer almaktadır. Bunlardan bazısı doğrulmaya çalışmakta-
dır. Yerde figürlerden başka, çeşitli yönlerde dağılmış kılıçlar,
flamalar ve çeşitli nesneler vardır. Üst sağ köşede çeşitli yapı
toplulukları ile minaresi, kubbesi gözükken, farklı yerlerde olan
iki cami seçilmektedir. Kalenin surlarından ve arka planlardan
dumanlar ve toz bulutları çıkmaktadır.

Figürler devirlerinin askeri kıyafetleri içersindedir. Sola
doğru kaçan insanların bir kısmının zırhlı olduğu gözlenmekte-
dir. Orta planda beyaz bir at üzerinde kırmızı giysili birisi,
sağ elindeki kılıcı, karşısında kaçmaya çalışan zırhlı birine
saplamış, o figürde sol elindeki kılıcını ona doğru kaldırarak,
at üzerinde mücadele ederek kaçmaya çalışmaktadır.

İfadeci bir anlatımın olduğunu, figürlerin birbirlerine kar-
şı olan mücadeleleri ile atların vücudunun ve yüzlerinin gergin-
likle kasılarak koşmalarından anlaşılmaktadır. Bir savaş anının
heyecanı ayrıntılı biçimde işlenmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 33'e bkz.

GOZLEM Fişi	: 38
ENVANTER NO	: 8473
FOTOĞRAF NO	: 38
SANATÇININ ADI	: Hayri Çizel
ESERİN ADI	: izmir'e Doğru
YILI	: 1933
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:87; A. M. K. S. K. ist. 1994b:87.
BOYUTU	: 70cm. x 95cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Türk insanının izmir için vereceği savaşma azmini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, kahverengi, beyaz, mavi, kırmızı ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist konulu, empresyonist etkiler taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Yatay ve dikey alınan açık kompozisyonda, kağı arabası ile güçlkle erzak taşıyan köylüler, yerde yaralı bir şekilde yatan kişiler, cepheye doğru dört nala giden bir takım atlı sūvariler göze çarpmaktadır. Ön planda, elini çenesine dayamış oturan bir kadın figürü, ortada kağı arabasını iki eli arkada olarak çeken yaşlı, sakallı bir köylü, sağ planda da yerde kendinden geçmişcesine sırtüstü yatan yaralılar, daha arkada ise; sağdan sola doğru at üzerinde hızla giden sūvariler yer almaktadır. Kağı arabasının yanında sakin bir şekilde duran bir köpeğin sağ tarafa doğru bakarken ele alınması dikkat çekicidir.

Figürlerin yüz ifadeleri realist bir şekilde yansıtılmıştır. Yol'da ve yol kenarındaki otların üzerinde fırça darbeleri seçilebilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : 1891'de doğmuştur. 1917'de İstanbul Sanayi-i Nefise Mektebi'nden mezun olmuştur. Bir süre için Almanya'ya gitmiştir. Yurda döndükten sonra da Milli Mücadele, manzara ve natürmort konulu kompozisyonları ele alan bir çok eser meydana getirmiştir (Boyar 1948:218).

GOZLEM Fişi	: 39
ENVANTER NO	: 8476
FOTOĞRAF NO	: 39
SANATÇININ ADI	: Hayri Çizel
ESERİN ADI	: Ana Gayreti
YILI	: 1934
İMİZALİ OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: M. Sıralar Matbaası 1953:21.
BOYUTU	: 157cm. x 232cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kurtuluş Savaşı'nda kağıt ile cephane taşıyan kadınlar ve yaşlıları konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, sarı, beyaz, kırmızı ve mavinin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESKİİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist konulu, empres-
yonist renk etkileri görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yol kompozisyonu iki kısma ayırmak-
tadır. Yolun sol tarafında kağıt arabasını çeken bir grup köylü
ilerlemektedir. Önde yüzünü kağıt arabasına çevirmiş ve onu çek-
meye çalışan sakallı bir köylü, onun karşısında sırtlarında
cephane taşıyan üç kadın figürü, biraz arkada öküzlerin ilerle-
mesi için elindeki sopayı kaldırmış vurmaya hazırlanan yaşlı,
sakallı bir figür ile arabayı itmeye çalışan iki kadın figürü
yer almaktadır. Sağ ön kısımda ise, sırtında yükü ve tüfekli bir
figür tek başına adımlamaktadır.

Hava kasvetli ve karanlık bir şekilde bulutludur. Işık resme
soldan gelmekte ve cephaneye arabasının önündeki figürleri ve yeri
aydınlatmaktadır. Toprak yolda ve otların üzerinde fırça izleri
belli olmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 38'e bkz.

GOZLEM Fişi	: 40
ENVANTER NO	: 7956
FOTOĞRAF NO	: 40
SANATÇININ ADI	: İbrahim Çallı
ESERİN ADI	: Silah Arkadaşlığı
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Belli değildir.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:79; A. M. K. S. K. ist. 1994b:79.
BOYUTU	: 145cm. x 115cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Ayasofya'nın önünde konuşan Türk ve Alman askerini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, siyah ve kahverenginin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist ve renklerde de
empresyonist etki görülmektedir.

KOMPOZİSYON : At nalı kemerli bir girişi olan
Ayasofya'nın önünde, ön kısımda sol bacağına sağ bacağının üstüne
atmış ve büyük bir taş parçasının üstüne oturmuş bir figür ile
onun karşısında konuşan, ayakta olan başka figür göze çarpmakta-
dır. Solda duran figür siyah çizmeli olup, sağ elini oturduğu
yere dayamış, sol elini de dizine koymuştur. Başında da metal ve
sivri uçlu Alman miğferi vardır.

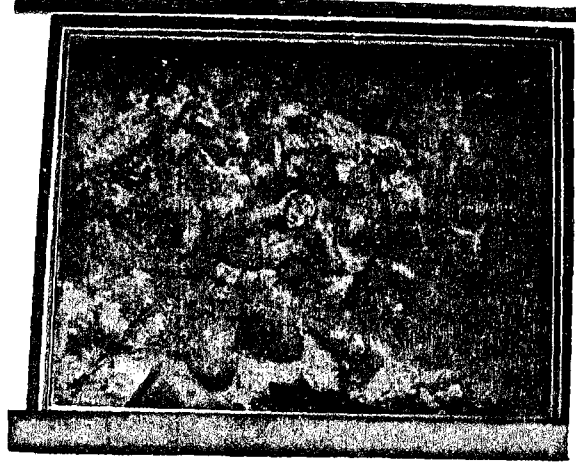
Sağda ki figür ise; belinde kemerine bağlı cephanesi ve sün-
güsü ile sırtında erzak çantası vardır. Başında kepi, ayakların-
da da uzun çorabı ile bıyıklı genç bir Türk askeri resmedilmiş-
tir. Figürün sağ kolu biraz havada, sol kolu da göğsü hizasın-
dadır.

Askerlerin arkasında sütunlu, at nalı kemerli bir girişi
olan Ayasofya'nın sol köşesinde kapısı, sağ kısımda da duvara
oyulmuş iki küçük nişi dikkat çekmektedir.

Işık soldan gelerek özellikle girişin sol üst yüzünü aydın-
latmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1882-1960). 1910'da Paris'e git-
miştir. Türkiye'de izlenimci ressamların büyük ustalarındandır.

" Sanatçının tüm yapıları biçim ve içerik açısından
genellikle gerçekten bir saydam yorum sağlamlığı
içinde olup, sanatında çizgi yapısından çok renkçilik
öne çıkar ve bir bakıma çizgi bile renkle çözümlen-
miştir " (Çakaloğlu 1981:6-7).

GÖZLEM Fişi	: 41
ENVANTER NO	: Yoktur.
FOTOĞRAF NO	: 41
SANATÇININ ADI	: İbrahim Çallı
ESERİN ADI	: Gece Baskını
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalı fakat üstü kapalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:83; A. M. K. S. K. ist. 1994b:83.
BOYUTU	: 175cm. x 225cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Çanakkale savaşında düşmana gece yapılan baskını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Koyu yeşil ve kahverenginin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist bir konu, empresyonist bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde, ön planda iki elini başına almış ve dizleri üzerine çömelmiş bir asker figürü ile sağ planda birbirleriyle döğüşen figürler seçilmektedir. Bunlardan biri de karşısındakinin boğazını sıkmaktadır. Daha arka planda ise; kayalıklar ve birbirleriyle döğüşen askerler yer almaktadır. Askerler devrinin kıyafetleri içersinde resmedilmiş olup, sırtlarında erzak torbası, bellerinde cephanelikleri göze çarpmaktadır. Yerde de; kama, süngü, tüfek gibi askeri nesneler durmaktadır.

Önde görülen figürdeki hayret ve korku dolu yüz ifadesi abartısız bir şekilde verilmiştir. Askerlerin boğaz boğaza mücadelelerini, savaş anının heyecanını ve ölüm korkusunu hissettirmesi yönünden oldukça başarılı bir şekilde işlenmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 40'a bkz.

GÖZLEM Fişi	: 42
ENVANTER NO	: 482
FOTOĞRAF NO	: 42
SANATÇININ ADI	: İbrahim Kthem
ESERİN ADI	: Müşir Hüseyin Avni Paşa
YILI	: 1877
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 169cm. x 119cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Hüseyin Avni Paşa'yı otururken gösteren bir portredir.
SEÇİLEN RENKLER	: lacivert, sarı, beyaz, kırmızı ve yer yer yeşil ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
ECİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist ve fotoğraflık bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Dikey ele alınan eserde, figür bir üçgen oluşturacak biçimde işlenmiştir. Paşa koyu bir fonun önündeki koltuğa oturmakta, sağ eli masanın üstünde, sol eli de hafifçe kılıcıyla temas etmektedir. Kendisi yaşlı, beyaz sakallı olup, devrinin koyu renkli askeri giysileri içersindedir. Başında fesi, giysisinde altın simli işlemeler, göğsünde liyakat nişanları, madalyalar, belinde kemeri, sağ omuzuyla sol beline kadar uzanan kırmızı ve yeşil renkli bir şerit yer almakta ve bu onun önemli birisi olduğuna işaret etmektedir. Sol ayağının üstünde püsküllü, kemere takılı kılıcı vardır.

Paşa'nın yüz ifadesinden, kendinden emin ve mağrur, göğsündeki madalya ve nişanlardan da başarılı, çalışkan, kahraman birisi olduğu anlaşılmaktadır. Giysisinin işlenişinde oldukça fazla detay olup, göz alıcıdır. Işık etkisiyle giysisinin bazı yerleri aydınlanmış ve açık, koyu tonlamalarla giysisinde gölgelemeler verilmiştir. Vücudunun otururken almış olduğu pozisyonla ortaya çıkan giysi kıvrılma ve bükülmeleri rahatlıkla seçilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bir bilgi bulunmamıştır.

GOZLEM FiŞi	: 43
ENVANTER NO	: 11204
FOTOĞRAF NO	: 43
SANATÇININ ADI	: ismail Hakkı
ESERİN ADI	: Çanakkale Deniz Savaşı
YILI	: 1915
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Komutanlık odasındadır.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi fakat 1987 Kasımı'nda onarılmıştır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:56; A. M. K. S. K. ist. 1994b:56.
BOYUTU	: 97cm. x 221cm.
MAİZEMK	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Çanakkale'de geçen deniz savaşını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, beyaz, kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Realist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Açık bir havada çeşitli yönlerde dağılmış, ateş eden savaş gemileri göze çarpmaktadır. Arkalara girdikçe ufukla bütünleşip bir açı oluşturan dingin bir deniz üzerindeki savaş gemileri, üst sağ ve sol kısımlardaki tepe sırtlarına doğru ateş etmektedir. Oradan da savaş gemilerine doğru ateş edilmektedir. Hem gemilerden hem de tepelerden çıkan dumanlar havaya doğru yükselmektedir.

Genişleyip daralan kompozisyonun oluşturduğu derinlik ile gemilerin çeşitli yerlere yönelişleri de anlatımı daha da güçlü kılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1863-1926). Bahriyeli asker ressamıdır. Doğa gözleminden ziyade gerçek dışı kompozisyonlar meydana getirmiş, ayrıntılara önem vermiş sanatçılardan biridir (Özel 1992:226).

GÖZLEM Fişi : 44
 ENVANTER NO : 11108
 FOTOĞRAF NO : 44
 SANATÇININ ADI : İ. V. Ayvazovski
 ESERİN ADI : Çafak'ta Deniz
 YILI : 1893
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : İyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 20cm. x 24cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Çafak vakti denizde giden bir
 gemiyi gösteren peyzajdır.
 SEÇİLEN RENKLER : Beyaz ve mavinin tonları ile
 renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 Eğilim YÖNÜNDEN
 ESERİN ÖZELLİKLERİ : Natüralist bir yaklaşım

görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, ufuk çizgisi tabloyu ikiye ayırmaktadır. Bir tarafında dalgalı bir denizde görülen gemi, diğer tarafta ise; arkalara doğru gittikçe koyulaşan renkte gökyüzü yer almaktadır.

Ufuktaki çizginin kompozisyonu ikiye ayırarak gemiyi ufuktaki konumuna uygun olarak yerleştirmesi resmin dikkat çekiciliğini ve derinliğini göstermesi açısından önem taşımaktadır. Dalgaların işlenişi, ışığın ön plana başarılı bir şekilde yansımaları sanatçının ustalığının bir göstergesidir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1817-1900). Rusya uyruklu, Ermeni asıllı ünlü orientalist ressamlardan birisidir.

" 1833'de Petersburg'daki Çarlık Güzel Sanatlar Akademisine kabul edilmiştir. Salvator, Rosa, Ruysdael, Claude Lorrain ve deniz ressamı Theodore Gudin'den oldukça etkilenen sanatçının eserlerinde, konu olarak deniz, dünya tarihinden olayları, geleneksel halk öyküleri, kutsal kitaptan hikayeleri, kent ve doğa görünümelerini seçmiştir " (Germaner-Z. inankur 1989:91).

İstanbul'a sekiz kere gelen sanatçı, İstanbul'da Gün Doğuşu ya da Batışı gibi romantik çevreleri konu edinen eserleri meydana getirmiş ve bu konuda bir çok sergi açmıştır.

GOZLEM Fişi	: 45
ENVANTER NO	: Yoktur.
FOTOĞRAF NO	: 45
SANATÇININ ADI	: J. Aliquesun
ESERİN ADI	: Hasan Rıza Paşa
YILI	: 1895
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 113cm. x 87cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği kullanılmıştır.
KONUSU	: Hasan Rıza Paşa'yı at üzerinde gösteren bir portresidir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, beyaz, yeşil, gri, mavi ve lacivert ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif ve realist bir eğilim

görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Ön planda sola doğru yönelmiş beyaz bir at üzerinde seyirciye dönük olarak bakan yaşlı, bıyıklı bir figür yer almaktadır. Sirtında pelerini, başında serpuşu, üstünde yer yer altın sim işlemeli olan giysisi göze çarpmaktadır. Hasan Rıza Paşa sol eliyle atın gemini tutmaktadır. Sol ayağında atın üzengisine geçirmiştir. Kılıcının kabzası ve ucu gözükmetedir. Soldan sağa doğru çapraz şekilde uzanan otlar, çimenler, irili ufaklı dizilmiş kaya parçaları, daha da geride arka arkaya sıralanmış dağlar seçilmektedir. Hava da, yer yer bulutludur.

Figür ve atın ele alınış biçimi ayrıntılıdır. Işık önden gelerek atın yüzünü, figürün elini, başındaki serpuşu, pelerini aydınlatmaktadır. Ayrıca, yere atın gölgesi düşmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 46
ENVANTER NO	: 434
FOTOĞRAF NO	: 46
SANATÇININ ADI	: J. Della Tolla
ESERİN ADI	: Preveze Deniz Savaşı
YILI	: 1888
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:24; A. M. K. S. K. ist. 1994b:24.
BOYUTU	: 74cm. x 94cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Osmanlılar döneminde geçen Preveze Deniz Savaşını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, kahverengi, beyaz, mavinin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir anlayış görülmektedir.

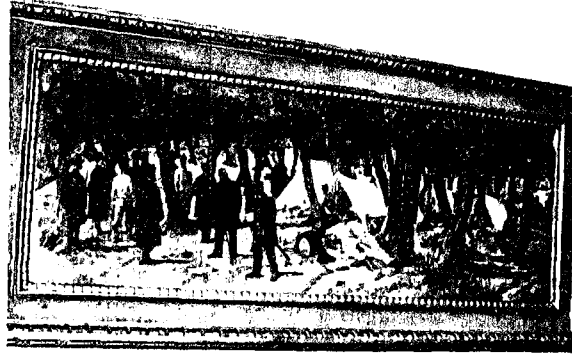
KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde, ortada yelkenli bir kadirga ile yanan kadirgalar ve bunlardan kaçmaya çalışan, flikalara ve sandallara binmiş figürler işlenmiştir. Sol kısımda yine sandallar içinde insanlar ve biraz daha ileride zorlukla seçilen mimari bir yapı yer almaktadır. insanların bazıları deniz üzerindeki tahta parçalarına tutunarak kurtulmaya çalışmaktadır. Üst sağ kısımda yanan ve batmak üzere olan başka bir kadirga daha dikkati çekmektedir.

Yanan kadirgalardan çıkan dumanlar ve ateşler, mavi gökyüzünü neredeyse kapatmış, havayı pembemsi bir renkle kaplamıştır.

Rengarenk giysiler içindeki figürlerin hareketli verilışı, önde kurtulmaya çalışan figürler,arkada dumanları yükselen kadirgalar savaşı tüm çıplaklığıyla gözler önüne getirmektedir. Olay açık bir havada geçmekte olup, ışık soldan gelerek, daha çok ön planda gözükten nesneleri ve figürleri aydınlatmaktadır. Oldukça kalabalık olduğu göze çarpan figürler, denizde yer alan kadirgalar, flikalar ve bunlardan kalan parçalar, savaşın çarpıcılığını hissettirmesi açısından dikkat çekmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM Fişi	: 47
ENVANTER NO	: 656
FOTOĞRAF NO	: 47
SANATÇININ ADI	: J. Hall
ESERİN ADI	: Avusturya Ordugahı
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalı fakat zor okunmaktadır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:55; A. M. K. S. K. ist. 1994b:55.
BOYUTU	: 47cm. x 148cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Sodavada orman içinde ağaçların arasına kurulmuş çadırli ordugahı konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, beyaz, lacivert, kahverenginin tonları ile

renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, ağaçların arasında çadırlar olup, içlerinde, çevrelerinde oturan, yatan, ayakta dolaşan, konuşan, devirlerinin askeri kıyafetleri içerisinde olan bir çok figür seçilmektedir. Sol orta planda, arkası dönük iki figüre figüre çevrelerindeki diğer figürler hazır ol vaziyetinde saygıyla bakmaktadır. Zemin kuru toprak ve üstünde de yer yer otlar göze çarpmaktadır. Işık ise, zemini ve çadırları aydınlatmaktadır.

Avusturya ordusunun dinlenme anından bir kesiti, tabii bir anlatım içinde bize sunmaktadır. Figürlerde, objelerde detay ve çok hareketlilik yoktur.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM FiŞi	: 48
ENVANTER NO	: 386
FOTOĞRAF NO	: 48
SANATÇININ ADI	: Kafkasyalı Mehmet
ESERİN ADI	: -
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kùltür Sitesindedir.
ESERİN BUCUNKU DURUMU	: iyi fakat 1985`de onarım görmüştür.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 66cm. x 86cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniğı uygulanmıştır.
KONUSU	: Dağ eteğinde, ağaçlar arasında bir evi konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, mavi, kahverengi, yeşil ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Natüralist bir eğilim

görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay, dikey, çapraz çizgilerin görüldüğü karışık bir kompozisyon içinde, sol ön kısımda çimenler, otlar, odun parçaları ile tepenin kenarında yer alan tahtadan yapılmış maden ocağı giriş yeri göze çarpmaktadır. Onun çevresinde yüksek bir ağaç, sivri kuleli, kırma çatılı, penceresi, kapısı görülen bir ev, sağ yanında da iki ağaç vardır.

Kıvrılarak sağdan sola doğru giden bir göl, üzerinde kıyıya yakın yerde çeşitli aralıklarla üç kayık durmaktadır. Arka planda yüksek, sivri uçlu dağlar sıralanmaktadır. Hava açık mavi olup, dağların üzerinde yer yer bulutlar gözükmektedir. Konu sessiz bir ortam içinde ele alınmış olup, bir canlılık, bir hareket yoktur.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM Fişi	: 49
ENVANTER NO	: 1074
FOTOĞRAF NO	: 49
SANATÇININ ADI	: Mahmut
ESERİN ADI	: -
YILI	: Belli değildir.
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kültür Sitesindedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 63cm. x 84cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Orman içinde yer alan bir dağ evini gösteren manzaradır.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, mavi, beyaz, kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Natüralist bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Sol kısımda uzayıp giden bir nehir, bir kısmı görülen ağaçlarla kaplı tepe, sağ kısımda ise; bir kısmı seçilen tahta çit, iki katlı, kırma çatılı, merdivenli bir ev ve ona giden yol vardır. Onun biraz aşağısında kırma çatısı olan başka bir ev daha karşımıza çıkmaktadır. Sağ alt köşede bir su birikintisi ev hizasında yalağa doğru uzanmaktadır. Arka planda ise; yanında yeşillikler olan, sivri kulesi rahatlıkla seçilen çeşitli yapıların oluşturduğu bir yaşama birimi, daha da arkada yüksek bir tepe üzerinde yer alan kale surları ve sıra sıra devam eden dağlar vardır. Hava açık fakat arkalara gidildikçe, tepelerde sisin olduğu göze çarpmaktadır.

Dikey ve yatay çizgilerin kestiği bu kompozisyonda, uzayıp giden nehrin ön kısımda geniş tutulup, arkalara gidildikçe ufacık, daralmasıyla derinlik sağlanmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM FiŞi : 50
 ENVANTER NO : 421
 FOTOĞRAF NO : 50
 SANATÇININ ADI : M. Zankowsky
 ESERİN ADI : Kafkasya'da Bir Dere
 YILI : Belli değildir.
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Kültür Sitesindedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : İyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 88cm. x 55cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Kafkasya'da yer alan bir dereyi
 konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Yeşil, gri, kahverengi, beyaz ve
 yer yer mavi ile
 renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Natüralist bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Orta planda akıp giden bir nehir ve üzerinde küçük bir köprü, sol ve sağ arka planlarda karşı karşıya yerleştirilmiş iki yüksek tepe, bu tepelerin üstlerinde, altlarında, kenarlarında ağaçlar, otlar yer almaktadır. Hava kapalı ve bulutludur. Ön planda ağaçların, otların arasında çeşitli büyüklükte kaya parçaları durmaktadır. Köprünün altında akan nehrin çıkarmış olduğu beyaz köpükler seçilebilmektedir. Sessiz, sakin doğa manzarasını hızla akan nehrin gürültüsü bozmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçısı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM FiŞi : 51

ENVANTER NO : 11197

FOTOĞRAF NO : 51

SANATÇININ ADI : Necat Çelik

ESERİN ADI : Cephane Taşıyan Köylüler

YILI : Belli değildir.

İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ köşede imzalıdır.

BULUNDUĞU YER : idari kısımdadır.

ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.

SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.

YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:77; A.
M. K. S. K. ist. 1994b:77.

BOYUTU : 53cm. x 73cm.

MALZEME : Duralit ve yağlıboya
kullanılmıştır.

TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.

KONUSU : Kurtuluş Savaşı'nda kağı
arabasıyla cephane taşıyan
köylüleri konu etmektedir.

SEÇİLEN RENKLER : Siyah, beyaz ve kahverenginin
tonları ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Diagonal çizgilerin görüldüğü eserde; karanlık bir havada kağıt arabasıyla cephane taşıyan köylüler ile cepheye giden atlı süvariler göze çarpmaktadır. Sağ alt köşeden sol üst köşeye doğru uzanan toprak yol üzerinde giden atlılar, iki öküzün çektiği cephane dolu kağıt arabası, onun solunda yüzü süvarilere dönük bir köpek dikkat çekmektedir. Ayrıca, arkası dönük bir biçimde ilerleyen, sırtında tüfeği, elinde testisi olan bir erkek figürü, onun sağında ise; küçük bir kız çocuğu ile elinde cepel taşıyan bir kadın görülmektedir. Arka planda son sürat giden askerlerin başlarında kalpakları, sırtlarında tüfekleri ve birinin elinde de ayyıldızlı Türk bayrağı seçilebilmektedir.

Sağ plandan, sol plana doğru diagonal bir şekilde sıralanmış dağlar yer almaktadır. Hava kapalı fakat yavaş yavaş sabah olma ya başladığını, ışığın yolun önde görülen kısmını aydınlatmaya başladığından anlıyoruz.

Ön plandaki figürler sessizlik içinde ilerlerken, doludizgin giden atlılarda büyük bir hareket gözlenmektedir. Önden arkalara gidildikçe uzayan, genişleyip daralan bir kompozisyonla da, derinlik sağlanmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Sanatçı hakkında bir bilgi yoktur.

GÖZLEM Fişi	: 52
ENVANTER NO	: 1642
FOTOĞRAF NO	: 52
SANATÇININ ADI	: Nohol
ESERİN ADI	: Nene Hatun
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 59cm. x 40cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Milli mücadele yıllarında Erzurum'da kahramanlıklar gösteren Nene Hatun'u portre olarak konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, siyah, yeşil ve kahverenginin tonları ile renklendirilmiştir.

ERKON VE KİŞİSKİ

BEHİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Nene Hatun, resmin sol tarafına bakar vaziyette yaşlı olarak ele alınmıştır. Kendisi geleneksel giysileri içersinde olup, başında fesi, beyaz yazması ve üzerinde kahverengi, gri enli çizgilerden oluşan şalı vardır. Arkasından koyu renkte bir fon yer almaktadır.

Anlamlı bakışları, kişiliğini ifade eden yüz hatları başarılı şekilde verilmiştir. Sol alt köşede bir kısmı gözükken bastonunun konumu da dikkati çekip, anlatımı güçlü kılan bir öğedir. Işık ise; resmin sol kısmından gelerek Nene Hatun'un yüzünü aydınlatmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM Fişi	: 53
ENVANTER NO	: 332
FOTOĞRAF NO	: 53
SANATÇININ ADI	: O. Kürkcüyan
ESERİN ADI	: Müşir Gazi Ahmet Paşa
YILI	: 1910
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 129cm. x 88cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Gazi Ahmet Muhtar Paşa'yı otururken gösteren bir portredir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, lacivert, beyaz ve sarı ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, realist ve fotoğrafik

bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON

: Dikey ele alınan eserde, Ahmet Muhtar Paşa bir figgen oluşturacak biçimde resme yerleştirilmiştir.

Figür beyaz bir koltuk üzerinde otururken ve dizlerine kadar olan kısmı ele alınmıştır. Vücudu seyirciye dönük, yüzü ise hafifçe sağa çevrilmiş durumdadır. Üzerinde devrinin koyu renkli giysileri olup, başında kırmızı fesi, kemeri, omuzlarında apoletleri, göğsünde madalyalar ve liyakat nişanları vardır. Paşa'nın sağ eliyle hafifçe tuttuğu kılıcı, beyaz eldivenleri ile sağ omuzuyla sol beline kadar uzanan yeşil ve kırmızı renkli bir şerit de yer almaktadır. Bu şerit onun önemli birisi olduğuna işaret etmektedir. Boynunda da, haç şeklindeki nişanlardan oluşan bir kolye asılıdır. Ayrıca, kendisi yaşlı, beyaz sakallı olarak işlenmiştir.

Koyu bir fonun önünde figürün oturduğu beyaz koltuk açık ve koyu rengin bir arada kullanılması sonucu çarpıcı bir etki yaratmıştır.

Baş ve vücudun denge oranları korunmuştur. Pozisyonuna uygun olarak giysisindeki kıvrılma ve bükülmeler ile gölgelemeler başarıyla verilmiştir. Yüzündeki ifadeden; babacan, şahsiyetli, kendinden emin, göğsündeki madalya ile nişanlardan da kahraman, çalışkan, başarılı bir komutan olduğu anlaşılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR

: Osmanlı uyruğuna bağlı gayri müslim

bir sanatçı olmasının dışında, kendisi ile ilgili bilgi bulunmamıştır.

GOZLEM Fişi	: 54
ENVANTER NO	: 393
FOTOĞRAF NO	: 54
SANATÇININ ADI	: Pesky
ESERİN ADI	: Romanya Kralı I. Karol
YILI	: 1882
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 121cm. x 70cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Romanya Kralı I. Karol'un portresini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Lacivert, kırmızı, sarı, mavi ve beyaz ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Fotoğrafik, figüratif ve realist

bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON

: Resmin sol tarafına doğru bakan, dizlerine kadar kısmı ele alınan kral devrinin resmi kıyafetleri içersindedir. Kendisi kirli beyaz, mavi ve gri renklerden oluşan bir fonun önündedir. Sağ eli sol elinin üzerinde olup, sol eliyle de kavradığı kılıcının sapını tutmaktadır. Giysisinin ve kollarının iki yakasında altın sim işlemeli yakalığı, apoletleri, belinde kemeri, göğsünde madalya ve liyakat nişanları, boynunda da zincir veya kolye şeklinde olan bir çeşit topluca sıralanmış nişanlar ile dikkat çekmektedir. Ayrıca kendisinin bir kral olduğuna işaret eden, sağ omuzuyla sol beline kadar uzanan, mavi ve kırmızı renklerden oluşan bir şerit yer almaktadır. Sol belinde kılıcının kınından sarkan püsküller görülmektedir.

Kralın güçlü, kararlı ve sağlam kişilik karakteri, vücudunun aldığı pozisyondan ve anlamlı yüz ifadesinden açıkça anlaşılmaktadır.

RESSAMIA İLGİLİ NOTLAR

: Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 55
ENVANTER NO	: 395
FOTOĞRAF NO	: 55
SANATÇININ ADI	: Pesky
ESERİN ADI	: Romanya Kraliçesi Elizabeth
YILI	: 1882
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 121cm. x 70cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Romanya Kraliçesi Elizabeth 'i ayakta gösteren bir portreyi konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz ve mavinin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Fotoğrafik, figüratif ve realist bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Dikey gelişen eserde, genç bir kadının figürü mavi, gri ve kirli beyaz renklerden oluşan bir fonun önünde resmin sağ tarafına doğru bakarken işlenmiştir. Başında tacı, boynunda gerdanlığı, iki kolunda altın bilezikleri, iki eliyle tuttuğu bir kitap ile resmedilmiştir. Kendisinin bukleli beyaz giysisi üzerinde mavi ve beyaz renklerden oluşan bir şerit yer almakta ve bu onun kraliçe olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca, sol göğsünde mavi kurdela bir liyakat nişanı göze çarpmaktadır.

Giysisindeki bukleler ayrıntılı bir biçimde verilmiştir. Işık etkisiyle elbiseye vuran gölgeler başarılı şekilde yansıtılmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM Fişi	: 56
ENVANTER NO	: 413
FOTOĞRAF NO	: 58
SANATÇININ ADI	: Ponter Mutti
ESERİN ADI	: Solferino Meydan Savaşı
YILI	: 1868
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:37; A. M. K. S. K. ist. 1994b:37.
BOYUTU	: 78cm. x 142cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: 1859 Fransa-Avusturya savaşında Macarların Fransız hücumunu konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, beyaz, kırmızı, lacivert ve kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

RESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Üst sol planla, sağ alt plan arasında gelişen bir kompozisyon içinde savaşı, kendini savunan, kaçan, düşen, ölü ve yaralı olarak yerde yatan atlı veya yaya olan devrinin askeri kıyafetleri içersinde yer alan bir çok figür göze çarpmaktadır. Figürlerin bazıları elinde kılıçla hızla ilerlerken, bir grup figür de tüfekleriyle onlara karşı koymaktadır. Hava kapalı ve bulutludur. Yerden çıkan dumanlar ile toz bulutları göğe yükselmektedir. Orta planda arkası dönük bir şekilde atıyla şaha kalkmış bir figür elinde tabancasıyla sağdaki figürlere doğru ateş etmektedir. Onun karşısında hızla giden beyaz bir at üzerinden düşen figür dikkat çekmektedir.

Müthiş bir savaş anı film şeridi gibi gözler önüne serilmektedir. Kendilerini savunan figürlerde soğukkanlılık gözükmemekte fakat saldıranlarda büyük bir canlılık ve hareket gözlenmektedir.

Işık orta kısma tepeden gelerek bazı nesneleri ve figürleri kısmen aydınlatmakta, dikkati oraya toplamaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 57
ENVANTER NO	: 422
FOTOĞRAF NO	: 57
SANATÇININ ADI	: Prizrenli Hamdi
ESKİN ADI	: Karpuz ve Üzümler
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede kulları diye imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kütüphanededir.
ESKİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 65cm. x 84cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kesilmiş karpuz ve tabak içinde bir salkım üzümü gösteren natürmorttur.
SEÇİLEN RENKLER	: Sarı, pembe ve yeşilin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Natüralist bir çalışma tarzı uygulanmıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde, açık renkli düz bir zemin üzerinde tam ve dilimlenmiş karpuz ile bir tabak içinde üzüm ve ayva göze çarpmaktadır. Meyvelerin arkasında siyah fon görülmektedir.

Nereden geldiği belli olmayan bir ışık meyvaları ve onların durduğu zemini aydınlatırken, nesnelerin gölgeleri de yansımaktadır. Dilimlenmiş karpuzun gölgesi zemine vurmaktadır. Ayrıca, dilimlenmiş karpuzun aldığı pozisyon ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Hareketli çizgilere sahip kompozisyonda her meyva, özgün boyutuna sadık kalınarak ele alınmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 58
ENVANTER NO	: 690
FOTOĞRAF NO	: 58
SANATÇININ ADI	: Rıfat Sadi
ESERİN ADI	: -
YILI	: 1892
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kültür Sitesindedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERCİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 85cm. x 65cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Bir göl kenarında yer alan evleri ve ağaçları konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, mavi, beyaz, sarı ve yer yer kahverengi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YONUNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Natüralist bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Etrafında dağların, otların, ağaçların yer aldığı, göl kenarında iki evden oluşan bir manzara kompozisyonu meydana getirmektedir. Kıyı resmin ortalarından başlayarak, kıyı ve çıkıntılarla üst sağ kısma kadar devam etmektedir. Kıyıya yakın yerde ağaçların arasında kırma çatılı iki ev yer almaktadır. Arka planda, sağdan sola doğru yükselerek devam eden dağlar ile açık bir hava seçilmektedir.

Sağdan gelen ışığın yansıdığı su, oldukça dindir. Ön planda verilen yüksek ağaç ve gerisindeki evlerin yerleştirilişi, kıvrımlar oluşturan su ve arkada sıralanan yüksek dağlar vurgulayıcı ve resme derinlik kazandıracak öğeler olmuştur.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi : 59
 ENVANTER NO : Yoktur.
 FOTOĞRAF NO : 59
 SANATÇININ ADI : Sabah/istanbul
 ESERİN ADI : Resneli Niyazi Bey
 YILI : Belli değildir.
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 135cm. x 78cm.
 MALZEME : Fotoğraf ve yağlıboya
 kullanılmıştır
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Resneli Niyazi Bey'i otururken
 gösteren bir portreyi konu
 etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Kırmızı, lacivert, sarı ve beyazın
 tonları ile renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist ve fotoğraflık
bir eğilim görülmektedir

KOMPOZİSYON : Sol eliyle püsküllü kılıcının kabzasını kavramış, sağ eliyle de ucu kıvrık kırbacını tutmuştur. Resneli Niyazi Bey devrinin kıyafetleri içersinde koltukta otururken tasvir edilmiştir. Başında kırmızı fesi, ön yüzü kirli beyaz, astarı ve yakası kırmızı olan bir paltosu, onun altında da düğmelenmiş vaziyette duran koyu renkteki giysisi seçilmektedir. Oturduğu koltuğun alt kısmı gözükmekte ve koltuğun altından soldan sağa doğru kıvrılarak devam eden koltuğun alt destek tahtası göze çarpmaktadır. Figür beyazın çeşitli tonlarından oluşmuş bir fonun önünde poz verirken, nereden geldiği belli olmayan bir ışıqla kendisi ve çevresi aydınlanmaktadır. Giyside ve yüzünde çeşitli tonlamalarla gölgeleme etkisi verilmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

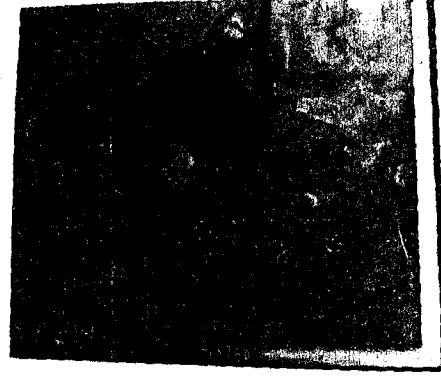
GÖZLEM Fişi	: 60
ENVANTER NO	: 642
FOTOĞRAF NO	: 60
SANATÇININ ADI	: Salih Mümir
ESERİN ADI	: Bedeviler
YILI	: 1907
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 67cm. x 87cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Yerde oturan bedevileri konu edinen bir günlük yaşam sahnesidir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, beyaz, kahverengi ve siyah ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif ve realist bir yaklaşım

olduğu izlenmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde, açık bir fon etrafında oturan altı figür göze çarpmaktadır. Figürler sıcak çöl ikliminin gerektirdiği gibi giyinmiş olup, üzerlerindeki giysileri ile başlarındaki serpuşları hepsinde farklı renktedir. Ön kısmın ortasında yer alan arkası dönük figürün omuzunda asılmış bir sepet göze çarpmaktadır. Onun karşısında başı gözüken bir figürde kitap okurken verilmiştir. Sağdaki kırmızı giysili figürde başını sola çevirmiş karşısındaki figürlere bakmaktadır. Arka planda yüzü seyirciye dönük, başında siyah serpuşu olan vücudunun bir kısmı seçilen figürün parmakları arasında sigara vardır. Onun solunda ise; yüzünü ona çevirmiş bıyıklı bir figür daha durmaktadır.

Figürlerin oturduğu yer çölü andırmasına rağmen tam belli değildir. Kendi aralarında konuşan, kitap okuyan, konuşulanları dinleyen figürlere dikkat çekilerek, günlük çöl hayatında geçen bir sahne verilmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM Fişi : 61
 ENVANTER NO : 8472
 FOTOĞRAF NO : 61
 SANATÇININ ADI : Sami Yetik
 ESERİN ADI : Hücuma Kalkış
 YILI : 1916
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:73; A.
 M. K. S. K. ist. 1994b:73.
 BOYUTU : 50cm. x 60cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Çanakkale savaşında hücuma kalkmış
 iki askeri konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Yeşil, kahverengi ve yer yer beyaz
 ile renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve empresyonist renk etkili bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, ön planda gözükken figür sağ elini tüfeğe dayamış bir şekilde durup sol ayağını bükmüş, sağ ayağında dizinden itibaren yere koymuş uzaklara bakmaktadır. Onun yanında sol taraftaki figür profilden verilerek çömelmiş vaziyette ileriye gözlemektedir. İki figür de devirlerinin askeri kıyafetleri içersinde gözükmekte olup, başlarında kepleri, sırtlarında erzak çantaları, kemerlerinde mataları ve cephanelikleri, tüfekleri vardır. Figürlerin dışındaki çoğu nesne veya mekan tam belli değildir.

Durgun ve sessiz bir havada iki hareketli figür birbirleri ile bütünleşmiştir. Savaşın suskun bir anında figürlerin vücutlarının durumu ve az çok seçilen yüz ifadeleri, bir bekleyiş anının olduğunu göstermektedir.

RESEAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1878-1945). Asker ressamıdır. 1910'da Paris'e giderek Akademi Julien, Ecole Pijieve Juan Paul Lourens'in atölyelerine devam etmiştir. Katıldığı Balkan ve Kurtuluş Savaşları ile ilgili kompozisyonlar yapmıştır. Fırçasını son derece hareketli kullanan sanatçı, natürmort ve kompozisyonlarında, boyayı hakim bir canlılıkla kullanmış ve onlara hayat vermiştir (İslimyeli 1965:74; Özel 1992:236).

GOZLEM Fişi	: 62
ENVANTER NO	: 8490
FOTOĞRAF NO	: 62
SANATÇININ ADI	: Sami Yetik
ESERİN ADI	: istiklal Harbinde Türk Askerleri
YILI	: 1924
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Kültür Sitesindedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: islimyeli 1965:110; A. M. K. S. K. ist. 1994a:89; A. M. K. S. K. ist. 1994b:89 .
BOYUTU	: 192cm. x 295cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kurtuluş Savaşı'nda askerlerin ve efelerin hücum kalkışını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, yeşil, mavi, kahverengi ve siyah ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist konulu, empres-
yonist renk etkilidir.

KOMPOZİSYON : Ön planda arkaları dönük olarak iş-
lenmiş askerler ileriye doğru bakmakta ve saldırıya hazırlanmak-
tadır. Bunlardan kimisi düşmana ateş etmekte, kimisi elindeki
bombayı fırlatmakta, kimisi de yerde vurulmuş ölü veya yaralı
olarak yatmaktadır.

Figürler taşlı ve toprak bir zemin üzerinde olup, çoğu aske-
ri kıyafetli olmak üzere yöresel efe kıyafetliler de göze çarp-
maktadır. Sırtlarında, ellerinde tüfekleri, el bombaları, belle-
rinde cephanelikleri, erzak torbaları ile alınmıştır. Daha arka-
da pencereleri ve kapıları seçilen beyaz renkli evler ve ağaçlar
vardır.

Işık beyaz renkteki yapılara yansıyarak onları aydınlatmak-
tadır. Figürlerin değişik yerlere dizilişleri ve hepsininde de-
ğişik yönelişler içinde olduğu seçilmektedir. ifade ve anlatım
gücü keskindir.

RESSAMIA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 61'e bkz.

GÖZLEM Fişi	: 63
ENVANTER NO	: 8469
FOTOĞRAF NO	: 63
SANATÇININ ADI	: Sami Yetik
ESERİN ADI	: Yunan Topçularına Baskın
YILI	: 1922
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:84; A. M. K. S. K. ist. 1994b:84.
BOYUTU	: 190cm. x 340cm.
MAİZEME	: Yağlıboya ve tuval kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kurtuluş Savaşı'nda Türk askerlerinin Yunan Topçularına yaptığı baskını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kahverengi, beyaz, yeşil ve mavinin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist konulu ve empresyonist renk etkilidir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, arka plandan ön plana doğru hızla gelen, çoğunun elinde kılıç olan atlı süvariler, Yunan askerlerine saldırıp, onları kovalamaktadır. Ön planda yerde yatan, doğrulmaya, kaçmaya, karşı koymaya çalışan beyaz eteklikli ve çoraplı Yunan askerleri görülmektedir. Üst sol kısım ile sağ alt köşede; kırık, yıkık top arabasının tekerlekleri ve diğer parçaları yer almaktadır. Figürler kendi devirlerinin giysileri içersindedir.

Hava kapalı ve figürlerin arasından dumanlar göğe doğru yükselmektedir. Düşmanın dehşetli, yalvarırcasına görünen perişan halleri vücut ve yüz ifadelerinden açıkça seçilmektedir. Savaş anının heyecanını hissederken; yerde ölmüş at figürü ve diğer objelerde anlatımı güçlü kılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 61'e bkz.

GOZLEM FiŞi : 64
 ENVANTER NO : 8470
 FOTOĞRAF NO : 64
 SANATÇININ ADI : Sami Yetik
 ESERİN ADI : Doğu Cephesinden Dönüş
 YILI : 1920
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : İyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:45; A.
 M. K. S. K. ist. 1994b:45.
 BOYUTU : 180cm. x 282cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Doğu cephesinden dönen Osmanlı
 askerlerini konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Beyaz, kahverengi, yeşil ve mavi
 ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YONUNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist konulu ve em presyonist renk etkilidir.

KOMPOZİSYON : Orta planda; at ve kağı arabası üstünde giden figürler ile bunlara yaya olarak eşlik eden, bir kısmı yaralı olan figürler seçilmektedir. Askerlerin hepsinin bitkin ve zorluklar içinde olduğu anlaşılmaktadır. Figürler sağ üst köşeden sol alt köşeye doğru giden yol üzerinde yürümektedir. Sol alt köşede at üstünde bir figür ile ona eşlik eden iki figür, ortada iki öküzün çektiği kağı arabası, arabanın içinde ve sağ köşede ayakta giden askerler göze çarpmaktadır. Bunlardan eğilmiş çorabını düzeltmekte olan bir figür dikkat çekmektedir.

Açık bir havada güneş ışıkları etrafındaki karları eritmeye başlamış olması ile masmavi gökyüzü; sanki zor günlerin ardından mutlu günlerin geleceğini bildirir gibidir. Işık soldan gelerek daha çok arka planlarda olan karla örtülü dağları aydınlatmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 61'e bkz.

GOZLEM Fişi : 65
 ENVANTER NO : 7955
 FOTOĞRAF NO : 65
 SANATÇININ ADI : Sami Yetik
 ESERİN ADI : Türk Kurtuluş Savaşı'ndan
 YILI : 1924
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:88; A.
 M. K. S. K. ist. 1994b:88.
 BOYUTU : 190cm. x 291cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Kurtuluş Savaşı'nda hücumla kalkan
 efeleri konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Beyaz, mavi, yeşil ve kahverengi
 ile renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist konulu ve empresyonist renk etkilidir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, arka planda duvarlarının bir kısmı kalmış yapılar üzerinde zorlukla seçilen düşman askerleri, arkalarında minaresi görülen bir cami ve dumanlar arasında belli belirsiz yapılar göze çarpmaktadır. Ön kısımda savaşın tüm hareketliliğini yansıtan bir çok figür vardır. Bunların kimisi ateş etmekte, kimisi hızla ilerlemekte, kimisi yerde yaralı veya vurulmuş vaziyette gözükmektedir. Figürler yöresel efe veya o devrin askeri kıyafetleri içersindedir. Yerde otlar, çeşitli büyüklükte taş parçaları, farklı yönlerde dağılmış odun parçaları ile iki tekerlekli araba dikkat çekmektedir.

Kesik tomrukların yerleştirilişi, ön planda yere düşen figür, iki yanında ileriye doğru koşan insanlar ile çarpıcı bir etki yaratılmıştır. Kompozisyonda herşey bütünlük içindedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 61'e bkz.

GOZLEM FIŞI	: 66
ENVANTER NO	: 8479
FOTOĞRAF NO	: 66
SANATÇININ ADI	: Sami Yetik
ESERİN ADI	: Kuvva-i Milliye
YILI	: 1920
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGILENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:81; A. M. K. S. K. ist. 1994b:81.
BOYUTU	: 130cm. x 170cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kurtuluş Savaşı'nda düşmana karşı savaşan milli kuvvetleri konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, kırmızı, kahverengi ve yeşilin tonları ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL**EĞİLİM YÖNÜNDEN**

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist konulu ve empresyonist renk etkilidir.

KOMPOZİSYON : Ağaçlar ve yeşillikler arasına gizlenmiş, düşmana karşı pusuya yatmış figürler göze çarpmaktadır. Ön planda, aşağıdan yukarıya doğru uzanan bir ağaç gövdesi yer almaktadır. Ağacın sol yanında yeşil otlar, çiçekler ve ayakta olan kadın figürleri olup, arkada yer alan başı örtük bir kadın sağ kolunu uzatmış durumda yerde kıvrılarak yatan kişiye yönelmiş vaziyettedir. Orta planda; soldan sağa doğru uzanan bir alan içersinde ağaçların ve otların arasından gizlenerek, elinde tüfeğiyle ateş eden ve etmeye çalışan bir takım insanlar seçilmektedir. Arkaları dönük bir şekilde ve mahalli kıyafetleri içersindedirler. Önde sol elini beline koymuş, sol dizini bükmüş bir şekilde yerde yatan bıyıklı, yaralı bir figürde göze çarpmakta ve kendisinin sol elinde dizine dayadığı tüfeğiyle, ağaçların arasından ilerlere bakmaktadır. Sağdaki figür ise; ucu gözükken tüfeğiyle, sırtındaki fişekliğiyle vücudunu yere dayamış durumdadır.

Öndeki alanın dışındaki figürlere ve nesnelere önem verilmiş olup, sağdan sol üst kısma doğru genişliyerek daralan bir biçimde ele alınmasıyla derinlik etkisi sağlanılmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 61'e bkz.

GÖZLEM Fişi : 67
 ENVANTER NO : 693
 FOTOĞRAF NO : 67
 SANATÇININ ADI : Sermet Muhtar
 ESERİN ADI : Şeyh Şamil
 YILI : Belli değildir.
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalı fakat üstü
 kapalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BÜGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 55cm. x 40cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Ünlü Kafkas kahramanı Şeyh Şamil'in
 portresini konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Beyaz, kahverengi, yeşil, siyah ve
 kırmızı ile renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL

EGİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir anlayış görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Cepheden yarım portre olarak işlenen, dikey gelişen ve bir üçgen oluşturacak biçimde ele alınan Şeyh Şamil göze çarpmaktadır. Kendisi beyaz renk giysisi ve beyaz, siyah renklerden oluşan sarı ile genç ve sakallı olarak yer almaktadır. Ciddi ve kararlı bir yüz ifadesinin olduğu göze çarpmaktadır.

Koyu yeşil bir fonun önünde yer alan figürün göğsünün iki kenarına sıralanmış mermiler, kıyafetinin kırmızı ve sarı yaka lağıyla ilgi çekmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gazi Ahmet Muhtar Paşa'nın oğludur. Kendisi müze ile ilgili olarak; Türkçe, Fransızca ve İngilizce olmak üzere üç ciltlik bir müze rehberi hazırlamıştır (Emiroğlu ve diğerleri 1983:6).

Sanat yaşamıyla ilgili fazla bilgi yoktur. Tablolarında tarihi şahsiyetleri ve olayları başarılı bir şekilde ele almıştır.

GOZLEM Fiçi	: 68
ENVANTER NO	: 640
FOTOĞRAF NO	: 68
SANATÇININ ADI	: Sermet Muhtar
ESERİN ADI	: Belgrad Seferinden Dönüş
YILI	: 1912
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGILENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:14; A. M. K. S. K. ist. 1994b:14.
BOYUTU	: 100cm. x 72cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Köprülü Fazıl Ahmet Paşa'nın Belgrad Seferinden dönüşünde Sırp köylüleriyle yaptığı alışverişi konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, kırmızı, yeşil, gri, mavi ve kahverengi ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL**EĞİLİM YÖNÜNDEN**

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Orta planda, beyaz at üzerinde Köprülü Fazıl Ahmet Paşa başını sola döndürerek karşısındaki figürle konuşmaktadır. Kendisi ve yanındakiler sağ alt köşede tavukları getiren figürlere doğru başlarını çevirmiş bakmaktadır. Paşa kırmızı giysili, beyaz sarıklı, sakallı olarak gözükmektedir. Arkasındaki genç figürün sağ elinde tuttuğu uzun bir sopa gibi nesne üzerinde yeşil, beyaz ve kırmızı renklerden oluşan bir püskül yer almaktadır. Sağ alt köşede yerde üç adet tavuk, arkası dönük bir figürün sol elinde başka bir tavuk, onunda arkasında olan figür ise; kahverengi bir tavuğu iki eliyle Köprülü'ye doğru uzatmakta olup, onun yanındaki iki figürde ellerinde bir kafe tutarken görülmektedir. Arka planlarda da evler, surlar ve birbirini kesen dağlar göze çarpmaktadır.

Sağ geriden gelen ışık, resmin arka planındaki yapı topluluğuna ve dağlara vurmaktadır. Köprülü ve yanındaki kişilerin çeşitli yönelme hareketleri ile sağda görülen şahıslara ellerindeki tavukları onlara göstermeye veya satmaya çalışmaları, bunları da çeşitli el hareketleri ve yüz ifadeleriyle vermesi resme ayrı bir canlılık katmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 67'e bkz.

GOZLEM Fişi	: 69
ENVANTER NO	: 878
FOTOĞRAF NO	: 69
SANATÇININ ADI	: Sermet Muhtar
ESERİN ADI	: Kırım Savaşı'nda Osmanlı Kapısı
YILI	: 1915
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: 1987'de onarım görmüştür.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 46cm. x 53cm.
MALZEME	: Duralit ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği kullanılmıştır.
KONUSU	: 1853-1856 Kırım Savaşı'nda Osmanlı, Fransız, İtalyan ve İngiliz ordularından birer askeri konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, yeşil, mavi, kırmızı, lacivert ve kahverengi ile

renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist ve sembolik bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Beyaz badanalı ve çatısının bir ucu gözükken yapının duvarının önünde, ayakta dört figür yer almaktadır. Bu figürlerin hepsinin giysileri ve başlıkları farklıdır. Sol baştaki beyaz pantolonlu, sakallı figür sağ eliyle sağ baştaki figüre, o figürde sol elini ona uzatarak işaret etmektedir. Ortadaki iki figürde sola doğru sessizce bakmaktadır. Yapının sağ kısmında olan at nalı şeklindeki açıklıkta ucu hafifçe dışarıya uzanmış tekerlekli bir top ve topun arkasında birisi ellerini kavuşturmuş şekilde olmak üzere kırmızı fesli iki figür durmakta ve onlarda diğer figürlere bakmaktadır. Bu açıklığın üstünde Fransızca Parler Au Portier yazmaktadır. Açık zeminin sağında ve solunda çiçekler, otlar göze çarpmaktadır. Üst sol kısmında bir nehir ve nehrin öbür yakasında zorlukla görülen kalabalık figürler ile yeşillik yerler seçilmektedir. Hava ise; açık ve yer yer bulutludur. Sağ alt köşeden, sol üst köşeye doğru daralan bir kompozisyonla derinlik oluşturulmuştur. Figürlerin el, kol işaretleri ile hareket, konunun sessizliğini bozarak dikkati çekmektedir. Işık soldan gelerek yapının duvarını ve kuru toprak zemini aydınlatmakta, duvarın sol köşesinde yansıyan gölgelerde rahatlıkla seçilebilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 67'e bkz.

GOZLEM FIŞI	: 70
ENVANTER NO	: 315
FOTOĞRAF NO	: 70
SANATÇININ ADI	: Sermet Muhtar
ESERİN ADI	: Elçi Kabul Sahnesi
YILI	: 1918
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 45cm. x 82cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Topkapı Sarayı'nda huzura elçi kabul sahnesini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, mavi, kırmızı ve beyaz ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
ECİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif ve realist bir etkilidir.

KOMPOZİSYON

: Eserde dikey ve yatay çizgiler göze

çarpmaktadır. Bir yapının girişinin önünde bekleyen, konuşan insanlar yer almaktadır. Sol kısımda bir ağaç ve ayakta, arkası dönük biri zenci ve ikisinin elinde sepet olan üç figür vardır. Orta planda bir yapının sütunları arasında olan bir çok figürler seçilmektedir. Bunlardan önde olan kırmızı ve kürklü giysili, beyaz sarıklı, sakallı bir figür elini beli hizasında kaldırmış sağa doğru bakarken diğer figürler de ona doğru bakmaktadır. Sütunların önünde; ellerinde silah olan askerler, ayakta olan, yüzlerinin ve vücutlarının bir kısmı gözüken figürler ile yapının girişinin önünde birisi arkası dönük olmak üzere iki figür sola doğru yönelmiş durumdadır. Bu yapı Topkapı Sarayı'nın arz odasının giriş kısmı olup, girişin önünde geniş bir basamak vardır. Yapının solunda demir şebekeli pencere, girişin alınlığına çeşitli süslemeler, çini friz işlenmiştir. Yapının sütunları mukarnas başlıklı olup, gövdesi düz ve uzun, soğanımsı ve dilimli bir kısımla son bulmaktadır. Onun da altında küp şeklindeki bir kaideye oturmaktadır. Sütunların bazılarında çatının tavanının bir bölümüne doğru destekler uzanmaktadır. Arka planda ağaçların dalları ve yaprakları ile onun arkasında da içinde insanların durduğu çatılı, kemerli, sütunlu başka bir yapı daha durmaktadır.

Sütunların ve zeminin üzerine ağaçların, sütunların gölgesi yansımıştır. Figürlerden ziyade önde gözüken yapı ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Işık soldan sağa doğru gelerek sütunları, zemini ve yapının girişini aydınlatmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR

: Gözlem Fişi 67'e bkz.

GOZLEM Fişi	: 71
ENVANTER NO	: 636
FOTOĞRAF NO	: 71
SANATÇININ ADI	: Sermet Muhtar
ESERİN ADI	: Keykirat Muharebesi
YILI	: 1922
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESERİN BUCUNKU DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:82; A. M. K. S. K. ist. 1994b:82.
BOYUTU	: 52cm. x 70cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Keykirat sırtlarında, Osmanlılar tarafından imha edilen Bulgar ordusunu konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, Kahverengi, yeşil ve mavi ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay, dikey ve çapraz çizgilerin içinde kompozisyon oluşturulmuştur. Resmin çeşitli kısımlarında bir çok tepeler ve bu tepelerin üzerinde arkadan sol ve sağdan öne doğru yoldan gelen asker figürleri, yerde yatan yaralılar, ölümler, atlar, oturanlar, doğrulmaya çalışanlar, arkalarda az çok seçilen değişik yerlere kurulmuş beyaz çadırlar vardır. Sol ön planda; iki elinde koltuk değneğiyle sola doğru yürümeye çalışan, sağ bacağı sarılı bir asker, aynı yol üzerinde, yolun sağında ve solunda, orta ve sağ planda devirlerinin askeri giysileri içinde olan figürler göze çarpmaktadır. Arka planlarda tepelerden, sağ ve sol kısımlarda gözüken yanyana olan ikişer gemiden çıkan dumanlar açık havaya doğru yükselmektedir.

Ufuk çizgisinin arka planda gökyüzüyle birleşmiş olması, değişik açılarla sıralanmış tepeler, sol ve sağ tarafa giden figürlerin bir üçgen oluşturması ile daralıp, genişliyen bir yerleşim planıyla perspektif sağlanmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 67'e bkz.

GOZLEM Fiçi	: 72
ENVANTER NO	: 539
FOTOĞRAF NO	: 72
SANATÇININ ADI	: Simon Agopyan
ESERİN ADI	: Sultan V. Mehmet Reşad
YILI	: 1911
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 210cm. x 109cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Sultan V. Mehmet Reşad'ı ayakta gösteren portresini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Lacivert, sarı, yeşil, siyah ve beyaz ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist ve fotoğraflık
bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Dikey gelişen eserde, Sultan V. Mehmet Reşat, sol elini kılıcına, sağ elini de yüksekçe bir seh-paya dayamış olup, devrinin resmi kıyafetleri içersinde yer al-maktadır. Kendisi koyu bir fon önünde seyirciye dönük şekilde, yaşlı ve sakallı olarak ele alınmıştır. Giysisinin boynundan beline kadar olan kısmı ile kollarının yakası altın sim işlemeli olup, diğer yerler koyu renkli olarak işlenmiştir. Göğsünde üç liyakat nişanı, apoletleri, başında kırmızı fesi vardır. Sağ omuzuyla, sol beline kadar uzanan kırmızı ve yeşil renklere oluş-an bir şerit onun önemli birisi olduğuna işaret etmektedir. Yanında duran, iki ayağı ve üstü gözük-en sehpanın kenarında çe-şitli süslemelerden oluş-an bir friz dikkati çekmektedir. Anlam yüklü yüz ifadesi, sağlam bir kişiliğe sahip olduğumu doğrular gibidir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Azınlık ressamı olmasının dışında başka bir bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM FIŞI : 73
 ENVANTER NO : 503
 FOTOĞRAF NO : 73
 SANATÇININ ADI : S. Chelebowsky
 ESERİN ADI : Varna Meydan Savaşı
 YILI : Belli değildir.
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Belli değildir.
 BULUNDUĞU YER : Kültür Sitesindedir.
 ESERİN BUGUNKU DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGILENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:8; A. M.
 K. S. K. ist. 1994b:8.
 BOYUTU : 300cm. x 400cm.
 MALZEME : Tuval ve yağılıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağılıboya tekniğı uygulanmıştır.
 KONUSU : 1444'de Osmanlılar döneminde yapılan
 Varna Savaşı'nı konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Mavi, beyaz, kırmızı, sarı ve
 kahverengi ile renklendirilmiştir.
 EKOL-VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YONUNDAN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü ve realist eğilimlidir.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde, önde gövdesi görülen ve yerde yatan bir at, onun solunda ise; beyaz bir atın iki ayağı arasında kalan, iki eli havada, bir figür, onun sağında da yerde bir miğfer gözükmektedir. Orta planda; beyaz bir at üzerinde sağ elinde mızrağıyla sağa doğru giden bir figür göze çarpmaktadır. Figürün giysisi rengarenk ve işlemeli olup, atının üzerinde mavi püsküllü bir yuları ve örtüsü vardır. Sol üst planda; at üzerinde vücutlarının bir kısmı gözüken, kimisinin elinde kılıç, kimisinde de püsküllü ve tepesi hilal şeklinde olan bir alem vardır. Arka planda ise; soldan sağa doğru uzayan büyük bir kale yer almaktadır. Figürlerin bazıları ellerindeki mızrağı kaldırmış, bazıları da mızrağı karşılarındaki düşmana saplamış durumdadır. Kimisi de kılıcını havaya kaldırmış indir-miye hazır vaziyettedir. Sağ arka planda görülen, dalgalanan bir bayrakta kartal motifi gözükmektedir. Hava kapalı ve bulutludur.

Olağanüstü bir hareketlilik ve canlılık göze çarpmaktadır. Her figür, her nesne kendi içinde bu hareketliliğe katılıp kompozisyonla bütünleşmektedir. Işık, ön plandaki beyaz atlı figürü ve çevresini aydınlatmaktadır. Figürlerin çeşitli yöne dağılışları ve çeşitli vücut hareketleri ile genişleyip, daralan bir kompozisyonla perspektif sağlanmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1850-1914). Polonyalı bir ressamdır. Sanat hayatının bir kısmı Paris'te geçmiş olup, orada empresyonist ressamlarla arkadaşlık kurmuştur. Manzara ve at konulu

resimler ile Osmanlı hayatı ve çeşitli savaş sahnelerini anlatan bir çok eseri vardır (Cezar 1971:96).

GOZLEM FiŞi	: 74
ENVANTER NO	: 504
FOTOĞRAF NO	: 74
SANATÇININ ADI	: S. Chelebowsky
ESERİN ADI	: Varna Meydan Savaşı
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Belli değildir.
BULUNDUĞU YER	: Kültür Sitesindedir.
ESERİN BÜGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SER�İLENDİ�İ YER VE YIL	: -
YAYINLANDI�İ YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:9; A. M. K. S. K. ist. 1994b:9.
BOYUTU	: 300cm. x 400cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: 1444'de Varna Kalesi önünde yapılan savaşı konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, mavi, kırmızı, sarı ve kahverengi ile renklendirilmiştir.

 KOL VE KİŞİSEL

EGİLİM YONUNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist bir eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, önde şaha kalkmış ve üzerindeki figürü atmak üzere olan bir at ile onun karşısında beyaz bir at üzerinde hızla gelen ve sağ elindeki tabancasıyla ateş eden birisi yer almaktadır. Atının ayaklarının dibinde cansız bir figür gözükmemektedir. Sağda, elinde kılıcıyla, mızrağıyla ilerleyen ve sancak tutan figürlerin başları, kolları, atlarının bir kısmı göze çarpmaktadır. Orta planda doğrulmaya çalışan, ayakta ve at üzerinde olan çeşitli figürlerin bazı kısımları seçilmektedir. Daha arkada sağdan sola doğru uzanan, burçları, kuleleri, pencereleri ile büyük bir kale durmaktadır. Hava kapalı ve bulutludur. Bazı yerlerde göğe doğru durmanlar yükselmektedir. Soldaki figürlerin bazısının elinde flama vardır. Askerlerin hepsi devirlerinin kıyafetleri içerisinde olup, çoğu silahlı ve başlıklıdır.

İnanılmaz bir hareketliliğin olduğu savaş sahnesidir. Kompozisyonda bütün hareketlilik sol ve sağ kısımlardadır. Işık tepeden gelerek ön düzlemdeki yeri, üzerindeki figürleri aydınlatmaktadır. Askerlerin çeşitli yönlere dağılarak çeşitli açılar oluşturmaları, sağdan sol orta kısma doğru uzanan surların genişleyip, küçülmesiyle bir derinlik etkisi yaratılmıştır. Figürlerde vücut ifadelerine uygun olarak gerginlik, ataklılık, korku, cesaret rahatlıkla seçilmektedir.

RESSANLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 73'e bkz.

GOZLEM Fişi	: 75
ENVANTER NO	: 420
FOTOĞRAF NO	: 75
SANATÇININ ADI	: S. Chelebowsky
ESERİN ADI	: Kağıthane'de Osmanlı Hayatı
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teshirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 62cm. x 102cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kağıthane'de gezinen, dinlenen Osmanlı dönemi insanlarını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, mavi, beyaz, sarı ve yeşilin tonları ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve natüralist bir yaklaşımla görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde, ön kısımda deniz üzerinde bir kayık ve kürek çeken bir figür ile biri semsiyeli olmak üzere üç figür oturmuş vaziyette yer almıştır. Kıyıda ağacın altında oturan ve ayakta olan bir çok kadın figürü vardır. Bazısının kucagında da çocuk yer almaktadır. Orta planda, kırmızı ve mavi giysili iki kadının yanında ayakta olan zencî bir erkek ile at üzerinde toprak yolda giden iki figür göze çarpmaktadır. Sağ ön kısımda beyaz atlı bir figür, başı sola dönük olarak bakmaktadır. Arkasındaki atlı figürün ise; başı ve gövdesi gözükmemektedir. Yolun sağ tarafında ayakta ve oturan bir çok figür seçilmektedir. Arkalarda ağaçlar ile yer yer bulutlu bir hava olduğu gözlenmektedir. Sol planda ise; az çok seçilen, içinde insanların olduğu bir kayık, oturan ve ayakta olan figürler, bir köprü, sol üst kısımda da ağaçların arasından minaresi ve kubbesi gözükken bir cami dikkati çekmektedir.

Işık sağdan gelerek yolun ön tarafını, beyaz atın üstündeki figürü, orta planda ağacın altında yer alan figürleri, suyun bir kısmını ve camiyi aydınlatmaktadır. Açıklı koyulu tonlamalarla, gerek figürlerin gerekse suyun üzerinde gölgeleme sağlanmıştır.

RESSAMEA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 73'e bkz.

GOZLEM Fişi : 76
 ENVANTER NO : 11192
 FOTOĞRAF NO : 76
 SANATÇININ ADI : Sururi Taylan
 ESERİN ADI : Atilla ve Ordusu
 YILI : 1938
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:5; A.
 M. K. S. K. ist. 1994b:5.
 BOYUTU : 89cm. x 69cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Hun hakanı Atilla'yı ordusunun
 önünde göstermektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Beyaz, sarı, kahverengi, mavi,
 yeşil ve yer yer kırmızı ile
 renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

KESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist eğilim görülmektedir.

KOMPOZİSYON : Arkadan verilen Atilla, sol elini beline, diğer elini de ata koymuş, ayakları çapraz biçimde, oldukça sakin bir vaziyette yere basmaktadır. Atilla'nın yüzü sol tarafa doğru, at ise dingin bir şekilde sağa doğru bakmaktadır. Sol arka planda, Atilla'nın ordusundan bir kısım atlı askerler yer almaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1891-1947). İstanbul'da doğan sanatçı, 1908'de Sanayi-i Nefise Mektebine girmiş, daha sonraları İtalyan ressam Valeri'den ders almıştır (Özçilingir 1988:57).

Sanatçının çalışmalarında; göz alıcı, renkli ve ferah verici bir üslupla yapılmış eserlerin olduğu göze çarpmaktadır.

GOZLEM FiŞi	: 77
ENVANTER NO	: 971
FOTOĞRAF NO	: 77
SANATÇININ ADI	: Şafak/İstanbul
ESERİN ADI	: Cumhurbaşkanı Atatürk
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: İyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 180cm. x 104cm.
MALZEME	: Duralit ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Cumhurbaşkanı Atatürk'ün portresini konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, sarı, mor ve siyahın tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ

- Figüratif, realist ve fotoğraflık bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON

: Dikey ele alınan eserde, Atatürk yer yer açık ve koyu bir fonun önünde, başı ile vücudu hafifçe sağa dönmüş vaziyette olup, iki eli de pantolonun cebindedir. Ayağında siyah ayakkabısı, koyu renkli giysisi, kravatlı beyaz gömleği, giysisinin cepliğinde mendili, sağ göğsünde de madalyası ile ele alınmıştır. Ayakları bitişik ve paralel biçimdedir. Sağ planda ise; üstünde bir saksı çiçeğinin olduğu, kat kat biçimde dizilen düzgün bir kaide üzerinde yer almıştır.

Kaynağı belli olmayan bir ışık, Atatürk'ü ve çevresini aydınlatmaktadır. Açık ve koyu tonlamalarla giysisinde gölgeleme verilmiştir. Yüzünde kendinden emin, kararlı bir lider ifadesi nin olduğu anlaşılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR

- Çafak/İstanbul adlı yerde yapıldığından başka bilgi bulunmamıştır.

- COZULEM Fişi : 78
 ENVANTER NO : 11190
 FOTOĞRAF NO : 78
 SANATÇININ ADI : Şerif Renkgörür
 ESERİN ADI : Türk-Yunan Savaşı'ndan
 YILI : 1945
 İMZALI OLMUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGILENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:46; A.
 M. K. S. K. ist. 1994b:46.
 BOYUTU : 67cm. x 99cm.
 MALZEME : Duralit ve yağlıboya
 kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : 1897 Türk-Yunan savaşında bir topçu
 bataryasını konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Mavi, beyaz, kahverengi, kırmızı,
 lacivert ve yeşil ile
 renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Yüksek bir yerden, bir grup topçu atışlarını seyretmekte ve komuta etmektedir. Daha aşağıda atışlar yapan iki top arabası bir siperin içinde mevzilenmiştir.

Değişik yükseklikteki savaş meydanı, arkadaki dağların bir uçtan bir uca devam etmesi ile sınırlanmaktadır. Öndeki figürler iki farklı gruplar halinde yerleştirilmiştir. Hava kararmak üzere olup, toplardan ve çeşitli yerlerden göğe doğru dumanlar yükselmektedir. Orta planda; soldan sağa doğru kıvrılarak giden bir nehir de göze çarpmaktadır.

Ön plandaki figürlerden biri, elindeki dürbünüyle savaşı seyretmekte, diğer figür de onu izlemektedir. Onların yanındaki iki figür de birbiriyle konuşmakta olup, daha geride de dindik duran iki figür görülmektedir.

Ön planda duran figürler savaşla ilgili hazırlıklarını, değerlendirilmelerini çeşitli yönelişlerle belirtmişlerdir. Ayrıca, konunun tepeden aşağılara doğru işlenişi ve arkalara doğru sıralanan dağlar derinlik anlatımını güçlü kılmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1887-1947). Asker ressamıdır.

İslimyeli'nin dediği gibi; " Eserlerinde ayrıntıya önem verir ama onları bir bütün halinde, güzel bir biçimde seyirciye sunar. Eserleri karşısında gözler yorulmaz " (İslimyeli 1965: 97). Kendisinin eserleri; insanın sanat zevkini okşayıp, ruhuna hitap etmektedir.

GÖZLEM Fişi : 79
 ENVANTER NO : Yoktur.
 FOTOĞRAF NO : 79
 SANATÇININ ADI : Şerif Renkgörür
 ESERİN ADI : Atatürk
 YILI : 1938
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ köşede imzalı fakat üstü kapalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Kütüphanededir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1993:112
 BOYUTU : 126cm. x 99cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Atatürk portresini konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Siyah, beyaz, sarı, yeşil ve kahverenginin tonları ile renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Dikey ele alınan eserde, Atatürk bir üçgen oluşturacak biçimde kompozisyona yerleştirilmiştir. Ön planda sola dönmüş vaziyette, siyah frak giysisiyle yer almakta olup, beyaz eldivenli sol elinde, diğer eldivenini ve şapkasını tutmaktadır. Beline kadar olan kısmı ele alınmıştır. Kısa sarı saçları, beyaz papyonu ve gömleği göze çarpmaktadır. Arka planda bir direk ve dalgalanan bir bayrağın ucu ile sol arka planda bir yapının pencere ve duvarları ile ön cephesi yer almaktadır. Yapının önünde otlar, çiçekler, ağaçlar ve yapının bir kısmı gözükürken ön giriş kısmı vardır.

Işık önden gelerek Atatürk'ün yüzünü, beyaz giysisini ve arkaadaki yapıyı aydınlatmaktadır. Gerek şapkasında, gerekse giysisinde açık ve koyu tonlamalarla gölgeleme etkisi verilmiştir. Kendisinin dışındaki öğeler pek belli değil; dikkat Atatürk'e çekilmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fisi 78'e bkz.

GÖZLEM Fişi	: 80
ENVANTER NO	: 11196
FOTOĞRAF NO	: 80
SANATÇININ ADI	: Şükrü Erdiren
ESERİN ADI	: Gül Baba'nın Ölümü
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 154cm. x 105cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Türbesi Macaristan'da olan Gül Baba'nın ölüm anını konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, kırmızı, sarı, beyaz, siyah ve gri ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

Journal of Management Education 30(6)p.789-804

[illegible]

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

77-18-747-2-00001

Q. Now, you're saying that the FBI was not involved in the investigation of the assassination of Dr. Martin Luther King?

1. *Phylogenetic relationships* – 13/10/2015

Reuterin ist, wenn es sich in der Luft befindet, in der Regel in der Luft zu finden.

GÖZLEM FİŞİ

: 81

ENVANTER NO

: 404

FOTOĞRAF NO

: 81

SANATÇININ ADI

: Theodore Amon

ESERİN ADI

: Oltanitze Meydan Muharebesi

YILI

: 1854

İMZA OLUP OLMADIĞI

: Orta alt köşede imzalıdır.

BULUNDUĞU YER

: Teshirdedir.

ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU

: iyi durumdadır.

SERGİLENDİĞİ YER VE YIL

: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.

YAYINLANDIĞI YER VE YIL

: A. M. K. S. K. ist. 1994a:38; A.

M. K. S. K. ist. 1994b:38.

BOYUTU

: 90cm. x 124cm.

MALZEME

: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.

TEKNİK

: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.

KONUSU

: Savaş esnasında ordu karargahını

konusu etmektedir.

: Beyaz, mavi, kahverengi ve yeşil

ile renklendirilmiştir.

SEÇİLEN RENKLER

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİLİM YÖNÜNDEN

RESİMİN ÖZELLİKLERİ : Çok figürlü, realist bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay, dikey ve paralel çizgilerin görüldüğü eserde; ön planda yürüyen, birbirleriyle konuşan, at üzerinde değişik yönlere giden bir çok figür vardır. Figürler devirlerinin askeri kıyafetleri içerisinde olup, çoğunluğunun arkası dönük çekilmiştir. Ortada bir top arabası, onun da arkasından büyük bir su değirmeni dikkat çekmektedir. Sol kısımda yüksek bir ağaç, biraz ilerisinde beyaz giysili bir çok figür, omuzlarında tüfekleri ile arkası dönük vaziyette aşağıya doğru ilerlemektedir. Hava kızılılaşmaya başlamış ve suyun çevresinden ve arka planlardan göğe dumanlar yükselmektedir. Sol kısımdan sağa doğru giden nehir kompozisyonu ikiye bölmektedir. Dikkat daha çok ön plana çekilmiştir.

Resmin geniş olarak ele alınıp, arkalara gittikçe daralması ve ufuk çizgisinin belirtilmesi ile bir derinlik sağlanmıştır. Işık nehri ve onun önündeki figürleri aydınlatmakta ve soldan gelmektedir. Bir savaş anının izlenmesine rağmen figürlerde sakinlik var, bir mücadele, bir hareket yok ! Hareketi sağlayan, savaşın devam ettiğini vurgulayan en büyük etken çeşitli yerlerden yükselen dumanlardır. Figürler daha çok bir bekleyiş içinde ele alınmıştır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 82
ENVANTER NO	: 938
FOTOĞRAF NO	: 82
SANATÇININ ADI	: T.Regnard
ESERİN ADI	: Mûşir Rıfat Paşa
YILI	: Belli değildir.
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağda kılıcın üzeri imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 27cm. x 22cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Rıfat Paşa'yı otururken gösteren portresidir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, kırmızı, lacivert, siyah ve mavi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YONUNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, şematik, realist ve

fotoğrafik bir yaklaşımla ele
alanmıştır.

KOMPOZİSYON

: Mavi bir fonun önünde, sağ kolumu

masaya dayayıp, sol kolumu da beli üzerinde tutup oturan Rıfat Paşa göze çarpmaktadır. Kendisi devrinin resmi kıyafetleri içersindedir. Başında püsküllü kırmızı fesi, boynunda zincirli bir liyakat nişanı, beyaz eldivenli sağ elinde ise; diğer eldiveni durmakta ve iki bacağının arasında kabzası ve gövdesinin bir kısmı gözükken bir kılıç yer almaktadır. Masanın üzerinde bir kitap, bir cetvel, bir pergel, bir gönye, içinde ucu kuş tüylü iki tane hokka kalem ve hokka vardır.

Figürün yüz ifadesinden sakin fakat kendinden emin bir insan olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca Paşa'nın portresi realist olarak ele alınmasına rağmen oldukça şematiktir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR

: Ressam hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 83
ENVANTER NO	: 8471
FOTOĞRAF NO	: 83
SANATÇININ ADI	: Üsküdarlı Cevat
ESERİN ADI	: Söngü Hücümü
YILI	: 1934
İMİZALİ OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:75; A. M. K. S. K. ist. 1994b:75.
BOYUTU	: 80cm. x 120cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniğı uygulanmıştır.
KONUSU	: Kurtuluş Savaşı'nda söngü hücumuna kalkmış askerleri konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, kahverengi, beyaz ve pembe ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist konulu ve empresyonist renk etkilidir.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, figürler sağ köşeden sol üst köşeye doğru yerleştirilmiştir. Sağ köşedeki çitin önünde olan figür sola doğru bakmakta olup, sol elinde süngüsünün ucu gözükken tüfeği yer almaktadır. Vücudunun başı ve gövdesi seçilmektedir. Ayrıca, sağ üst köşede arkası görülen ve elinde tuttuğu tüfeği kaldıran bir figür ile onun sağında başka bir figür ve onun sağındaki başka bir figür ise; sol eli aşağıda, sağ elide havaya kalkmış vaziyette olup, elinde el bombası tutmaktadır. Sol köşedeki çitin arkasında, çimenlerin üstüne düşmüş yaralı veya ölü bir asker, üstte mevzii almış arkadan başı ve sırtı gözükken bir figür ile sol ayağını dizden bükerek kayaya parçasına doğru uzatmış, elinde süngüsü ve çantası görülen, sola doğru yönelmiş, her an kalkacak bir durumda olan diğer bir figür yer almaktadır. Arka planlarda yükselen dumanlar gözükmektedir.

İfadeci ve belgesel niteliğiyle dikkate değer bir eser olup, güçlü anlatımı vardır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : (1871 - 1939). Asker ressamlarından-
dır. Yurdun bir çok yerini gezip, incelemeler yapmıştır. Eserle-
rinin bir çoğunu, bu incelemeler veya etüdler esnasında ortaya
çıkarmıştır. Sanatçının her çizgisinde zamanın boş geçmediğini
gösteren eserleri onu tanıtan, onun sanatını ve sanatçılığını
kanıtlayan olgulardır (İslimyeli 1965:65).

GÖZLEM Fişi	: 84
ENVANTER NO	: 11206
FOTOĞRAF NO	: 84
SANATÇININ ADI	: Üsküdarlı Cevat
ESERİN ADI	: Hücuma Kalkış
YILI	: 1934
İMZA OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: 1987'de onarım görmüştür.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:74; A. M. K. S. K. ist. 1994b:74.
BOYUTU	: 81cm. x 113cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Kurtuluş Savaşı'nda hücuma kalkan askerleri konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Mavi, kahverengi ve yeşilin tonları ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, önde sırtı gözüken, yığılmış durumda bir figür ve onun iki yanında tahtalara gerilmiş telli çit gözükmemektedir. Üst sağ köşede yaprakları ve dalları olmayan bir ağaç yer almaktadır. Orta planda, önden arkaya doğru giden yüksekçe bir yerin üzerinde sağ eliyle el bombasını kavramış, sol elini de yere dayamış, sırtında tüfeği ve devrinin askeri kıyafetleri içersinde olan ve sağa doğru ileriye bakan bir figür vardır. Sol planda, gövdesi gözüken, sol elinde el bombası olan birisi, onun arkasında ise; beline kadar olan kısmı gözüken, sol eli havada olup, sağ kolunun omuzu seçilen bir figür daha vardır. Kendisi bir şey fırlatıyormuş gibi durmaktadır. Tümsüğün hemen altında sağ köşeden sol üst köşeye doğru uzayan çitler seçilmektedir. Hava kapalı ve nerdeyse akşam olmak üzeredir.

Ön plandan arka plana doğru uzanan, genişleyip daralan bir anlatıma sahiptir. Böylece konunun belgesel anlatımı yanında, perspektif kurallarına da uyulduğu anlaşılmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Gözlem Fişi 83'e bkz.

GOZLEM Fişi : 85
 ENVANTER NO : 965
 FOTOĞRAF NO : 85
 SANATÇININ ADI : V. E. Makovskiy
 ESERİN ADI : Rus Askerleri ve Çocuklar
 YILI : 1889
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Belli değildir.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 24cm. x 29cm.
 MALZEME : Duralit ve yağlıboya
 kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Kırdan dinlenen Rus askerlerini ve
 çocukları konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Yeşil, mavi, beyaz, kırmızı, gri ve
 sarı ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

EĞİTİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve natüralist bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, figürler bir üçgen oluşturacak biçimde yerleştirilmiştir. Açık bir havada yeşil otların, çiçeklerin üstünde onbir çocuk sağ tarafa dizilmiş, sol tarafta siyah yelekli, kırmızı giysili, kasketli ve ayakta olan bir kız çocuğu, onun karşısında arkası dönük, beyaz giysili ve iki eliyle havaya kaldırdığı bir şeyi içmekte olan bir figür ile yanlarında çimenlere uzanmış ve oturmakta olan iki figür göze çarpmaktadır. Önde, uzanmış figürün ayakları üzerinde uzun bir sopa, bu figürün yanında da uyuyan beyaz bir köpek yer almaktadır. Figürler rengarenk giysiler içinde olup, kompozisyonla bütünleşmektedir.

Geniş bir ufuk çizgisi gözükmektedir. Önden arkaya doğru daralan bir açıyla derinlik sağlanmıştır. Işık soldan sağa doğru gelerek figürlerin bazılarını ve çevrelerini aydınlatmaktadır.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : 1846'da Moskova'da doğmuştur. Kendini Rusya'da yetiştirmiş ve ülkesinin insanlarını, hayatlarını anlatan konuda daha çok eserler vermiştir.

- GOZLEM Fişi : 86
- ENVANTER NO : Yoktur.
- FOTOĞRAF NO : 86
- SANATÇININ ADI : Yaşar Çallı
- ESERİN ADI : Cumhurbaşkanı Kenan Evren
- YILI : Belli değildir.
- İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ köşede imzalıdır.
- BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
- ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
- SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
- YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
- BOYUTU : 138cm. x 93cm.
- MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
- TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
- KONUSU : VII. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in büyük boy portresini komu etmektedir.
- SEÇİLEN RENKLER : Beyaz, kırmızı ve siyahın tonları ile renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİKL

EĞİLİM YONUNDEN

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist ve fotoğraflık bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Dikey ele alınan eserde, koyu bir fonun önünde yüzü seyirciye dönük ve dizlerine kadar resmedilmiş olan Kenan Evren kısa beyaz saçlı ve yaşlı olarak göze çarpmaktadır. Kendisinin arkasında, yukardan aşağıya doğru büzülmüş ve sarkan bir Türk bayrağı durmaktadır. Evren, ayakta siyah giysisi içersinde olup, beyaz papyonlu gömleğiyle işlenmiştir. Beyaz eldivenli sol elinde, diğer eldivenini tutmaktadır.

Karşıdan gelen bir ışık Evren'i ve çevresini aydınlatmaktadır. Yer yer açık ve koyu tonlamalarla gölgeleme etkisi sağlanmıştır. Evren'in yüz ifadesinden sevecen, sakin fakat kararlı bir insan ifadesi seçilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : 1941'de doğmuştur. Resim eğitimini 1960'larda Halil Dikmen ve Zeki Faik İzer'in yanında almıştır. Figüratif resimlerinde oldukça yetenekli olan Yaşar Çallı, çoğunluğu tek seansta biten bu cins eserlerinde kelimenin tam ifadesiyle anlatımcıdır ve renkleri kullanmadaki ustalığı onun anlatımcılığına daha da güç vermiştir (Başkan 1991:115).

GÖZLEM Fişi : 87
 ENVANTER NO : 25221
 FOTOĞRAF NO : 87
 SANATÇININ ADI : Yekta Topsal
 ESERİN ADI : Türk Topçuları
 YILI : 1959
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sağ köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : İdari kısımdadır.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : İyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : A. M. K. S. K. ist. 1994a:93; A.
 M. K. S. K. ist. 1994b:93.
 BOYUTU : 117cm. x 255cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : Top başında namluya mermi süren
 askerleri konu etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Beyaz, mavi ve yeşil ile
 kahverenginin tonları ile
 renklendirilmiştir.

EKOL VE KİŞİSEL

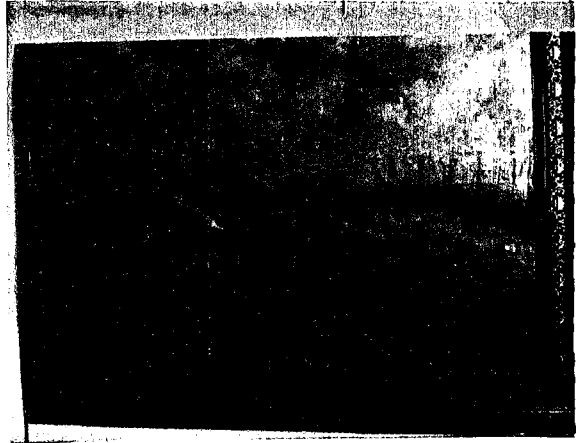
EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir yaklaşımla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde, sol başta bir radar, orta planda uçaksavar topu ve bunun etrafında topu yerleş tiren bir takım ölçüler alan, oturan ve ayakta olan askerler gözükmektedir. Figürler başlarında askeri miğferleri, ellerinde cephanelikleri ve kamaları ile askeri giysiler içindedir. Arka planda ağaçlar, çeşitli düzlükler, dağlar ve yavaş yavaş kızıl laşmaya başlamış bir hava göze çarpmaktadır.

Sol köşede duran ve ortada bulunan uçaksavar top arabasında ki mesafe ile, uzaklara gidildikçe kaybolan nesnelerin genişle yip, daralması ile derinlik verilmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : 1906'da Manastır'da doğmuştur. Asker ressamlardandır. Kendisi empresyonist bir tarzda çalışmış, özellikle hissederek oluşturduğu tabloları dikkate değerdir. Eserlerinde çalınmış fırçalarını görmek mümkündür (İslimiyeli 1965:110). Resmin dışında da kendini sanat eleştirmeni olarak da kabul ettirmiştir.

GOZLEM Fişi : 88
 ENVANTER NO : 639
 FOTOĞRAF NO : 88
 SANATÇININ ADI : Yüzbaşı Halit
 ESERİN ADI : Ankara Torpidosu
 YILI : Belli değildir.
 İMZALI OLUP OLMADIĞI : Sol köşede imzalıdır.
 BULUNDUĞU YER : Teşhirdedir.
 ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU : iyi durumdadır.
 SERGİLENDİĞİ YER VE YIL : -
 YAYINLANDIĞI YER VE YIL : -
 BOYUTU : 60cm. x 80cm.
 MALZEME : Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
 TEKNİK : Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
 KONUSU : 1911'de Beyrut Limanı'nda
 bombalanan Ankara Torpidosunu konu
 etmektedir.
 SEÇİLEN RENKLER : Yeşil, mavi, beyaz ve gri ile
 renklendirilmiştir.
 EKOL VE KİŞİSEL
 EĞİLİM YONUNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Realist konulu fakat natüralist unsurlarda yer almıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay gelişen eserde görülen deniz, önden arkalara doğru bir üçgen oluşturacak biçimde genişleyip, daralmaktadır. Deniz sakin fakat denizde yer alan bir savaş gemisinden çıkan dumanlar ile kayıkla giden iki figür bu sessizliği bozmaktadır. Kayıkta giden iki kişiden solda olan kürek çekmekte, diğeri de elinde bir Türk bayrağı tutmaktadır. Sol arka planda çeşitli yapılar, sağ arka planda ise; limana bağlı bir çok tekne gözükmektedir. Savaş gemisinde zorlukla görülebilen insan karartıları ile bacadan çıkan dumanlar seçilmektedir. Geminin arkasında bir kaç küçük kayık vardır. Hava açık ve yer yer bulutlar göze çarpmaktadır.

Savaş gemisinin suya vurduğu yansıması net bir şekilde izlenmektedir. Önde genişleyip, arkalara gittikçe daralan bir alanla perspektif elde edilmiştir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GÖZLEM Fişi	: 89
ENVANTER NO	: 11156
FOTOĞRAF NO	: 89
SANATÇININ ADI	: Zekeriya Çelikkilekli
ESERİN ADI	: Mustafa Kemal Kocatepe'de
YILI	: 1980
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:85; A. M. K. S. K. ist. 1994b:85.
BOYUTU	: 66cm. x 50cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Başkumandan Mustafa Kemal'i Kocatepe'de dolaşırken göstermektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Yeşil, siyah, kahverengi, mavi ve beyaz ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	

EĞİLİM YÖNÜNDEN

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif, realist ve şematik eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Dikey ele alınan eserde, Mustafa Kemal kayaların arasından başı hafifçe, sırtı ise, sola dönük olarak verilmiştir. Sağ eli cebinde, sol elinin parmakları arasında bir sigara tutmakta ve kendisi bir tepe üzerinde adımlamaktadır. Ayağında uzun siyah çizmeleri, başında kalpağı, belinde bir kısmı gözükken tabancası, boynuna asılı dürbünü ile bölümlü askeri giysileriyle işlenmiştir.

Açık mavi bir hava ile yer yer bulutlar göze çarpmaktadır. Işık sağdan gelerek Atatürk'ün yüzünü, elini ve giysisinin bazı yerlerini parlatmaktadır. Kendisi adımlarken, giysisinin alması olduğu bükülme ve kıvrılmalar, çeşitli tonlamalarla oluşturulan gölgelemeler rahatlıkla seçilmektedir.

RESSAMLA İLGİLİ NOTLAR : Ressamı hakkında bilgi bulunamamıştır.

GOZLEM Fişi	: 90
ENVANTER NO	: 645
FOTOĞRAF NO	: 90
SANATÇININ ADI	: Zinye
ESERİN ADI	: Silistre Meydan Muharebesi
YILI	: 1854
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sağ köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERĞİLENDİĞİ YER VE YIL	: D. R. H. M. Opera/Ankara, 1995.
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: A. M. K. S. K. ist. 1994a:32; A. M. K. S. K. ist. 1994b:32.
BOYUTU	: 55cm. x 77cm.
MALZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Silistre'de Arap Tabya'ya yapılan Rus hücumunu konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Kırmızı, beyaz, yeşil, kahverengi, mavi ve gri ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	

ESERİN ÖZELLİKLERİ : Figüratif ve realist bir eğilim taşımaktadır.

KOMPOZİSYON : Sol ön planda, yeşillikler ile toplanmış çalı çırpı parçaları ve çeşitli davranışlar gösteren figürler yer almaktadır. Bunların bazıları yerde, bazıları ayakta, bazıları da at üzerinde olup, yüzleri sol orta kısma dönüktür. Figürler bir tepe üzerindedir ve önlerinde aşağıya doğru ağaç ve yeşillikle kaplı bir arazi vardır. Sağ'dan sol'a doğru gökyüzüne bir çok yerden dumanlar yükselmekte ve kızallaşmaya başlamış olan hava ile akşam olacağı anlaşılmakta ve oldukça geniş bir ufuk çizgisi göze çarpmaktadır.

Savaş anının heyecanını, dehşetini sergilemesi yönünden dikkat çeken bir kompozisyonudur. Figürlerin savaş karşısındaki farklı konumları, davranışları, geniş bir ufuk çizgisi, nesnelerin çeşitli yerlerde durmaları ile derinlik etkisi verilmiştir.

RESSEME İLGİLİ NOTLAR : Ressamla ilgili bilgi bulunmamaktadır.

GÖZLEM Fişi	: 91
ENVANTER NO	: 634
FOTOĞRAF NO	: 91
SANATÇININ ADI	: Ziyaeddin Ahmed
ESERİN ADI	: Arzuhalci
YILI	: 1898
İMZALI OLUP OLMADIĞI	: Sol köşede imzalıdır.
BULUNDUĞU YER	: Teşhirdedir.
ESERİN BUGÜNKÜ DURUMU	: iyi durumdadır.
SERGİLENDİĞİ YER VE YIL	: -
YAYINLANDIĞI YER VE YIL	: -
BOYUTU	: 58cm. x 70cm.
MAİZEME	: Tuval ve yağlıboya kullanılmıştır.
TEKNİK	: Yağlıboya tekniği uygulanmıştır.
KONUSU	: Müşterisi için arzuhal yazan yaşlı arzuhalciyi konu etmektedir.
SEÇİLEN RENKLER	: Beyaz, kırmızı, kahverengi, sarı ve mavi ile renklendirilmiştir.
EKOL VE KİŞİSEL	
EĞİLİM YÖNÜNDEN	
ESERİN ÖZELLİKLERİ	: Figüratif, realist ve renkçi bir

anlayışla ele alınmıştır.

KOMPOZİSYON : Yatay ele alınan eserde, orta planda biri oldukça yaşlı olmak üzere iki figür göze çarpmaktadır. Figürler pencere şebekesi gözükken ve duvarında Osmanlıca arzuhalci yazan yapının önünde ve tahtadan yapılmış bir çıkıntı üzerindedir. Bunlardan sağdaki figür bir tabure üstünde oturmakta olup, yaşlı arzuhalcinin neyin üstüne oturduğu belli değildir. İki figür arasında tahtadan yapılmış, açık çekmecesini gözükken küçük bir rahle yer almaktadır. Sağda bol dökümlü kırmızı ve sarı giysili figür, elini yüzüne dayanmış bir şekilde yan oturarak karşısındaki yaşlı arzuhalci'ye bir şeyler söyleyerek, yazdırılmaktadır. Arzuhalcinin elinde kâğıt, kalem ve arkasında da örme li bir sepet vardır. Figürler sönük, bol dökümlü, kıvrımlı, rengarenk giysileri içinde sessiz, sakin vaziyette işlerini görmektedir.

İşin soldan gelerek arzuhalcinin beyaz giysisini parlatmaktadır. Yer yer açık ve koyu tonlamalarla figürlerin giysilerinin de ve etraflarının yerin çevresinde gölgelene verilmiştir.

RESSAMA İLGİLİ NOTLAR : Ressama hakkında bilgi bulunamamıştır.

IV. DEĞERLENDİRME

İstanbul Askeri Müze ve Kültür Sitesi'nde teşhirde bulunan doksanbir tane eserden; sekiz tanesinin envanter kaydı, altı tanesinin adı, ondokuz tanesinin de imzası yok, ya da belli değildir. Ayrıca, asker ressamların bazılarının öğrenci iken yapmış oldukları eserleri, kulları kelimesini katarak imzalamaları, ihtimal devlet büyüklerine veya dini kurallara olan saygı ve hürmetden dolayı olmalıdır. Örneğin; müzede yer alan Bedri Kulları (fot.8), Hamdi Kulları (fot. 57) gibi imzalı tablolar bunlar arasındadır. Eserlerin boyutları ise; 20x24 cm. ölçüsü ile 300x400 cm. ölçüsüne kadar değişik ebatlardadır.

1. Konu

Müze ve Kültür Sitesinde teşhirde bulunan eserlerin çoğunluğunu askeri konulu tablolar, diğerlerini de portre, peyzaj, natürmort ve günlük yaşam konulu sahneler meydana getirmektedir.

a. Askeri

Kırkaltı tablo ile askeri konulu eserler çoğunluğu oluşturmaktadır. Kendi içinde de, konu itibarıyla en eski olarak Attila ile (fot.76) başlamaktadır. Daha sonra Osmanlıların Rumeli'ye 1353'de Geçişleri ile başlıyor (fot.32), Varna (fot.73,74), I.Vi-yana Kuşatması (fot.34), Belgrad Meydan Muharebesi (fot.35), Yankale Muharebesi (fot.36-37), Preveze Deniz Savaşı (fot.46),

ile devam etmektedir.Konusu XIX.yüzyılda geçen askeri sahnelerin bir kısmı yabancı ülkelerin dönemlerine aittir. Piamonte Savaşı (fot.18), Oltenitze Meydan Muharebesi (fot.81), Solferino Meydan Savaşı (fot.56) gibi. XX.yüzyıl başlarında ise, I.Dünya Savaşı, Milli Mücadele ve Kurtuluş Savaşı dönemlerini anlatan kompozisyonlarla anlatım daha da zenginleşmektedir. Bu eserlerin çoğunda ortak olarak hareketli bir ortam görülmekle birlikte; heyecan, coşku, gerilim, korku, ümitsizlik, bekleyiş, sessizlik gibi insana özgü hallerin bir çoğu tablolarıda, bir sinema şeridini andırır şekilde gözler önüne sermektedir (fot. 2, 3, 6, 7, 9, 10, 14, 18, 19, 21, 30, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 51, 56, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 69, 71, 73, 74, 76, 78, 80, 81, 83, 84, 88, 90).

Yaya veya at üzerinde düşmana kılıç, mızrak sallayanlar, kovalayanlar ile kaçanlar, mevzilerinde düşmana ateş edenler veya durumu gözleyenler savaşın çarpıcılığını gösteren etkili sahnelerdir (fot. 10, 34, 35, 36, 41, 46, 61, 62, 63, 65, 66, 73, 74, 78, 81, 83, 84, 90). Arka planlarda genellikle kent ve kale görünüşleri, dağlar, tepeler ele alınmıştır. Ele alınan kompozisyonlarda bir bütünlük olduğu ve konunun genişleyerek daralması, çeşitli objeler ve figürlerin yerleştiriliş biçimleriyle derinlik etkisinin vurgulanmış olduğu anlaşılmaktadır. Savaş sahnelerinin dehşetli anında çeşitli yönlerden çıkan dumanlar, havanın kapalı veya kasvetli oluşu ve savaşan insanların giysilerinin pırıl pırıl,göz alıcı renkleri birbirleriyle bir zıtlık teşkil eder gibi görünse de,olayın çarpıcılığını arttıran önemli

unsurlardan biri olduğu dikkati çekmektedir.

1857 tarihli Piamonte Savaşı (fot. 18) ile 1854 tarihli Ol-tanitze Meydan Muharebesi'nde (fot. 81) bir savaş durumu olması-na rağmen, kompozisyonda yer alan figürlerde genelde bir sessizlik hakim olup, sanki savaşta değiller de gezmeye gider gibi yansıtıldıkları izlenmektedir. Figürlerde bir bütünlük ilişki-sinden çok kopukluk vardır. Fakat I. Viyana Kuşatması (fot. 34), Varna Savaşı (fot. 73, 74), Belgrad Meydan Muharebesi (fot. 35), Yanıkkale Muharebesi (fot. 36, 37) isimli tablolar da olay-da geçen bütün figürler ve nesneler komuyla bütünleşmekte oldu-ğunu, hareket ve gerilimin başarılı aktarımını figürlerin çeşit-li ifadelerinden rahatlıkla seçilebilmektedir.

Milli Mücadeleyi anlatan tablolar da; kompozisyon ve düzen-lemede ustalık yanında kahramanlık, özgürlük savaşındaki karar-lılığ ı gelecek nesillere aktaran çeşitli sahneler de yer almak-tadır (fot. 38, 39, 40, 51, 62, 63, 65, 66, 83, 84). Bunun ya-nında da Türk insanının yorgun, bitkin, hallerini gösteren, Mil-li Mücadele öncesi döneme ait konularda dikkat çekmektedir (fot. 2, 9, 64,). Örneğin, Doğu Cephesinden Dönüş adlı tabloda (fot. 64) savaştan değil de soğuktan mağlup olan askerlerin kağ-n ı arabasıyla, atlarla ve yaya olarak yaralı, bitkin bir vaz-iyette geriye dönüşleri gözlenip , yüzlerdeki acı ve perişanlık rahatlıkla hissedilmektedir.

Elbirliğı ile neyi var neyi yok ortaya koyan Türk halkının

çocuğuyla, yaşlısıyla, kadınıyla, erkeğıyle düşmana karşı koymas1 Milli Mücadele konulu sahnelerin ortak teması olduğu seçilmektedir.

Atatürk ile ilgili kompozisyonlarda; Atatürk, Milli Mücadele öncesi ve sonrası bütün olayları sanki bir kahin gözüyle biliyor ve görüyor gibi bir ifadeye sahiptir (fot. 3, 6, 7). Yüzünde ve çevresinde parlayan ışıık, onun Türk milletinin kurtarıcısı olduğunu müjdelere gibidir.

b. Portre

Portre konulu tablolar toplam 24 adettir. Çoğunluğu Paşa olmak üzere (10 adet), Atatürk, Sultan, Cumhurbaşkanı, Kral; Kraliçe, asker ve sivil insanların portreleri göze çarpmaktadır. Eserler; fotoğrafiik, ifadeci ve ayrıntılı bir biçimde ele alınmıştır. Günümüzün gerçek fotoğrafları gibi resim yapan ressamlara güzel örnekler sunulmaktadır. (fot. 1, 8, 12, 16, 17, 25, 42, 45, 53, 72, 82). Modeller, sakin bir ortamda ve bir kısımda bilinmez bir mekan içinde seyirciye dönük şekilde poz verir haldedir. Figürlerin yüzlerinde etkili bir şekilde ortaya çıkan hissi aktarımlar, hisle maddeyi sentezleyip portreleri ortaya çıkarmıştır. Kişilerin ruhi özellikleri ifadeci, karakteri tahlil edici bir tarzda alınıp, yüzde bütünleşmesiyle figürün geldiğı çevreyi ustaca bize tanıtmaktadır.

Figürler, devirlerinin gösterişli kıyafetleri içersinde, cep-

heden yarım portre, ya da boydan ele alınıp, çeşitli yaş ve karakterdeki kişileri fiziki ve ruhi özellikleri ile yansıtan ifadeler kullanmışlar ve oranı başarılı bir şekilde ele almışlardır. Ayrıca, portre konulu tabloların çoğunu, Paşa ve Atatürk portrelerinin oluşturduğu gözlenmektedir. ifadeden yoksun, bombos bir insan portreye konu olarak ele alınmamıştır. Örneğin; Romanya Kralı I. Karol (fot. 54), Sultan V. Mehmet Reşat (fot. 72), Hüseyin Avni Paşa (fot. 42), Atatürk (fot. 16, 17, 77), Hafız Hakkı Paşa (fot. 1), Mareşal Fevzi Çakmak (fot. 20), Rauf Paşa (fot. 25) gibi eserler ayrıntılı olarak, yönelişleri bazılarının farklı da olsa hepsi poz verir halde ifadeleri ve kişilikleri ile ayrı ayrı bir karakter tahlili içinde işlenmiştir. III. Selim (fot. 22), Müşir Rıfat Paşa (fot. 82) adlı eserlerde de minyatürü hatırlatan şematik ifadelerde çıkmaktadır.

c. Peyzaj

10 Adet tablo peyzaj konusunu içermektedir. Peyzajlar, kompozisyonlarda resme giren bütün objeleri bir doğa görüntüsünü sergilemesinden ziyade, cana yakın, yaşayan canlı renklerle, bütün zenginlikleriyle doğadan alıp bize sunmaktadır. Natüralist bir üslupla yapılan, pırıl pırıl canlı renklerden oluşan figürsüz peyzaj çalışmalarında yüksek dağlar, tepeler, ovalar, yemyeşil ağaçlar, rengarenk çiçekler, dağlık, göl ve ırmak kenarlarına kurulmuş çeşitli yerleşim birimleri ele alınmıştır (fot. 23, 24, 31, 49, 50). Ama bazı eserlerde; örneğin Kafkasyalı Mehmet'in

(fot.48), Rifat Sadi'nin (fot.58) peyzajlarında günümüzün kartpostallarını andırır bir tutum izlenerek yapıldığı farkedilmektedir. Özellikle Rifat Sadi'nin peyzajında; günümüzde bir örneğiyle karşılaşamayacak kadar sivri dağlar ve bulutlar, gerçekte olmayacak kadar basit ve sade bir şekilde ele alınmış olup, farklı etkiler vermektedir.

d. Günlük Yaşam

9 Adet tablo Günlük Yaşam konuludur. Günlük yaşam sahnelerinde, aşırılığa kaçmayan bir renklilik, canlılık ve dönemin insanların temiz ve tabii yaşantıları karşımıza çıkmaktadır. Bu konudaki eserlerin çoğunun benzerleri günümüzde de ya görülmekte, ya da yaşanmakta veya duyulmaktadır. Örneğin Halil Paşa'nın Küçük Su (fot.28), Kıyıda Çocuklar (fot. 27) adlı tablolar da; su kenarında piknik yapan ve kıyıda duran, konuşan insanlar sadelik içindedir. Belgrad Seferinden Dönüş (fot.68) adlı eserinde, Paşa'nın seferden dönüşünde karşılarına çıkan satıcılarla konuşması ve pazarlık yapması veya Arzuhalci (fot.91) adlı eserde; müşterisine arzuhal yazan yaşlı birisini konu etmesi gibi sosyal yaşamdan sahneler içeren örnekler günümüzde de karşımıza çıkmaktadır. Farklı olan yalnızca zamanlar, mekanlardır.

e. Natürmort

Karpuz ve Üzümler (fot.57) ile Kasımpatları (fot.26) isimli tablolardır. Resme konu olan nesnelere bakıldığında her iki eser-

deki unsurların maddi gerçeklerini kaybetmeden, deforme olmadan, tabii büyüklükte ele alınıp, canlı doğadan alınmışçasına natüralist bir anlayışla meydana getirildikleri anlaşılmaktadır.

2. Malzeme

81 Eser tuval, 7 eser duralit (fot.8,16,51,69,77,78,86), 3 eserde fotoğraf (fot.17,20,59)üzerine yağlıboya ile yapılmıştır.

3. Renk

Tablolara bakıldığında, sıcak renkler (sarı,kırmızı, kahverengi ve tonları), soğuk renkler (mavi, yeşil ve bunların tonları ile siyah-beyaz renkler büyük bir ustalıkla kullanılmış ve resmin konusu içine giren unsurlarla bir bütünlük oluşturmuştur. Böylece yaşayan, canlı parlak renklerle konunun anlatımı daha güçlü kılınmıştır.En çok kullanılan renk beyaz olmak üzere, kahverengi, mavi, yeşil,kırmızı renkler kullanılmış,sarı, siyah, lacivert, gri, pembe, mor az kullanılmıştır. Beyaz XIX. ve XX. yüzyılın bütün evrelerinde sıkça kullanılan bir renk olmuş, kahverengi, mavi, yeşil daha çok XX.yüzyılın ilk çeyreğinde, kırmızı, sarı XIX.yüzyılın son çeyreği ile XX.yüzyılın 2.çeyreği arasında tercih edilmiş, lacivert, gri, pembe XIX.yüzyılın 3. ve 4.çeyreği az kullanılmış olsa da, tablolarda o dönemler itibarıyla tercih sebebidir. Mor renk ise, yalnızca bir eserde (fot. 77) faydalanılmış ve sanatkarlarca fazla beğeni kazanmamıştır.

4. Işık-Gölge ve Derinlik

Ele alınan eserlerin çoğunda ışık, gölge ve derinlik etkisi kendini hemen göstermekte olup, tablonun unsurlarını anlam ve ifade yönünden etkisini kuvvetlendirmekte ve dikkat çekmektedir. Işık, özellikle Atatürk konulu sahnelerde, Atatürk'ün yüzünde ve çevresinde parlayan ışık, onun Türk milletinin kurtarıcısı olduğunu müjdeler gibidir (fot.3,6,7). Natüralist bir üslupla yapılan, ışığın etkisini açıkça gösterdiği, pırıl pırıl canlı renklerden oluşan figürsüz peyzaj çalışmalarında, her yeri aydınlatan ve kompozisyona güç katan ışık; yüksek dağlara, tepelere, ovalara, yemyeşil ağaçlara, rengarenk çiçeklere, göllere ve ırmak kenarlarına düşerek, insana bir sanat eserini görme hazzını vermekten öteye, bir hayat sevinci, belirsiz bir neşe ve ferahlık vermektedir (fot.23,24,31,49,50). Işık doğayı, nesneleri, figürleri aydınlatırken sanki kompozisyonun soluk alan bir bedeni haline gelmektedir. Savaş sahnelerinde, genellikle hava kapalı veya kasvetli ama savaşın dehşetli anında figürlerin üzerine düşen ışık anlatımı daha da güçlendirmekte ve konunun çarpıcılığına işaret etmektedir (fot.7,34,35,36,37,39,41,51,56,63,64,73,74,90). Gölge etkisi, özellikle portrelerde kendini göstermiş, figürlerin karakter tahlilini göstermede ışıkla birlikte en büyük etmen olmuştur.

Konunun genişliyerek daralması, çeşitli objeler ve figürlerin yerleştiriliş biçimleriyle derinlik etkisinin vurgulanmış olduğu anlaşılmaktadır.

5. Tarih ve Tarihlendirme Sorunu

91 Tane eserin 35 adedinin yapılış tarihi bilinmemektedir. Bunlardan bazıları gerek sanatçının yaşadığı dönemler, gerek dönem üslupları ve gerekse konu gibi özellikler gözönüne alındığında tahmini olarak XIX.yüzyıl sonu ile XX.yüzyıl başlarına tarihlendirilebilir. Bu eserlerden, Ali Sami Boyar'ın (1880-1967) Borazancı (fot.4) adlı eserinde, gerek empresyonist etkisi ile yapılan renk geçişleri, fırça darbeleri, sanatçının yaşadığı dönemler ve gerekse konunun geçtiği dönem gözönüne alındığında 1914-1918 yılları arasına tarihi konulabilir. F. Zonaro'nun yapmış olduğu Er portresi (fot.14) sanatçının İstanbul'a geldiği 1891'den sonra yaptığı düşünülebilir. Kendisi ilk askeri bir kompozisyonu 1896'da yapmış olduğuna ve 1911'de İstanbul'dan ayrılmış olduğuna göre eser, 1896 ile 1911 tarihleri arasında yapılmış olmalıdır. Halil Paşa'nın (1857-1939) yapmış olduğu Küçük Su (fot.28) adlı eser, natüralist bir anlayışla verilmiş günlük yaşam sahnesidir. Sanatçı izlenimci bir tarzı olmasına rağmen bu eserde izlenimcilik etkisi yoktur. Bizce, sanatçı bu eseri 1900'lerin başlarında yapmıştır. Hasan Rıza'nın (1858-1912), Belgrad Meydan Muharebesi (fot.35), I.Viyana Kuşatması (fot.34), Yanıkkale Muharebesi (fot.36-37) adlı eserleri bol figürlü, realist bir açıdan verilmiş olup, önemli tarihi savaşları konu etmektedir. Sanatçının yaşadığı devreyi düşünürsek; biçim, konu, ışık, renk etkisi ile birbirlerine çok benzeyen bu eserleri 1900'lerin başlarına tarihliyebiliriz. İbrahim Çallı'nın (1882-1960) Silah Arkadaşlığı (fot.40), Gece Baskını (fot.41)

isimli eserlerinde sanatçının izlenimci anlayışla yaptığı renk geçişleri, fırça vuruşları kendini belli etmektedir. Ayrıca, konunun geçtiği I.Dünya Savaşı döneminde, kendisinin bol bol askeri konulu kahramanlık, cesaret, savaş sahnelerini ele aldığı biliniyor. Böylece, bu iki eseri yaklaşık olarak 1914-1918'de meydana getirmiş olmalıdır. Chelebowsky'nin yapmış olduğu Varna Meydan Savaşı (fot.73,74), Kağıthane'de Osmanlı Hayatı (fot.76) adlı eserlerinde Osmanlı döneminin önemli savaşlarından birini, diğerinde de günlük yaşam sahnesinin olduğu gözlenmektedir. Sanatçı 1865'de Sultanın davetlisi olarak İstanbul'a gelmiş ve 2 yıl kalmıştır. Dolayısıyla, yaptığı bu eserler 1865-1867 tarihleri arasında yapılmıştır. Yaşar Çallı'nın (1941) yapmış olduğu Cumhurbaşkanı Kenan Evren (fot.86) adlı tablosunun tarihi hakkında müzede bilgi bulunamamış ve sanatçının adresine ulaşılamamıştır. Fakat, Kenan Evren 1983-1990 yılları içinde Cumhurbaşkanı olduğuna göre bu eserde, o tarihler arasında yapılmıştır.

Tabloların en eski tarihlileri 1854 yılından başlayarak, 1987 yılına kadar uzanan bir zaman dilimi içerisine yayılmaktadır. 6 tanesi XIX.yüzyıl 3.çeyreği (fot.11,18,21,56,81,90), 11 tanesi XIX.yüzyıl 4.çeyreği (fot.24,32,42,44,45,46,54,58,86,91), 25 tanesi XX.yüzyılın ilk çeyreği (fot.1,2,5,8,9,10,17,26,29,30,33,43,53,60,61,62,63,64,65,66,68,69,70,71,72), 10 tanesi XX.yüzyıl 2.çeyreği (fot.7,12,27,38,39,76,78,79,81,83,84), 1 tanesi XX.yüzyıl 3.çeyreği (fot.87), 3 tanesi de, XX.yüzyılın son çeyreği (fot.3,19,89) içerisinde yapılmıştır.

6. Türk Resim Sanatı içindeki Yeri

Yıkılmakta olan Osmanlı devleti ile kurulmakta olan Türkiye Cumhuriyeti arasında bir geçiş sayılabilen ve o devirleri aydınlatan, sanatsal değerleri yanında belgesel özellikleri de içinde barındıran bu eserler; Türk Resim Sanatı açısından ne kadar önemli olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Çünkü, Türk resmi Batılılaşma ile daha çok figürsüz manzara çalışmalarına önem vermiş, bazen hayali, bazen yabancı ressamların yapmış olduğu çeşitli resimlerin kopyalarını yapmış, bazen de çeşitli yerleri konu olarak ele almıştır. XX.yüzyıl öncesine ait olan figürlü ve daha çok savaş konulu olmak üzere, eserlerin çoğunu yabancı ressamlar yapmıştır. Türk ressamları, XIX.yüzyılın sonları ile bol figürlü hareketli kompozisyonlara yönelirler. Gerek biçim, gerek teknik, gerekse renk etkisiyle çeşitli Batı etkili akımlardan etkilenmekle birlikte, kendi beğeni his ve düşüncesiyle Batı etkili unsurları sentezleyerek özümlemiş, sanatsal bütün varını yoğunluğunu ortaya koymuş ve giderek Türk toplumunun önemli tarihi ve güncel olaylarını, toplumsal konuları, çeşitli yaşayışları, yurt görünümelerini de içine alan bir anlayışa dönüşmesine ön ayak olmuştur. Daha önceleri figürsüz ve manzara resimlerinden ibaret olan Türk resmi giderek, farklı resim gruplarının doğmasına zemin teşkil eden etmenlerden biri olmuştur. Özellikle XX.yüzyılın ilk çeyreğinde yapılmış olan eserlerin bazılarında empresyonist etkiler (fot.2,4,40,61,83,84) kendilerini göstermektedir. Bu da bize; Avrupa'ya o dönemde giden sanatçıların izlenimcilikten etkilendiğini göstermekte olduğuna işaret etmektedir. Fakat, bu-

nun yanında da; Türk insanına has duygu ve düşüncüyü katarak izlenimcilik etkisini geri plana itmiştir. Aslında, XIX. ve XX.yüzyılın çeşitli zaman dilimlerine yayılan bu tablolar da kesin bir sonuca gitmek zordur. Çünkü sanatçılar çeşitli dönemlerde farklı Batı etkili akımlarla birlikte etkinlik çabası içine girmişler, her farklı dönemde sanatçılar, o dönemin beğeni, toplumsal konularını, yaşayışlarını, kişilerini ele alan çalışmalarda bulunmuşlardır.

Konular incelendiğinde; çoğunluğu XX.yüzyıl başında olmak üzere bazı eserler empresyonizm etkisiyle, diğer peyzaj, natüromort, günlük yaşam sahneleri de, natüralist anlayışla verilmiştir. Türk ressamların askeri konulu eserlerinde, daha çok XX.yüzyılın ilk ve ikinci çeyreğinde realist bir tarzda, olağanüstü bir hareketlilikle dolu olan bir anlatım vardır. Bununla ilgili eserlerde hiç bir abartı, biçim, üslup yönünden pek fark görülmez. Amaç; I.Dünya Savaşı, Milli Mücadele ve Kurtuluş Savaşı dönemlerini son derece gerçekçi biçimde verebilmek, insanımıza ve gelecek kuşaklara bir şeyler aktarabilmek, Türk askerinin, köylünün, yaşlının, gencinin savaşma azmini, kahramanlığını belgelemek ve moralleri yükseltmektir.

V. SONUÇ

İncelenen doksanbir tane tablo, erken tarihlerden (XIX. yüzyıl üçüncü çeyreği) başlayarak, geç tarihlere (XX. yüzyıl dördüncü çeyreği) kadar uzanmakta ve konu askeri, günlük yaşam, portre, natürmort, peyzaj konulu eserlerden oluşmaktadır. Kendi içlerinde de gerek üslup, gerek teknik, gerek biçim bakımından hemen hemen birbirlerine benzer özellikler görülmektedir. Örneğin; askeri konulu savaş sahnelerinin bazılarında yer yer empresyonist etkiler (fot. 2, 4, 40, 41, 61, 83, 84), portrelerde fotoğrafik ve realist özellikler (fot. 1, 8, 16, 17, 20, 25, 42, 45, 53, 54, 55, 72, 77, 85), natürmortlarda, peyzajlarda ve günlük yaşam sahnelerinde de natüralist izler kendini açıkça belli etmektedir (fot. 23, 24, 26, 28, 31, 48, 49, 50, 57, 76). Bu da bize, farklı sanatçıların değişik tarihlerde meydana getirdikleri eserlerde; akım, üslup, biçim, teknik gibi özellikler bakımından benzer etkiler taşıdığını göstermektedir. Yani bir etkileşim söz konusudur. Bu benzerlik aynı üslupta çalışan ressamlarla, aynı eğitimi ve Batı kültür unsurlarını az çok benimsemiş sanatçılarla izah edilebilir. Erken ve geç tarihli çeşitli örnekler arasındaki farklar ile günümüze yakın örneklerde de görülen farklar, ressamların kendi üslup ve tarzlarından kaynaklanan çeşitli özelliklerin olmasındandır. Belgeleyici olması, toplumsal ve güncel olayları bir öncü olarak Türk Resim Sanatı'na sokması açısından ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

VI. KAYNAKÇA

AMICIS, Edmondo De

- 1986 istanbul, (Çev. Beynun Akyavaş), Kùltùr ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 382, Tercùme Eserler Dizisi: 55, Ankara, 406-408.

ASKERİ MÜZE VE KÜLTÜR SİTESİ KOMUTANLIğI

- 1994a. Muharebe Konulu Resim Sergisi, 15 Eylül-15 Ekim 1994, Harbiye, istanbul.
- 1994b. Muharebe Konulu Resim Sergisi, 06 Ocak-29 Ocak 1995, Aralık, Harbiye, istanbul.

BARIŞTA, H. Örcün

- 1993 " istanbul Maçka Askeri Müzesindeki Türk işlemleri Üzerine ", Silahlı Kuvvetler Dergisi, Ocak, 335:71-84.

BAŞKAN, Seyfi

- 1991 Ondokuzuncu Yüzyıldan Günümüze Türk Ressamları, Kùltür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

BIYIK, Asım " ve DiğERLERİ "

- 1993 Askeri Müze, Military Museum, Askeri Müze ve Kùltür Sitesi Komutanlığı, istanbul.

BOYAR, Pertev

- 1948 Türk Ressamları, Ankara.

CEZAR, Mustafa

- 1971 Sanatta Batı'ya Açılış ve Osman Hamdı, Türkiye iş Bankası Kùltür Yayınları, 109, istanbul.

ÇAKALOZ, Orhan Zeki

- 1981 " Ressam İbrahim Çallı Üstüne ", Sanat Çevresi, 31,
istanbul Mayıs, 6-7.

ÇORUHLU, Tülin

- 1995a. " Şehit Hasan Rıza ", AD, istanbul, Mart, 24:170-172.
1995b. " Askeri Müze Resim Koleksiyonunun Oluşumu ", II. Müze-
cilik Semineri, Bildiriler, 19-23 Eylül 1994, A. M.
K. S. K. Har. ist. 1994, 28-30.

ELİBAL, Gültekin

- 1983 Atatürk ve Resim Heykel, Türkiye İş Bankası Kültür
Yayınları, istanbul.

ERENDİL, Muzaffer

- 1981 Topçuluk Tarihi, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik
Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara Genelkurmay
Basımevi.

EROĞLU, Hamza

- 1982 Türk inkılap Tarihi, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

GERMANER, S. ve Z. İNANKUR

- 1989 Oryantalizm ve Türkiye, Türk Kültürüne Hizmet Vakfı
Sanat Yayınları 4, istanbul.

GİRAY, Kıymet

- 1994 " Sanatta Öncü Akımlar ", Thema Larouse, Tematik Ansik-
lopedi, Milliyet, 6, 334.

GÖZLEM YAYINEVİ

- 1994a " Askeri Okullarda Resim Öğrenimi ", Thema Larouse,
Tematik Ansiklopedi, Milliyet, 6, 330.
1994b " 1914 Kuşağı ", Thema Larouse, Tematik Ansiklopedi,
Milliyet, 6, 340.

INCICYAN, P. G.

- 1976 18. Asırda İstanbul. (Çev. Hrand D. Andreasyan), İstanbul Fetih Cemiyeti İstanbul Enstitüsü Yayınları:43, İstanbul:Baha Matbaası.

İSLİMYELİ, Nüzhet

- 1965 Asker Ressamlar ve Ekoller, Asker Ressamlar Sanat Derneği Yayınları 1, Ankara.
- 1980 Ülkemize Onur Kazandıran Sanatçılar, Ankara Sanat Yay. 8, Ulucan Matbaası, Ankara.
- 1981 " Erdiren'in Sanatı ", Sanat Çevresi, Ankara,36:12-17.

KAYABAL, Aslı

- 1991 " Askeri Müze, A Military Museum in İstanbul " Turkish Airlines Skylife, 119:28-32.

KÖKSAL, Asım

- 1982 " Türk Resminin Çağdaşlaşma Sürecinde Asker Ressamlarımızın Etkinliği, Milliyet Sanat Dergisi, İstanbul, Mart, 33:32-35.

MERÇİL, Erdoğan

- 1964 " Türkiye Askeri Müzeleri ", Türk Kültürü, Ankara, Ağustos, 22:204, 99-102.

NOYAN, Bedri

- 1970 " Ünlü Ressam ve Müzecimiz Ali Sami Boyar ", Hayat Tarih Mecmuası, İstanbul, Haziran, 5:21-23.

ÖĞEL, Semra

- 1964 " 19. Yüzyıl'ın Asker Türk Ressamları ", Türk Kültürü, Ankara, Ağustos, 22:88-97.

ÖZÇİLİNGİR, Serpil

1988 İstanbul Askeri Müzede Ressamı Bilinen Tablolar ve
Ressamların Yaşamları (Yayınlanmamış Lisans Tezi), An-
kara, Ankara Üniversitesi.

ÖZEL, M

1993 Ankara Resim ve Heykel Müzesi, Kültür Bakanlığı Yayın-
ları, Ankara.

TANSUĞ, Sezer

1981 " Türk Ulusunun Asker Ressamları ", Sanat Çevresi, is-
tanbul, 36:5-9.

1993a Resim Sanatının Tarihi, Remzi Kitabevi, İstanbul.

1993b Çağdaş Türk Sanatı, Remzi Kitabevi, İstanbul.

ÜNVER, Ahmet Süheyl

1971 Ressam Çehit Hasan Rıza, Hayatı ve Eserleri, İstanbul.
36:18.

YETİK, Sami

1940 Ressamlarımız, İstanbul.

YÜCEL, Y- A. SEVİM

1992 Türkiye Tarihi, 4, Atatürk Kül. Dil ve Tar. Yük. Kur.
Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

EKLER

TABLO I. KŞERLERİN GENEL DOKÜMÜ

SIRA NO	ENV.NO	KŞERİN ADI	YILI	İMZALI	KONUSU	BOYUTU	MALZEME
G.F.1	9392	Hafız Hakkı Paşa	1914	X	Portre	128x88	Tuval-Yağlıboya
G.F.2	8475	Yaralı Asker	1917	X	Askeri	33x41	" "
" 3	-	Milli Mücadeleden	1987	X	"	96x145	" "
" 4	11180	Borazancı	-	X	"	100x60	" "
" 5	11191	Turgut Reis	1914	X	Portre	105x75	" "
" 6	11155	Atatürk Anafartalar'da	-	X	Askeri	59x40	" "
" 7	8478	Atatürk Milli Mücadele'de	1933	X	"	115x15	" "
" 8	8531	Kıver Paşa	1917	X	Portre	147x90	Duralit "
" 9	649	Plevne'den Dönen Yaralılar	1901	X	Askeri	64x46	Tuval "
" 10	540	Şipka Muharebesi	1911	X	"	162x198	" "
" 11	888	Malta Adasında Bir Cami	1874	X	Peyzaj	81x64	" "
" 12	584	Kıver Paşa	1934	X	Portre	64x54	" "
" 13	361	-	-	X	Peyzaj	74x99	" "
" 14	8512	Kr	-	X	Portre	66x48	" "
" 15	11109	Nehirde Tekneler	-	X	Gün.Yas.	70x53	" "
" 16	-	Atatürk Maresal Üniformasıyla	-	X	Portre	100x78	Duralit "
" 17	1796	T.B.M.M.Reisi M.K.Atatürk	1924	X	"	101x70	Fotoğraf "
" 18	465	Piamonte Savaşı	1857	-	Askeri	242x462	Tuval "
" 19	2083	Süvariler	1981	X	"	63x48	" "
" 20	-	Maresal Nevzi Çakmak	-	X	Portre	76x60	Fotoğraf "
" 21	972	Kırım Savaşında Üçlü İttifak	1855	X	Askeri	114x90	Tuval "
" 22	436	Sultan III.Selim	-	X	Portre	93x64	" "
" 23	6900	-	-	X	Peyzaj	73x100	" "
" 24	6899	Sabra Köyü	1892	X	"	73x98	" "
" 25	147	Rauf Paşa	-	X	Portre	128x90	" "
" 26	328	Kasımpatları	1908	X	Natürmort	85x65	" "
" 27	11202	Kıyıda Çocuklar	1928	X	Gün.Yas.	47x69	" "
" 28	11200	Küçük Su	-	X	"	54x65	" "
" 29	1060	Kırda Çocuk ve Köpek	1903	X	"	41x56	" "
" 30	11111	Yavuz Sultan Selim	1915	X	Askeri	116x88	" "
" 31	982	-	-	X	Peyzaj	63x83	" "
" 32	588	Osmanlıların Rumeli'ye Geçişleri	1897	X	Askeri	80x150	" "
" 33	537	Fatih Sultan Mehmet	1905	X	Portre	145x125	" "
" 34	469	I.Viyana Kuşatması	-	-	Askeri	188x312	" "
" 35	464	Belgrad Meydan Muharebesi	-	-	"	195x310	" "
" 36	471	Yanıkale Muharebesi	-	-	"	190x310	" "
" 37	468	Yanıkale Muharebesi	-	-	"	190x310	" "
" 38	8473	İzmir'e Doğru	1933	X	"	70x95	" "
" 39	8476	Ana Gayreti	1934	X	"	157x232	" "
" 40	7956	Silah Arkadaşlığı	-	-	"	145x115	" "
" 41	-	Gece Baskını	-	-	"	175x225	" "
" 42	482	Müşir Hüseyin Avni Paşa	1877	X	Portre	169x119	" "
" 43	11204	Ganakkale Deniz Savaşı	1915	X	Askeri	97x221	" "
" 44	11108	Çafak'ta Deniz	1893	X	Peyzaj	20x24	" "
" 45	-	Hasan Rıza Paşa	1895	X	Portre	113x87	" "
" 46	434	Preveze Deniz Savaşı	1888	X	Askeri	74x94	" "
" 47	656	Avusturya Ordugahı	-	X	"	47x148	" "
" 48	386	-	-	X	Peyzaj	66x86	" "

SIRA NO	ENV. NO	ESERİN ADI	YILI	İMZALI	KONUSU	BOYUTU	MALZEME
" 49	1074	-	-	X	"	63x84	" "
" 50	421	Kafkasya'da Bir Dere	-	X	"	88x55	" "
" 51	11197	Cephane Tasıyan Köylüler	-	X	Askeri	53x73	Duralit "
" 52	1642	Hene Hatun	-	X	Portre	59x40	Tuval "
" 53	332	Müsir Gazi Ahmet Paşa	1910	X	"	129x88	" "
" 54	393	Romanya Kralı I. Karol	1882	X	"	121x70	" "
" 55	395	Romanya Kraliçesi Elizabeth	1882	X	"	121x70	" "
" 56	413	Solferino Meydan Muharebesi	1868	X	Askeri	78x142	" "
" 57	422	Karpuz ve Üzümler	-	X	Natürmort	65x84	" "
" 58	690	-	1892	X	Peyzaj	85x65	" "
" 59	-	Resneli Niyazi Bey	-	X	Portre	135x78	Fotoğraf "
" 60	642	Bedeşler	1907	X	Gün. Yas.	67x87	Tuval "
" 61	8472	Hücum Kalkış	1916	X	Askeri	50x60	" "
" 62	8490	İstiklal Harbinde Türk Askerleri	1924	X	"	192x295	" "
" 63	8469	Yunan Topçuları'na Baskın	1922	X	"	190x340	" "
" 64	8470	Doğu Cephesinden Dönüş	1920	X	"	180x282	" "
" 65	7955	Türk Kurtuluş Savaşından	1924	X	"	190x291	" "
" 66	8479	Kuvva-i Milliye	1920	X	"	130x170	" "
" 67	693	Seyh Camii	-	X	Portre	55x40	" "
" 68	640	Belgrad Seferinden Dönüş	1912	X	Askeri	100x72	" "
" 69	878	Kırım Savaşında Osmanlı Kapısı	1919	X	"	46x53	Duralit "
" 70	315	Elçi Kabul Sahnesi	1918	X	"	45x82	Tuval "
" 71	636	Kaykırat Muharebesi	1922	X	"	52x70	" "
" 72	539	Sultan V. Mehmet Resat	1911	X	Portre	210x109	" "
" 73	503	Varna Meydan Savaşı	-	-	Askeri	300x400	" "
" 74	504	Varna Meydan Savaşı	-	-	"	300x400	" "
" 75	420	Kağıthane'de Osmanlı Hayatı	-	X	Gün. Yas.	62x102	" "
" 76	11192	Atilla ve Ordusu	1938	X	Askeri	89x69	" "
" 77	971	Cumhurbaşkanı Atatürk	-	X	Portre	180x104	Duralit "
" 78	11190	Türk-Yunan Savaşından	1945	X	Askeri	67x99	" "
" 79	-	Atatürk	1938	X	Portre	126x99	Tuval "
" 80	11196	Gül Baharın Ölümü	-	X	Sosyal	154x105	" "
" 81	404	Oltanitz Meydan Muharebesi	1854	X	Askeri	90x124	" "
" 82	938	Müfir Rifat Paşa	-	X	Portre	27x22	" "
" 83	8471	Sungü Hücumu	1934	X	Askeri	80x120	" "
" 84	11206	Hücum Kalkış	1934	X	"	81x113	" "
" 85	965	Rus Askerleri ve Çocuklar	1889	-	Gün. Yas.	24x29	Duralit "
" 86	-	Cumhurbaşkanı Kenan Evren	-	X	Portre	138x93	Tuval "
" 87	25221	Türk Topçuları	1959	X	Askeri	117x255	Tuval "
" 88	639	Ankara Torpidosu	-	X	"	60x80	" "
" 89	11156	Mustafa Kemal Kocatepe'de	1980	X	"	66x50	" "
" 90	645	Silistre Meydan Muharebesi	1854	X	"	55x77	" "
" 91	634	Arzuhalci	1898	X	Gün. Yas.	58x70	" "

TABLO II. TABLOLARDAKİ KULLANILAN RENKLER

R E N K L E R											
SIRA NO	Beşaz	Sarı	Kırmızı	Mavi	Lacivert	Gri	Pembe	Mor	Siyah	Kahverengi	Yeşil
G.F.1	X	X	X						X		
" 2	X									X	X
" 3	X	X		X					X	X	
" 4	X								X	X	X
" 5	X	X	X	X					X	X	
" 6				X					X	X	X
" 7	X		X						X	X	X
" 8	X			X					X		X
" 9	X		X	X	X				X	X	
" 10	X		X	X	X						X
" 11	X					X				X	X
" 12			X							X	X
" 13	X			X						X	X
" 14	X		X						X	X	
" 15	X	X		X			X			X	
" 16		X		X					X	X	X
" 17	X								X		
" 18	X		X	X	X					X	X
" 19	X					X				X	X
" 20		X	X						X		X
" 21			X	X	X				X	X	
" 22	X		X			X			X	X	X
" 23	X	X		X		X	X			X	X
" 24	X		X	X						X	X
" 25	X	X	X		X				X		X
" 26	X		X								X
" 27	X	X		X						X	
" 28	X	X		X						X	X
" 29	X			X						X	X
" 30	X	X	X	X					X	X	X
" 31	X			X						X	X
" 32	X		X	X		X	X				
" 33	X	X	X				X			X	
" 34	X	X	X	X						X	
" 35	X	X	X	X						X	
" 36	X		X	X						X	
" 37	X		X	X						X	
" 38	X		X	X						X	X
" 39	X	X	X	X							X
" 40									X	X	X
" 41										X	X
" 42	X	X	X		X						X
" 43	X			X						X	
" 44	X			X							
" 45	X		X	X	X	X					X
" 46	X		X	X						X	
" 47	X				X					X	X
" 48	X			X						X	X
" 49	X			X						X	X
" 50	X			X		X				X	X

SIRA NO	BEYAZ	SARI	KIRMIZI	MAVİ	LACİVERT	GRİ	Pembe	MOR	SİYAH	KAHVERENGİ	YEŞİL
" 51	X								X	X	
" 52	X								X	X	X
" 53	X	X	X		X						
" 54	X	X	X	X	X						
" 55	X			X							
" 56	X		X	X	X					X	
" 57		X					X				X
" 58	X	X		X						X	X
" 59	X	X	X		X						
" 60	X		X						X	X	
" 61	X									X	X
" 62	X			X					X	X	X
" 63	X			X						X	X
" 64	X			X						X	X
" 65	X			X						X	X
" 66	X		X							X	X
" 67	X		X						X	X	X
" 68	X	X	X	X		X				X	X
" 69	X		X	X	X					X	X
" 70	X		X	X							X
" 71	X									X	X
" 72	X	X			X				X		X
" 73	X	X	X	X						X	
" 74	X	X	X	X						X	
" 75	X	X	X	X							X
" 76	X	X	X	X						X	X
" 77	X	X						X	X		
" 78	X		X	X	X					X	X
" 79	X	X							X	X	X
" 80	X	X		X		X	X		X		
" 81	X			X						X	X
" 82			X	X	X				X		X
" 83	X						X			X	X
" 84				X						X	X
" 85	X	X	X	X		X					X
" 86	X		X						X		
" 87	X			X						X	X
" 88	X			X		X					X
" 89	X			X					X	X	X
" 90	X		X	X		X				X	X
" 91	X	X	X	X						X	